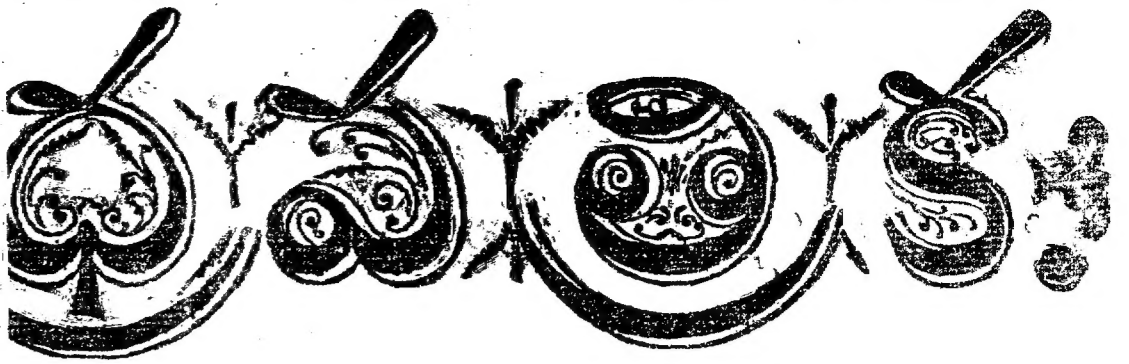

Post Box No. 212.

విజయవాడ 1-కి 0-1-6
Telephone No. 544.

వి ప్ర క టి ర వ ర బ డు ను. 310982

14 వ సం॥ నవంబరు నెల 4-వ తేది మంగళవారము { No. 181
శ్రీనామ సంవత్సరము, శా. రికమాన శుద్ధ అష్టమి ౮. { సంచిక ౧౮౧

అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గౌరవములు పొందియున్నది. సంవత్సరము చిటి కూడి కొనిన మోనముగలుగడు.

పురు,
గొట్టును.
శును.

ఎరిగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే శిమట కట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యీహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

వకలనిడడ్ల. పో సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డజన్ 1 కి 1-4-0
ఈదంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటువలన చిగుర్లు గట్టిపడును
చిగుళ్లనుండి రక్తము కారకుండును నోటిదుర్బంధములేక యుం
డును. పండ్లముత్తములవలె తెల్లగా నుండును.

దంతశూలహరి

వెల సీసా 1-కి 0-8-0. ఐ. పి. సహా 0-14-0
దంతశూలకు శైత్యము, రసపట్టు, పుష్పిపన్నులు, కల్లిన
కల్లిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల చోట
దూచిని మందులో కడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.

చుండుకు నూనె

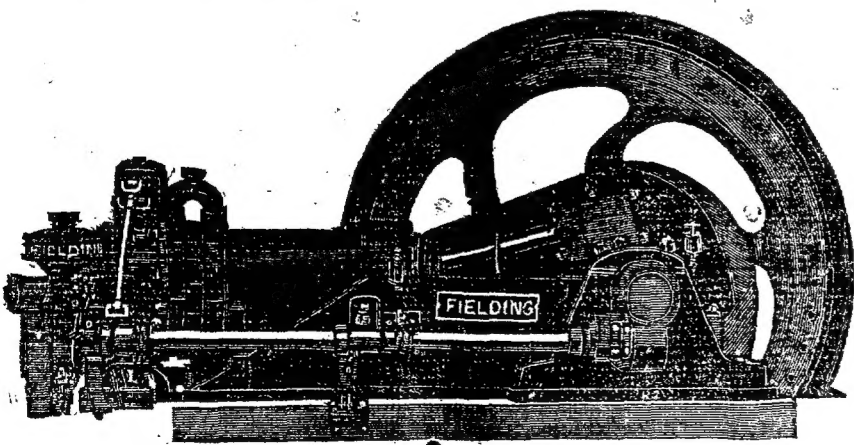
వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 ఐ. పి. సహా 0-11-0
ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టుకాలుట, నెల,
గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానుచు, దీనివలన
వెల్లెటెకలకు శానికలుగక చక్కగగ దెరుగగలదు.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీల్డింగు" వేటుంటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చల్లని సిలిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతుష్టి కరముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

పోల్ యేజంట్లు:

కెలెఫోన్
నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో.,
12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

పోస్టుబాక్సు
నెం 203 రు.

మానసోల్లాసినీ మాత్రము

30 మాత్రము 0-10-0 (కది అణాణు)

శిలనుభవము! (పోస్టుబాక్సుల ప్రత్యేకము) గుణవర్ధిము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగడి శైత్యకాల

కీమాత్రము దివ్యామృతము. అజీర్ణము, ఆరుచి, ఆవులింతలు,

అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల

యందు బలతీయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,

వేళ్లు, అస్థులు, మొదలగువానియందు గలిగడి నొప్పు

లను బోగొట్టి శేహమును మంచి యారోగ్యమునకు

వెచ్చును.

ఈ మాత్రము మేహవార నొప్పులను వెంటనే

మాన్యును. యిందు అనేకవిషయము చేరినది. ముఖము

ఈ దోషధనుకలుగితను పరమహంసక్రియ మని చెప్పు

వచ్చును. టిక్కెసారి వాడిచూచిన విజయు శోభగలదు.

విరుణానా: (1018)

అయ్యుచ్చేద ప్రైద్యనియం,

పోస్టు నిడుమాలు, ఎలతుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

కరశూలహరి

వెల సీ 1-కి అ. 6 ఐ. పి సహా 0-11-0

ఈ ద్రావణము కలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము

కారణు, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును

5,6 బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.

అమృతాంజనము డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

8.11.24 తేదీ శనివారం మధ్యాహ్నం 3 గం. కాకినాడలో కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహక సభ జరుగెను.

విషయములు:—1. ఆజ్ఞాపకముల తేజ్జల సంగీతం చుట్టూ 2. స్త్రీల కాంగ్రెసుసంఘమునకు యిచ్చ సాహాయ్యము గూర్చి 3. కార్యదర్శి సభ్యుల తాజీనామాలుగూర్చి 4. మూల పనికి కాంగ్రెసునుయిచ్చే చేదవారలకు యేటబట్టే రాలు వుని తముగా యిచ్చుటనుగూర్చి 5. గో. జిల్లా ఖాదీబోర్డువారికి యిచ్చుటలపైన ఖాదీబోర్డు 6. గ. రామచంద్రరావుగారు (యానాం) రాట్టుములువనై రాలు ఉచితముగా నిప్పితముని వ్రాసిన ఉత్తరం 7. ఇతర విషయములు.

మండపాక రంగయ్య,
కార్యదర్శి.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సాధారణసభ యానెల 15 వ తేదీని క్రొత్తపేట కాంగ్రెసు తాలూకా ఆడవిగ్రామ

మున మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సమావేశమగును. తునిలో సాధారణసభవారు సభ్యత్వపు రాజీనామా లంగీకరింపక రాబోవు సభవఱకు నిలుపబడినదిగా తీర్మానించిరి. కాబట్టి రాజీనామా ఇచ్చిన సభ్యులు కూడ సభకు రాగలందులకు ప్రార్థన. ఆ తేదీని ఉదయము 8 గంటలకు కార్యనిర్వాహక సభకూడ జరుగగలదు.

కార్యక్రమము

1. దేశారాధకులనుగూర్చిన ముద్రనూరు తీర్మానముమీద తునిలో గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సాధారణసభవారు చేసిన తీర్మానము విషయమై ఆలోచించుట.
2. బెల్గాంకాంగ్రెసుకు ప్రతినిధి ఎన్నికలు.
3. రాష్ట్రసంఘసభవారి తెనాలి తీర్మానములు.
4. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధములు.
5. సభ్యత్వపు రాజీనామాలు.
6. ఇతర విషయములు.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము,
రాజమహేంద్రవరము

భమిడిపాటి
సత్యనారాయణ
కార్యదర్శి.

పెల్లర్నసర్కసు మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైనది.

ప్రతిదినము రాత్రి 9-30 నిమిషములకు ప్రదర్శనము ప్రారంభమగును.

మాటిని (సాయంత్రాల్ ప్రదర్శనము) బుధ, శని, ఆదివారములందుండును.

స్థలము:—ఎస్.ఎస్.నేడు, మద్రాసు

ప్రసిద్ధిచెందిన డాండ్జార్జి, మరణము సంభవించునంతటి అసామాన్యమైనదాటు మాయొద్దనున్న మణిలా సోదరలు, మిస్. లారీటా, మిస్. అని, బెబ్లిక్స్టి మున్నగు వారితో సహా ఆంగ్లీయులొక్క అత్యద్భుతమైన విద్వేలు మొదలగునవి తప్పక చూచి ఆనందింపుడు. మిస్. పంచను నృత్యము ప్రస్తుతకాలము ననుసరించియుండును

మృగములకు రాజని పేరుజెందిన ప్రాఫెసరు జి. రావుగారిచే తరిఫీతుచేయబడిన జంతు స్తలయొక్క ఆశ్చర్యకరమైన విద్వేలు కూడ ప్రదర్శింపబడును.

ప్రవేశకట్టుములు:— రూ 10, 3, 2, 1 గాలరి అ. 0—8—0

టి. జి. పెల్లర్ ప్రాప్తైటరు.

సి. రామానుజం మేనేజరు.

(1998)

ధనవంతులకు మాత్రమే ?

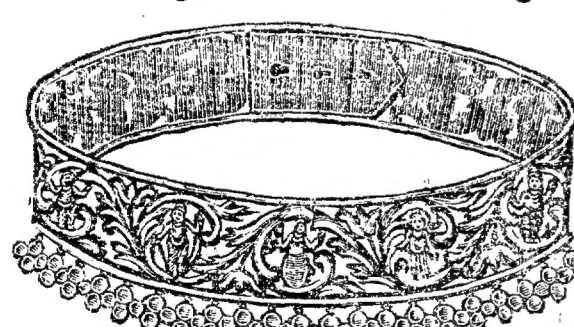
అనంగ ప్రభయాకాతి

మునలితము, ఇతరకారణములచే గల్గినవరముల బలహీనత, ముడుతలబడిన దవుడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకృషి, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి కాశ్యతయవ్వనము నిచ్చుచు, కాస్త్రసమృద్ధిగా తయారుచేసిన ఈవిశేష వధుము నిర్వియోగమైనట్టి పీఠులలో కూడ క్రొత్తచూరుతులమును పుష్టినియిచ్చుచు యౌద్రజాలమువలె నూతనమాయును కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యిహముగా పంపబడును. 30 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలూరు ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

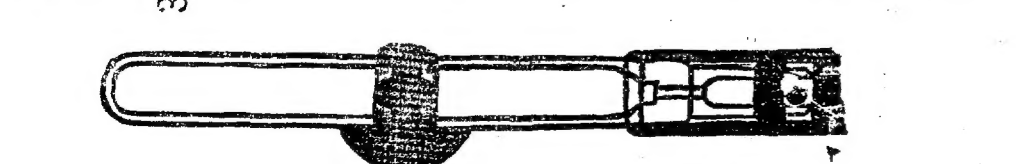
అలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరిశీలింపుడు. 1842

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు అనేకమోడ్లలో నవనాగరికమునకు తగినట్లు తయారుచేయబడును. పాతికాపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వేడల్పువరకు చేయవచ్చును. పిటికి తరుగుసహా మజారి రూ 25 లు మొదలు రూ 35 లు వరకు గలదు. పువ్వరా గములు, పట్టెకంపులు, గత్తములు మొదలగునవి చేర్చినవాటికి ప్రత్యేకముగా సామ్య యియ్యవలెను. అన్నిరకపు వెండిసవరములంగారు నగలు, సామానులు ప్లాకు లో సిద్ధమగునున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరువునుమావద్ద తీసిన మానవ్యకము మీకు తెలియును. మాచి తవిచిత్రపు 172 ఫుటల క్యాటలూరు 1-కి రూ 1. ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెని, నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారుకోడు, మదరాసు.

సెల్స్ విల్లింగు "ఆ గే ట్" పవుంటిన్ వనా

పాంజెన్ వెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పవచ్చు ఈ "ఆగేట్" కలము, అమెరికా అస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు వన హిందూచేశమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణయొ మొందుచున్నది. సాధారణమయిన "ఆగేట్" కలము 2957 మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు "ఆగేట్" గాజుపాళి సుపయోగించుట యద్భుతముగ నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచివేయబడి అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (1957) మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మద్రాసు.

లూకావార్తలు

సమున, లూకావార్తవిషయము ప్రకటింపబడెను. శ్రీబత్ గంగయ్యగారు. శ్రీయంబక రావుగారును, నూదుమాసములు వరుసగా సభలకు హాజరుకా నంతమాత్రముచే వారిపదవులు కోల్పోయినన్ని, శ్రీ ముత్తం రాజుగారుకూడా ఆలాగే కోల్పోవనున్న సమయమున స్వయముగా సిద్ధాపురం వెళ్ళినను కండోన్ చేయబడలేదని వ్రాసిరి. శ్రీ బ. గంగయ్యగారు తమసభ్యత్వపదవికి కాజీనామానొసంగి ప్రెసిడెంటుగారు వెంటనే అంగీకరింపలేదని డిప్రీక్టుబోర్డువారికి పిటిషన్ కూడ పంపిరి. మరియు శ్రీశ్రీయంబక రావు పంతులుగారు ఒకదఫా తిరిగి కండోనుచేయబడియు స్పష్టముగా తమ కేసభ్యత్వము యిచ్చుమలేదని చెప్పి మానుకొనిరి. శ్రీ ముత్తంరాజు పంతులుగారు, సిద్ధాపురం సభ్యత్వము నిలుపుకొను నిమిత్తము రాతదని వారిమిత్రులతో సెలవిచ్చియుండిరి.

వైస్ ప్రెసిడెంటుగారుకూడ ఖద్దరును ప్రోత్సహించి నట్లు వ్రాసిరి. శ్రీకృష్ణ, ఆంధ్రవైక్రికాధిపతులు శ్రీ అయ్య దేవర క్రాశ్యరరావు పంతులుగారితో కాంగ్రెసుప్రచారం నిమిత్తం కయికలూరు వచ్చినపుడు, వారిసమక్షమున ఎటుగెత్తి "ఖద్దరును ధరించు" అని దీక్షగా ప్రకటించియుండిరి. యథార్థవాది.

కఫహరిచూరము

శ్నిడర్శి 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రూ 2-0-0 ఈ చూరము కనమూలికలచే చేయబడినది. కడు, ఉబ్బనము, కానపివన, శైర్యజ్వరము మొదలగుజానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది. అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

వెలింగుటన్ సినిమా

మాంటురోడ్డు, మద్రాసు 1565 1.11.24 తేదీ శనివారమునుండి 4-11.24 మంగళవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 గం. శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం|| కూడగలదు. గోల్డువిన్ సూపర్ డ్రామా ది ఓల్డు నెస్టు 8 భాగములు. తల్లిప్రేమ, కుటుంబసౌఖ్యమును తెలుపుకథ న్యూసు, కామిక్ కూడ చూపబడును

కర్నూరిదేవి చాలికాపాఠశాల నెల్లూరు

(ఈవ్యాసము పాఠశాల పిచ్చిరెడ్డి బి. ఏ. (అన
ర్య)గారిచే నెల్లూరు ప్రాంతాంగమునందు పక్ష
మున నడుపబడితి శ్రీమతి కర్నూరిదేవిచాలికాపాఠ
శాల వార్షికోత్సవసందర్భమున విద్యను గురించి
చదువబడెను.)

ఈ వాక్యాసమును రెండుభాగములుగా విభజించెదము.
అందుమొదటిది చరిత్ర అనగా ప్రపంచములోని జనులు విద్యను
గుర్చి యెట్టియభిప్రాయములు గలిగియుండిరి అనునది. మనకు
వారి విద్యాచరిత్రతో నవసరము లేదు. టూకిగా విద్య యన
నెట్టిది యని వారభిప్రాయపడిరి అనునది మాత్రమే మనకు
ప్రస్తుత విచారణీయాంశము. ఇందు ఇతర దేశముల యభి
ప్రాయముల సూచించినచో దోషమని యొంచక మనచరిత్ర
అంతగా దెలియకపోవుయే కారణమని యొందురని నమ్మకము.
తెండవభాగము విమర్శభాగము. ఇదియే మనకు ప్రధానముగ విష
యము.

విద్యయను మాట చాల విశాల మైనది. ప్రపంచములో
గల సర్వవిషయములను దనయం దిమిదుకొనగల శక్తి గలది.
అట్టి యర్థమును కైకొనినయెడల ప్రపంచములకు నాభోటి
యల్పజ్ఞులకు మాత్రముగాక సర్వజ్ఞు లనిపించుకొనదగినవారికి
గూడ నుపభుముగాదేవె. అట్లని మరీసంకుచితముగ నర్థమును
కైకొనకలయుననిగాదు. పసిపిల్లలకు నేర్పబడు (Kindergarten
Montesson System) లను గుర్చిగాని ఎట్టి పుస్తకములను
పఠనీయములుగా నుంచకలయుననిగాని విద్యాశాలలో నెట్టివి
త్యను ఎట్లు నేర్పవలయును అను విషయమును గుర్చి గాని
నేను విచారించ దలచుకొనలేదు. ఈరెండుకొనలకును నడుమ
నుండు మార్గమునే నేననుసరింప దలచితిని. అనగా ప్రపంచమున
జనసామాన్యమునకు విద్య అనగా జ్ఞానము పెంపొందించుట
నేయేవిషయములను నేయే ఆదర్శములను ఎట్టి యుద్దేశములను
ప్రాధాన్యముగా నుంచుకొనవలయును అను విషయమునుగుర్చి
మాత్రమే నేను ఇర్పించ బూనుకొనినది.

విద్యయన నేమి? మొట్టమొదటనే యిట్టి ప్రశ్నను చేసికొ
నుట సహజమే అయినను వానికి దగిన ప్రత్యుత్తరము మొదట
నేయొసగుట దుస్సరము. గ్రంథము చివరవరకు చదువనిది దాని
యుద్దేశము గోచరము గానట్లు ఈవ్యాసము కడవరకు పోనిదే
ఆప్రశ్నకు తగు సమాధానము గోచరింపదు. తాత్కాలికముగ
నర్థము మొదటనే మన మివ్వవచ్చును. చదువను వ్రాయను,
నేర్చుట అని యొక రనవచ్చును. బుద్ధిని వికసింపజేయుట యని
మరొకందరంబు. కాస్త్రీముల నభ్యసించుట యనియు సౌఖ్య
వృద్ధిజేసికొను మార్గముల నరయుట యనియు to make what
is latent in man potent అనియు to train the three H's
the head, heart and hand అనియు Ismet Pasha గా
రన్నట్లు To develop the animal in man కవిత్వమనియు
శిల్పమనియు గానమనియు లోకవిద్య యనియు నైతికమనియు
ఆర్థికమనియు మతవిద్యయనియు తత్త్వజ్ఞానమనియు ఇట్టిపన్ని
యొ వినువారికి విసుగు పుట్టునట్లు చెప్పవచ్చును. కాని వీనివలన
తృప్తికలుగజాలదు ఎందువలన? ఇవియన్నియు సరియగు నిర్వచన
ములు కానందునపోకాదు. వీని యన్నింటియందును సత్యము
లేక పోలేదు. కాని యిట్టి నిర్వచనములవలన నెన్నటికి ప్రాప్తి
కలుగదు.

ఏలయన ఎంత బాగుగా నిర్వచనముచేసినను మన మొక
పదార్థముయొక్క గుణముల నన్నిటిని యెరుగజాలము.
mere definition cannot exhaust a thing. There is
always some incruitable which eludes all definition
description or explanation. ఒక గ్రంథివానికి యివాస్తు
విలులుండునని నిర్వచనమువలనగాని వర్ణించుటవలనగాని దెలియ
జేయ గలమా? మనము చేయగలిగినదంతయు ఆపదార్థమును
గుర్చి వికసించునట్లు చర్చించుటయే. దానివలన వారి వారి
బుద్ధి కందినట్లు వారు తమ నిర్వచనముల నొనర్చుకొనగలరు.
ఇట్లే విద్యయను విషయమునుగుర్చి గూడ విభులముగ చర్చించి
నలదనుటయే మనపని.

మన పూర్వము బ్రహ్మజ్ఞానమునకు మాత్రమే విద్యయనియు
యితరవిషయములందలి జ్ఞానమునకు అవిద్య యనియు నామ
కరణము చేసినారు. మోక్షసాధనకారకే అవిద్యను సోధించ

వలయునని గట్టిగా కాశించినారు. మనశేషమంతయు ప్రచార
ములో నుండిన యొకమతమువారు. ఈలోకమే మిథ్య మాయ
కావున బహిరవిషయములంబ్ధమునబుద్ధిని చొరనివ్వరాదనిరి. మా
యలోకమునం దిరుగుదు మామయే నిజమందు నమ్ముదు మామ
లో బడిపోక యిప్పుడు మామ గనుగొనరా. అని యీతరగతి
విద్యాధికారులు గానము చేసినారు. ఏ కారణమువలన నైతే
యేమి వీరే సర్వము మామయే అయినను వ్యావహారిక భర్త
మునకు మాత్రమే యివియన్నియు నిజములని నమ్మియే నడచు
కోవలయునని చెప్పినారు. లోకకాస్త్రము లన్నిటియొద్దయు
మోక్షసామాజ్యమే అని చెప్పి యీ విడిపోయిన రెంటిని మ
రల కలిపిచేసినారు. అయితేవదము మొదలుకొని వాత్సల్యయన
కామనూత్రముల వరకు నేర్చుకొనుట నిత్య శుద్ధ బుద్ధి ముక్తి
స్వభావ మగు బ్రహ్మముతో నైక్యము నొందుటకారకే.
సర్వసంగ పరిత్యాగ లగు శౌ న కా ది మహామునులకు కూడ
బాతుక భటు వినుట యే ముఖ్య కర్తవ్యము. వీరి
నన్నిటిని మనము పరిశీలించినయెడల ఒకక్క
దిషయము స్పష్టముగా గోచరింపదు. మన మిలోకమునందు
పుట్టినందులకు జేయవలసినపని జ్ఞానము మూలమున సత్యాన్వే
షణము గావించుటయే. సత్యమే మన యాదర్శము. ప్రతి
కాస్త్రమునందు మన మెరుగునక్షి, ప్రపంచముయొక్క నిర్భ
యమగు రూపమునే. అయినను ఈకాస్త్రములన్నియు ప్రత్యే
కములు గావు. మనదేహమునందలి అవయవమును దేనినైనను
లోసి పారవైచినయెడల నది త్వరలోనే చెడిపోవును. అంతకు
ముందు తా నొనరించుచుండిన కార్యము నది చేయజాలదు.
దేహముతో కలిసియున్నప్పుడే దానికి జీవమున్నది. విడిపోయి
నప్పుడులేదు. అట్లే ప్రతికాస్త్రమును తక్కినవానితో సంబం
ధము లేకుండునట్లు చదివినచో వివరీతములగు ఫలితముజలగ
గలవు. సత్యమునకు చేరునకుగూడ రాజాలము. ఈ విషయము
నింక పెంచక పాశ్చాత్యకాస్త్రజ్ఞులుగూడ అన్నికాస్త్రములు
ఒకటియే యను నభిప్రాయము గలిగియున్నారని చెప్పి ముగి
ంచెదను.

అప్పటి విద్యాపద్ధతినిగుర్చి ఒకమాట చెప్పవలసి
యున్నది. అందరికిని విద్య సాధ్యమగునట్లు నర్పలేదని మన
పూర్వులపై నొక నింద యాశోపింపబడియున్నది. అది చాల
గొప్పలోపమే యగునుకాని దానిలో మన కిం బ్రసక్తిలేదు.
గురువులు వారి శిష్యుల బుద్ధిశక్తిలకు గమనించి పాఠముల
నేర్పచుండిరి. ఈపద్ధతి యిప్పటివిద్యావిధానములం దను
సరింపబడకులేదు. ఈ లోపమును చాలదినములక్రిందటే గమ
నించిన యొక గ్రంథకర్త, Universities are places where
diamonds are dimmed and pebbles polished అని
సలవిచ్చియున్నారు. ఇట్టి పద్ధతివలన మేధావంతుల బుద్ధివికా
సమున కడ్డుగలుగుచున్నది. అమెరికాలో 'intelligence tests'
లని బుద్ధిశక్తిలకు గొలుముటకును వారికి వేర్వేరురీతుల విద్య
నేర్పుటకును ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ఈ కారణ
ములు తెలిసియో దెలియకయో మననా రేర్పాటుకొన్న విధా
నమువలన కాస్త్రజ్ఞానము చాలవరకు అభివృద్ధి జెందియుండు
నని మనము తలపవలసియున్నది. ఇప్పుడు మనము సాధారణ
ముగా వినుచున్న ప్రజాప్రభుత్వములు గల రాజ్యములందు
మేధావంతు లంతగా నుద్భవింపరు అను సిద్ధాంతముగూడ
సామాన్య మానవునితో సరిపడుటకై అంత కెక్కువతెలివి
గలవారి నణగగొట్టుటయొక్క ఫలితమును సూచించుచున్నది.

పురాతన గ్రీకుదేశస్థులుగూడ మన పూర్వులనింటి యభి
ప్రాయములనే గలిగియుండినట్లు సూచనలు గన్పించుచున్నవి.
వారి Philosophia అనగా Love of Knowledge అను
మాట యీ యభిప్రాయమునే బలపరచుచున్నది. ఈదీనినే
వారిలో నొకడు Systematic Knowledge about the ul
timate nature of things అని మనవారితలనే నిర్వచన
మొనర్చియున్నారు. అట్టివిద్యనే జనులు నేర్వవలయు ననియు,
చేతితో చేయుపనులు శిల్పకళతో సంబంధము చాల విషయగు
వృత్తులనియు, మనస్సుతో పనిచేయువారుమాత్రమే దేశమున
నత్యున్నతస్థానమున కర్హులనియు నతనియభిప్రాయము.

ఇప్పటికి తెలిస దేమనగా పురాతన హిందవులును,
గ్రీకులును మనస్సునకును, హేతువాదమునకును జాల ప్రాము
ఖ్యము నిచ్చిరినియు ప్రపంచకారణమునకై నెరుగగల జ్ఞాన
మునకై మన మానసికశక్తుల వినియోగించవలయుననియు అందు
వలన గలుగు మానసికకాంతియే విద్యకు ఆదర్శమననియు దలచి
యుండిరి. అని. అయితే హిందవులవలెగాక గ్రీకులు అట్టి
జ్ఞానమునకును, తక్కిన విషయములందలి జ్ఞానమునకును గల
సంబంధమును గమనింపలేరి. అందువలన రెండుతెగలవా రేర్ప
డిరి. ఒక తెగవారు సాందర్భ్యాపాసములు. చిత్రకళల వీరిసామ్యు.
వీరివిద్యయందు ప్రకృతినిసంబంధము మించి రనవచ్చును. కొన్ని
వేల సంవత్సరములైనను యిప్పటికి వారు నిర్మించిన విగ్రహ
ముల జూచినయెడల మానవునిచర్యలయద్భుతంపముగ్గో చరి

గలరు. మానవవిగ్రహానిత్యాజునందు Where nature failed
art succeeded అనిపలికిన వివరనివాక్యమెంతసత్యమని తోచ
కమానదు. ఇంకాక తెగవారుజ్ఞానకాంక్షులు "Lovers of truth"

ఇట్టి జ్ఞానము సాధారణజనులకు లభ్యమగుటకు ప్రయ
త్నించినవారిలో మొదటివాడు బుద్ధిగురు అను నామాంతరము
గల Pythagoras అను తత్త్వజ్ఞుని. ఇతని యభిప్రాయము
ప్రకారము మానవునికి కావలసినది Mathematics, Music
and Medicine. Medicine నలన జేహము శుభ్రమైనట్లు
Music వలన ఆత్మపరిశుద్ధత నొందును. ఆకాలపు పద్ధతుల
వలననో, ఇతర విషయములతో సంబంధము లేకుండా బుద్ధిని
హేతువాదమున బ్రవేశపెట్టుటవలననో వారికి వాదించుకై
స్పృహగలు కొకకాస్త్రము కావలసివచ్చెను. ఇదియే Dialec
tic అను కాస్త్రముయొక్క శ్చుట్టుకు కారణము. వీటిని బోధి
లేంచినయెడల నవియన్నియు ఆకాలపు పరిశీలనలవలన నవసర
ములగ నేర్పడినవేగాని అన్ని పరిశీలనలకును అన్ని కాలముల
కును అనుకూలించునంతటి గుణములుగాని సర్వసామాన్యముగ
నందరికి నుపయోగించుకైగాని ఈకాస్త్రములలో నున్నట్లుగ
పడదు.

పూర్వముకంటే మన ప్రపంచ మెన్నివిధములనో శీఘ్ర
మైయున్నది. ప్రత్యేకపదార్థములగుర్చిన కాస్త్రము లెన్నియో
వృద్ధి జెందినవి. అవి ప్రస్తుతకాలమునకు చాలకుండ నుండగా
నేవో నాలుగైదు కాస్త్రములలో అనగా Mathematics
Music Medicine లు యిప్పటి ప్రపంచమునకు చాలననుట
చెల్లెదము. అప్పటి గ్రీకులలో ప్రపంచము నింక కొంచెము
విశాలబృద్ధితో జూచినవారు కొందరు గలరు. వారిలో ముఖ్యు
డగు Plato అను నతడు తత్త్వజ్ఞానముతోబాటు జనులకు నేర్ప
వలసినది నీతి యని యాశోపించినాడు. దీనినిగుర్చినదర్శకడ
పటికి నిలిపి అతనిశిష్యుడగు Aristotle చెప్పినదానిని విచా
రింతుము. ఇతడు మహాకాస్త్రజ్ఞుడే. ఇతడు చెప్పనివిషయము
గాని యింకొక పరిచియుగాని కాస్త్రముగాని యిప్పటికిని
తేదని కొందరు కాస్త్రజ్ఞులమతము. కాస్త్రజ్ఞానము వృద్ధిచేయ
వలయుననియు ప్రపంచము వృద్ధిబొందుట కదియేమార్గమనియు
నితడు బోధించెను. ఈ తత్త్వవలె అనగా జనులకు కావలసి
నది కాస్త్రజ్ఞానమా కళాభిరుచియో అను సమస్యలై ప్రపం
చము నాకర్షించినవిషయములు చాల లేవు. ఇప్పటికిని దీని
కొకటే సమాధానము మరురలేదు. ప్రజలు అందును భిన్నాభి
ప్రాయములతోనే యున్నారు. రెండువే లేండ్లనాటి Aris
totle కాలమునుండియు ప్రస్తుతకాలమువరకును పండితులు
కొందరు కాస్త్రములుమాత్రమే కావలయుననియు మరొకొం
దరు సార్వత్రికము వాఙ్మయము కవిత్వము శిల్పము గానము
మొదలగు కళలమాత్రమే మానవుని కవసరమనియు రెండును
అవసరమని మరొకొందరు ఇల్లు ప్రపంచమును మామభాగ
ములుగా బంతుకొనిరి.

కాస్త్రములవలన అందు ముఖ్యముగా జనసామాన్యమున
కుపయోగపడువానివలన చాల లాభము లున్నవి. ప్రపంచము
పూర్వమున్నట్లేదు. మనము ఎన్నివిధములనో వృద్ధిబొంది
యున్నాము. ప్రకృతిని మానవునివలన జేసికొని దానినుండి
సొందవన లాభమునంతయు సొందదలచుట కాస్త్రములముఖ్య
దర్శము. ఈవని కాస్త్రములు చాలమట్టుకు చేసేయే యున్నవని
నామనవి. మన మీ ప్రపంచమునకు సౌఖ్య మునభవింపకుటకు
వచ్చితిమి. ఈ ప్రపంచము మనది. దీనిని స్వర్గముగ జేయవల
యునన్నను సరకముగ మార్చవలయు ననుకొనినను మనచేతుల
లోనితని అనుదానినే కాస్త్రములు బోధించును. కాని ఒక్క
విషయముమాత్రమే మీ కాస్త్రవాదులు మఱచిరి. పరిశీలన
చక్కజేసినమాత్రమునే స్వర్గముగాని సరకముగాని యేర్ప
డదు. అట్లు చేయుటకు మనస్సునకుమాత్రమే యధికారము
గలదు. Mind is its own place & in itself can make a
heaven of hell and a hell of heaven. ఇంతేకాదు. మాన
వునిలో దైవసంబంధముగ భౌగ మొకటి కలదు. దాని యాదర్శ
ములు నేరు. అది నీతికారకును సౌందర్యముకారకును సత్యము
కారకును ప్రాకులాడుచుండును. ఆయాదర్శములు చేరగలిగిననే
తస్య వానికి తృప్తి గలుగదు. ఈ విషయము ప్రతివాని యను
భవమును కనిపించుచునే యుండును. కావున అప్పుడు
కాస్త్రజ్ఞాన మలవరచికొనినంత మాత్రమన జాలదు. మైగా
ఆధ్యాత్మికవృద్ధి లేని కాస్త్రజ్ఞానమునవలన ప్రపంచమున కెం
తయో కీడు గలుగుచున్నది. ఐరోపాభూరసంగ్రామమున నీ
కాస్త్రజ్ఞానము మానవజాతి నాశనమొనర్చుట కెట్లుపయో
గించిరో మన కందరికిని తెలిసియేయున్నది. భృంసము గలుగ
జేయు పదార్థముల గనిపెట్టినవారిని ఆకార్యము నొనర్చిన
వారిని ప్రపంచము గొరవించెను. బాంబులు, High explosives
Machine guns విషవాయువులు Mines, Submar
ines Torpedoes విమానములు మొదలగున చెన్నియో కని
పెట్టబడెను. ఫలితమేమయ్యెను? సర్వజ్ఞుడు, కరుణాసముద్రుడు
అగు సర్వేశ్వరునిచేతిలోనే యిట్టిభృంసమొనర్చు శక్తి యుం

దేవుడు మంచికాదేమో అనుకోవలసి యుండగా, యుద్ధము చేయుటనే తమకుతముగా గలిగి, చంపుటయే తమ విద్యా కాలము జూపనగు మార్గమని తలపోయువారికి, ఇతరవిషయములలో నేమియు దెలియక యుండువారిచేతి కిట్టి ఆయుధములు నిచ్చి తెల్లబూడునట్లుచేయుట ఎందువలన చేర్చుడెను? అట్లునిటు చూడక, యితరవిషయముల గమనింపక మానవుడు పరబ్రహ్మస్వరూప మని యెఱుగక, శాస్త్రజ్ఞానమునే ముందిపెట్టిన ముక్కునకు చూటిగాబోయియుండువలన నేగదా మనము కని వినిగాని ఊహించిగాని యుండవలసిన భూరయధము. ఎన్ని యోకోట్లజనులు మడిసిన యాయనర్థము సంభవించినది.

కావున లోకకల్యాణమే మనయాదర్శమైనచో శాస్త్రజ్ఞానము చాలదు. అట్లని, యంతజ్ఞానమువలన ప్రయోజనము లేక పోయినపుడు, మానవునిదుఃఖమున కంత శేషగ్రహణనపుడు వీని నన్నిటిని విస్మించరాదా అనవచ్చును. ఈ ప్రపంచమున మన జీవితమే కృత్రిమము. కావున వెనుకకుతిరిగి బయలుదేరిన చోటికి పోదమని కొందరనవచ్చును. ఇట్టి ప్రయత్నములు ప్రపంచభిత్తయందు కొన్నిసార్లు జరిగియున్నవి. అప్పుడు ఆ ప్రయత్నములవలన జ్ఞానాభివృద్ధి కొంతకాలమువరకు ఆపబడే నేగాని శాశ్వతమగు నీవాగక తాప్రవాహము నడ్డలేకపోయెను. పాశ్చాత్య ప్రపంచమున పూర్వము (Cynic) అనువారి కాలములోని క్రైస్తవమతమువలనను ప్రపంచము వెనుకకు వెళ్లు ప్రయత్నములు జరిగినవిగాని ఫలితమేమయిన నుండెనో? నడిప్రవాహములలో గడ్డిపోచవలె నట్టి ప్రయత్నము లన్నియు ప్రపంచభిత్త ప్రవాహమున గొట్టుకొనిపోవుచున్నవి. నీ రెప్పుడు పల్లము నకు ప్రవహించుచు రితి నే ప్రపంచ మెప్పుడును తనకు స్వాభావికమగు మార్గమునే ప్రయాణము సాగించును. మనము చేయవలసిన పనియంతయు దానిమార్గము ను చూడేయటయే. అట్లు చేయజాలకున్నను వ్యతిరేకముగా ఎన్నటికి నడవరాదు. నడచినచో ఫలితమేమగునో చెప్పవలసిన పనియే లేదు.

ఈరీతిగా లోపములున్నవని మనము వదలిపెట్టి మొదలిడినచో ప్రపంచమున నిలువదగినదేదీయు నుండదు. మానవ నిర్మితముగు సంస్థలలో లోపములేనిదే యుండదు. శాస్త్రమతము క్రైస్తవమతము, వివాహము, ఆస్తి యింకదేనిని నైకానినను దానిలోపములు గలిపింపక మానవు. చంద్రబింబముతోపెద్దదిగ నుండుటలలో నేగదా మనము దానిలోని మచ్చను చూడగలిగినది? కావున ఏసంస్థగాని కొంతకాలమునుండి యున్నయెడల దానిలో నేదియో గుణ ముండితిరవలయుననుట నిశ్చయము. లోపములుండవచ్చును వానిని బోగొట్టవచ్చునుగాని గుణమును కనుగొనలేక అంతటిని విస్మరించుట ధీరులక్షణము కాదు. ప్రస్తుత ప్రపంచమున లోపము లున్నవిగాని మననాగరికత కృత్రిమము మనము వెనుకకు మరలవలదు మనవారికి This is the best of all possible worlds అను వాక్యమే సమాధానము. మానవునిలో నుండు సౌందర్యవిపాస నీతియెడల తృప్తి సత్యాన్వేషణ తత్పరతను మనము వెనుకకు మరలుటవలన తృప్తి కలుగజాలదు. కావున ముందుకు సాగిపోవుటయే కర్తవ్యము.

కొందరు విద్యయొక్క ఆదర్శము చిత్రమును శుద్ధమైన రుట్టయే యని పలికిరి. ఇట్టివారిలో Stoics అను పాశ్చాత్య సిద్ధాంతం ఆగగణ్యం. Necessity సారిదేవత. Indifference అనగా నిర్వికారత వారియాదర్శము. వీరివలె కార్యకారణముల గమనించినవారు చాలనుండిలేరని చెప్పవచ్చును. సుఖదుఃఖములు, నిందాస్తుతులు, జననమరణములు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో జూడవలయుననుట వీరియందేదేము. Reason Necessity Law ఈ మూటికిని వీరిలో గొందరిజీవితములు చ్యాఖ్యానములని చెప్పిన సత్యమునకు దూరముగాదు. విద్యనుగూర్చిన Scheme తయారుచేయుటలో వీరికన్నసందర్భమున పారపాటుబడిరి. వైన తెప్పినగుణగులు గలుగునట్లు మనుష్యులను తేలికదుకేయనవచ్చునని తలచిరి. విద్యనలన గుణము మారునా అనునదియే మనప్రస్తుతసమస్య. విద్యకు ప్రసరనను బాగుచేయులక్ష్యమున్నదా? ఇది సాధ్యమననియె Plato తన Republic అనుగ్రంథమున తెప్పియున్నాడు. విద్యనలన విశేషవాక్యకీకగవచ్చునని యందరు ఒప్పుకొందురు. తమ ప్రకృతికనుగుణ పరిస్థితులు విద్యవలన కలిగినపుడు కొందరిజీవితములు వేరురూపమును దాల్చువచ్చును. అంతయేగాని యెట్టి విద్యనలన వైనను మానవుని ప్రకృతిని మార్చజాలము. విద్యయొసగును విషయంబు, విషయమునను బడయుతాత్రత పాత్రవలన గుణము, గుణమువలనను ధర్మంబు, దానివలన నైహికాముష్మిక సుఖంబు లందునరుదు అనుభవమునకుకొందరికి విద్యవలన నట్టి గుణము గలుగునని యర్థము చెప్పననుగాని విద్య చేచ్చినవారి కందరికి అట్టి గుణములు గలుగు ననుకొనుట పారపాటు. అంతకంటెను, ధనమును విద్యయు, వంతంబును మర్చిదుటకు ముందు పొనరించును గజ్జనలైనవారికడకువయ్యను విషయమునివియతేమి నుద్దేశ్యాధా అనుభవము నా యభిప్రాయమును స్పష్టపరచుచున్నది.

విద్యచేయు పనియంతయు మన intellect నకు బలము నొసగుటయే. అంతయేగాని emotus ను impulses ను స్పృశించుటకు దానికి సాధ్యముకాదు. మనప్రకృతి యన్ననో విశేషభాగ మట్టి impulses తో కూడుకొనియున్నది. దీనిని గూర్చిన చర్చ చాలవరకు సాంకేతిక పదములతో నిండి యుండును గాన దాని నింతటితో వదలి కొన్ని యుదాహరణములమూత్ర మిచ్చి విరమించెదను. ఆరవిషయమును విపులముగా వెదగగోరువారు Hon. Bertrand Russel F. R. S గారి Principles of Social Reconstruction అను నుద్బంధమునుగాని నిరతి Modern Reviews లో 'Are Glands our Masters' అను వ్యాసమునుగాని చదువ (బ్రాథి తులు).

మనము ప్రపంచభిత్తను జూచినయెడల ప్రవక్తలు, మతప్రతిష్ఠాపకులు సంఘసంస్కర్తలు మొదలగువారు మూఢులగు పూర్వాచారపరాయణుల యుండలేనివారగునీ యెరుగనగును. శాస్త్రజ్ఞానమునందు ప్రపంచులగు Galileo Bruno వంటివారు రెట్టితేలికదైన బొందియుండిరి! ఎట్టిపరిస్థితులలో వారు జన్మించిరి? ఆర్యసమాజస్థాపకుడగు దయానందు డేచులు బుట్టెను. రామకృష్ణమఠాధ్యక్షులు రెట్టి హిందూదేశములో జన్మించెను? పూర్వము Rousseau Voltaire ను ఇప్పుడు Tolstoy యెట్టి విద్యాభ్యాసమును బొందిరి? మనదేశమున ప్రస్తుతకాలమున ఒకచేవిధముగు శిక్షణబొందినవారిలో నెందరు అసహాయ వాదులున్నారు. ఎందరు జోహకులున్నారు. ఎందరు పూర్వాచారపరాయణులు, ఎందరు సంఘసంస్కరణాభిలాషులు, ఒకటిరకముచోట బుట్టి థేదమేలేనిపరిస్థితులలో లేరిరి, వ్యక్తిత్వవికాసమునకు బాధిగా అనువుగాని సందర్భములలో జీవితములుగడపి, ఒకచేపాతకాట బోయి, ఒకటికళాకాలంలో జడివి నవారిలో Pitt Fox, Lord Russell, Lord Curzon, Winston Churchill, Lord Robert Cecil వంటి భిన్న భిన్న ప్రకృతులవారు రెట్లు బయలుదేరిరి? ఐరోపాలో స్వాతంత్ర్య బీజములను వెదజల్లిన Rousseau's Contract Sociale అనుగ్రంథమును, రాజాంధీరవలయు ననువారును, ప్రజాపక్ష వాదులును ప్రమాణముగా దీసికొనుట కెట్లు సాధ్యమగును? Liberty, Equality Fraternity అనుమాటలతో మారుమోగుచుండిన ఆకాలపు ఫ్రెంచిదేశములో నెహాలియను నంటివారు డెట్లు రాజ్యమేలగలిగెను? Cicero వంటి తత్త్వజ్ఞుని సయితము న్యూతువనిన మిగల భయపడుచుండువాడట. వానిమతము వారిని మరణమును సంతోషముతో సంగీరించుమని. బోధించునుగదా. అట్టివారిలో ముఖ్యుడు అట్లు పిరికివానివలె భయపడుటకు కారణమేమి? ఆదియునుగాక, విద్యవలన మనకనేక విషయములు తెలియునుగదా? అట్లుండియునుగూడ వ్యాపారము మొదలగువానియందు మనము విద్యాధికు లనుకొనువారికంటె విద్యలేదని మనము తలచువారే జయము గాంచుటకు కారణమేమి?

పూర్వము Machiavelli అను రాజ్యతంత్రస్థురీణు డొకడుండెను. మన చాణక్యునివలెనే అత డతిసమర్థుడు. అత డొకనాడు తనగ్రంథమునందు ప్రాసిదీర్ఘక సైన్యముల నడిపింపదలచి యంతయో బ్రయత్నముచేసెను. ఉపయము ఆరగంటలమొదలు మధ్యాహ్నము పండుకొంటులవరకు యత్నించి నను సాధ్యముకాకపోయెను. తరువాత ఒకచిన్నఉద్యోగి వచ్చి ఆరగంటసేపులోనే తాను పునకములో ప్రాసిదీర్ఘక సేన నడిపించెనట. దీనివలన మనకేమి తేలవచ్చును? విద్య చేయగలిగిన గౌరయు ప్రపంచమును ఉన్నదున్నట్లు చూచుటకు కావలసిన జ్ఞానమును బ్రసాదించుటమూత్రమే. మనకు గలుగుజ్ఞానమువలన మన ప్రకృతి కనుమనట్లు ప్రపంచనిర్వచన మొనర్చుకొనుచుండుము.

ఒకసారి వెనుకకుతిరిగి మనము విచారించినవిషయమే మోజ్జాఫకము చేసికొనెదము. మొదట, మన పరిస్థితులవలన మన కిట్టివిషయములగుర్చి యొచ్చింపవచ్చు కావలసిన యవకాశములు లేకపోవు. రెండవది మనపూర్వము సత్యాన్వేషణమే పరమాధిగా నెంచిరి. మానవుల బుద్ధికుశలతలలో చాల తారతమ్యము లున్నవి గాన అందరికిని ఒకచేవిధముగ విద్యనొసగరాదని తలచిరి.

కళలకుగూడ, అనగా సౌందర్యోపాసనకుగూడసత్యాన్వేషణముతో సరియగు స్థాన మివలయు ననుట తర్వాత తేలివినవిషయము. మనకు కావలసినది జ్ఞాన మొక్కటిమాత్రమే గాదు. భక్తి ప్రేమలు కూడ దానివలెనే అవశ్యకములు. తన్ను తానెరుగుటకు జ్ఞానముకంటెను గూడ భక్తి ప్రేమలే అనేకులకు సాయపడుచు వచ్చినవి. వీటిని గూర్చి చెప్పినపుడు కర్మయొక్క ప్రాధాన్యమును గూర్చి చెప్పక తప్పదు. మహాత్మా తాదర్శములగు సత్యము, నీతి, సౌందర్యము వీటియొక్క రూపాంతరములే జ్ఞానము కర్మ భక్తి యననవి. ఉన్నతాదర్శములుగలవారు నేర్వలసిన శాస్త్రములిట్టివిగా నుండవలయునని నియమించుట చాలదని గ్రీకుల విధానమును విమర్శించునపుడు కనుగొంటిమి. అట్టివిద్య చాలసంకుచితముగా నుండును. ఎంతవికారముగు దృష్టితో నేర్పరచబడినను కట్టుదిట్టములను లోబడినపుడు సంతకుచితములుకావలసినవి. ఆశాస్త్రము లేమి ఆదర్శములతో బ్రారంభింపబడినవో అవిషయమును గమనింపవలె మనకు కావలసినవి. ఎంతయో వికారముగు దృష్టితో బయలుదేరిన

మతములు కడకు జనులు వానిని సరిగా నర్థము చేసికొనక పోవుటచేతనో దానిలోని కట్టుదిట్టముల కధికమగు ప్రాముఖ్యము నిచ్చుటచేతనో తమ యుద్దేశములకు భిన్నముగా వివరితముగ సంకుచితములై పోయియుండుట మనము చూచుచున్నాము గదా.

తరువాత శాస్త్రజ్ఞానము మాత్రమే చాలదనియు దానికి మన విద్యావిధానములో ఒకభాగము మాత్రమే ప్రత్యేకింపవలయు ననుకొంటిమి. మానవునికి కావలసినది ఆహార మొక్కటి మాత్రమేకాదు. Man does not live by bread alone. శాస్త్రములుచెప్పవారికంటె నెన్నియో గొప్పవిషయములు మానవునిబుద్ధి కందని విషయములు సృష్టిలో గలవు. There are more things in heaven and earth than are dreamt of in your philosophy alone అనుట యెంతయు వాస్తవము. ఇట్లుంటుంటే శాస్త్రములయొధికృతము మరవరాదు. మానప్రపంచ మింత మాత్రమైన బాగుగ నుండుట శాస్త్రములప్రభావమువలననే గదా. ఇంకను మిగిలియుండులోపముల బాగుచేసికొనుటకు ప్రయత్నించవలయునే గాని (Back to Nature) గీతముల బాడినప్పటికివ్యతిరేకముగ బ్రవర్తించరాదు. మానవునికి ముఖ్యముగా కావలసినది స్వాతంత్ర్యము. దానినరకట్టి మందుమాత్రముమింగించినట్లు నీతిబోధను బలవంతముగా మొదలులోని కెక్కింపజూచుట యెన్నటికి సాధ్యముగానివని. పిల్లని శుభ్రముగాకాంచవలయునను తలంపుతో ఒకదినము మనము సబ్బుతో కడిగినయెడల వాదినము మొనముకొని శుభ్రముగా తనదేహము నుండుకొనుటకది ప్రయత్నించదు. దానిని బాగుచేయవలయునను నుద్దేశమే. మనకున్నచో దానిని మురికి కాలవలో ముంచవలయును. అప్పుడది తనంతటతానే మునుపటికంటె శుభ్రముగనుండనట్లు తనదేహమును బాగుచేసికొనగలుగును. అట్లే పూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునిచ్చి మానవుని వదలినయెడల మనము నేర్చు విద్యకంటె ఎక్కువగా నత డెరుగలడు. ఈ సిద్ధాంతమును బోధించినవారిలో నగ్రగణ్యుడు Nietzsche అను జర్మనుతత్త్వజ్ఞుని. ఇతడు మానవునికి కావలసినది స్వాతంత్ర్యము, అధికారము Will to power అని మొదలిడి దానియాదర్శము power over himself ఇంద్రియనిగ్రహము తన్ను తాను లోబరచుకొనుటయే అని యెరుగుటకుమానవుని కట్టిపరిస్థితులలోదప్ప అవకాశము దొరకదని చెప్పియున్నాడు. విద్యన మనయభిప్రాయముల నితరులకుబోధించుటకువినియోగించువోనది నిష్ఫలమగును. If education can influence character how could Seneca's pupil be a Nero.) అని ఒకరు ప్రశ్నించినారు. కావున విద్యకు ఆదర్శము జ్ఞాన సంపాదనమే. మనకుకు కలుగు నానందమే దానిపరమావధి. అట్లుగాదని వేరొక యాదర్శము నుదఘటించెను. ఆయాదర్శ మేమి? అని ప్రశ్నించుకొనినచో ఇంకొక విషయమునకు అట్టిదానికే దారిజూపును. ఇట్లు ప్రశ్నించుకొనుకొలది కడకు ఆనందమే ఆదర్శమని తేలగలదు. అంతకుకన్నవరదయొక్కంతో నిలిపినయెడల మనకుకు ఆనంద తృప్తియే ఏదియోకొరతగా నుండినట్లుండును. ఇంకొకసంగతి మనము ప్రశ్నించుకొనవలయును అనుటలోనే జ్ఞానముయొక్క ఆధికృతము వెల్లడియగుచున్నది. ఏల ఎందుకు అనుమాటలలోనే మనము Intellectual answer ను కొరుచున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఎందుకు అనుటలో ప్రతివిషయమునకును ఒక కారణమును, ఒకచేతువును మనము కొరుచున్నాము. ప్రతికార్యమునకును ఒకకారణ ముండవలయునని మనము తలచుచున్నాము. అది మనబుద్ధికి సహజము. కావున జ్ఞానముఎందుకు అనుటలోనే జ్ఞానమే మనపరమావధి యనువిషయము కనుపించుచున్నది.

తత్త్వజ్ఞానమునందువలెనే యీ ఎందుకు అను ప్రశ్నకు సరియగు జవాబుచెప్పట చేతగానివని. మరి మనము చేయవలసినది ఏమనగా 'ఎట్లు' అనువిషయము మాత్రమే. ఈఎట్లు అను విషయమునుగూర్చి యంతయుమందే చర్చించియున్నాము. మనము చేయవలసిన ముఖ్యమగు పని యేమనగా:—సాంఘికములు, రాజకీయములు, నైతికములు, ఆర్థికములు మొదలగు ప్రపంచములోగల యభ్యంతరముల నన్నిటిని సాధ్యముగునంతవరకు తీసివైచి సమ సమానపుల ప్రకృతి కనువగు పరిస్థితుల గల్పించవలయును. స్థలమునంతయు శుభ్రపరచి ఎరుగువలసినమొక్కల కడ్డములు లేకుండ జేసినయెడల ఒక్కొక్క ప్రకృతి దాని కనుగును విధమున క్రమవికాసము నొందగలదు.

పురాతన హైందవులు ప్రకృతిలోనిసత్యము నెక్కువగా గమనించిరి. గ్రీకులలో కొందఱు దీనిని గమనించినను వారిలో సౌందర్యతృప్తి యొక్కువగా నుండినట్లు తెలియుచున్నది. దీనిలోని గుణములను గమనింపజాలక లోపములను మాత్రము బాగుచేయుటకు యత్నించి క్రైస్తవమతము నీతి కెక్కువగా ప్రాముఖ్యము నొసగెను. కాని సౌందర్యమును వాతనమొనర్చి యత్నించెను. ఈమాట తేగలవారును ఈమాట ఆదర్శములును ఒక్కటియే యనువిషయమును గమనింపకపోయిరి. అప్పటి పరిస్థితులలో నీతి సౌందర్యము సత్యము, లాభ వికారిరిగ

సంస్కరణవిచారణసంఘము

సర్ చిమన్ లాల్ సెతల్ వాడే గారి సాక్ష్యము

ఇండియన్ లిమిటెడ్ త్రికకు దెల్పిన విషయములు
బొంబాయి, నవంబరు 3- సంస్కరణ సంఘమువారి యెదుట తామిచ్చిన వాజ్మూలములలోని కొన్ని యంశములను సర్ చిమన్ లాల్ సెతల్ వాడే గారు యిండియన్ లిమిటెడ్ త్రికకు గుర్తింపించిరి. కొన్ని కారణములచే ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును (డబల్ ట్రెజరీ) బూర్జువా ప్రభుత్వమువారియెడల ప్రజలకుగల విశ్వాసము నశించుటచే యీనూతన ద్వంద్వవిధానమును జక్కగ నడుపుట కవకాశములు గలుగలేదని సెతల్ వాడు గారు బట్టిరి. బొంబాయి రాష్ట్రముందును కేంద్రపరగణాలయందును ప్రభుత్వమువారిచే నడిపబడు నీవిధానము యెడల ప్రజలకున్న విశ్వాసముగూడ బోవునట్లు ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము ఆముఖ లోజరపబడెను. స్వల్పవిజయముతో నైనను ద్వంద్వప్రభుత్వమును రాష్ట్రములలో నడపుటకు సమయము దాటెను. తగిన తాత్పర్యముతో నీవిధాన ములలో నడపబడునని ప్రభుత్వమునా రనినను యిప్పుడు ఆమాటలను నమ్మువా రెవ్వరును లేరు. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటననే ప్రజలవిశ్వాసమును తిరిగి సంపాదించుటకు మార్గ మేర్పడును. ప్రభుత్వమువారి యెడల సద్భావములను బుట్టించగలిగినయెడ కేంద్రప్రభుత్వములో ద్వంద్వపరిపాలనా విధానమును సాఫల్యముగ నడపుటకు తగిన వాతావరణ ముండయించునని సర్ చిమన్ లాల్ సెతల్ వాడు గారు నొక్కిపెట్టినట్లుచిరి.

రాజీనామా

ఎన్నికలు సమీపించుటచే వారిపక్షమువారు వారిపక్ష య్యమును గోరెదరని దలచి ఉద్యోగమునకు రాజీనామా యిచ్చితిరని సెతల్ వాడుగారు దెల్పిరి. పరిపాలన విషయములందు చాల అనుకూలముగ వారికిని గవర్నరుగారికిని జరిగినది దెల్పిరి. బొంబాయి రాష్ట్రములో ద్వంద్వప్రభుత్వవిధాన ములు విషయమై వారిచ్చినసాక్ష్యమేల గవర్నరుగారికిని వారి కినిగల అనుకూల సదభిప్రాయములను నాశనము చేయునో వాకికి బోధపడుటలేదు.

“ఇండియా ప్రభుత్వచట్టమును అర్థము చేసికొనుటయందును, గవర్నరుగారి అధికారముల యొక్కయు స్థానముయొక్కయు ఉండర్భాసులందును నేనును గవర్నరుగారును భేదాభిప్రాయములమైతిమి. అందుచేస్వాతంత్ర్యకాఖిలను (రిజర్ వెడ్ సబ్ జక్టు) పరిపాలించుటకేమియు నభ్యంతరములులేవు. స్వాతంత్ర్యకాఖిలందును గవర్నరుగారికి గలహక్కుల పరిమితి విషయమున భేదములు గలిగినను మే ముభయములను మొత్తముమీద సరసముగ పరిపాలనను జరిపితిమిని” సెతల్ వాడుగారు దెల్పిరి.

(ఆ. ప్రె.)

ఇండియా హైకోర్టు

సర్ బి. ఎన్. మిత్రగారు

దీర్ఘ నవంబరు 3:- సర్ బి. ఎన్. మిత్రగారు ప్రస్తుతము లండనులో నున్నారు. వీరు నవంబరు 3 వ తేదీనుండి ఎ. సి. ఛటర్జీగారు తిరిగి 1925 జనవరిలో చేరువరకు ఇండియా హైకోర్టువారు పనిచేయుచుందురు.

నల్లిక సామ్యద్రోహము

ముద్దాయిలు విడిచి పెట్టబడిరి

తెంగళూరు, నవం 1:- బి. పాపయ్య చెట్టిగారు ఆతని సోదరులైననల్లిక సామ్యద్రోహముచేసి రూ 50000 మోసము చేసినందున నేరముక్తింద లేబడిన కేసు 2½ యేండ్లు సాగినవిధముగ నె ను. వారిపై నేరము నిరూపణ జరుగలేదను కారణముచే అప్పలహారము నడిపిన 5 నురి సోదరులలో నలుగురు ఇదివరకే విడుదలయ్యిరి. సిటీ మేజిస్ట్రేటుగారు 5 వ సోదరుడగు బి. లక్ష్మణస్వామి చెట్టిగారినికూడ సాక్ష్యములే కుండుటచే విడుదలయేటెను. (ఆ. ప్రె.)

జూబుటకు వాకికి సాధ్యముగాకపోయెనేమో! అభ్యంతరములు తొలగివచ్చుకొని మానవసౌభ్రాతృభావము పెరుగుకొలది నివియన్నియు ఒకటేయని ప్రతిపాదన తెలిసికొనుటకు వీరేలుగవచ్చును. నిరోధమెప్పుడు లేకపోవునో అప్పుడునీతి, సౌందర్యము, సత్యము, జ్ఞానము, భక్తి, కర్మ, శిష్టము, మతము, తత్త్వము - ఇవియన్నియు, ఒక్కటియేయని యెల్లరకు బోధపడగలదు. ఈసృష్టికాధారమునకే వృద్ధి పొందుటకు అనగా తన్ను తానెరుగుట కవకాశము కలుగగలదు.

వాతావరణస్థితి

1924నం॥ నవంబరునెల 4-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అక్టోబరు 1-వ తేదినండి వర్షము	సాధారణముగా సంవత్సర కురియు మొత్తము
గోపాలపురం	88.0	71.6	...	8.78	44.96
విశాఖపట్టణము	87.7	78.6	...	4.83	87.09
కాకినాడ	85.5	78.9	0.04	5.44	89.09
మచిలీపట్టణము	87.7	74.8	...	2.59	41.59
కర్నూలు	88.8	69.6	...	1.99	26.01
బళ్లారి	86.5	68.5	...	2.18	20.51
కడప	81.8	78.0	...	3.36	81.28
నెల్లూరు	82.6	72.9	1.57	7.62	87.98
మద్రాసు	83.9	75.8	0.52	6.86	50.74
కడలూరు	79.8	74.1	2.65	12.48	52.94
నేలము	80.1	70.6	...	3.06	89.80
కోయంబత్తూరు					22.29
తిరుచనాపల్లి	85.7	78.6	...	4.58	88.18
నాగపట్టణము	80.7	78.4	4.20	12.76	54.98
మధుర	84.1	72.8	0.10	3.07	88.58
పాంబన్	88.9	78.4	0.22	6.48	87.00
తిరునెల్వేలి	2.21	14.08	28.84
తిరుచేడ్రము	82.2	74.1	0.07	8.51	64.51
కొచ్చిన్	85.5	75.7	0.01	9.79	114.51
కాలికట్టు	90.2	75.1	5.82	18.26	117.16
మంగళూరు	89.9	75.2	0.08	8.85	125.68
దెంగళూరు	80.8	65.6	0.05	2.18	85.87
మేరకార	75.8	62.6	0.06	4.49	125.46
కొడైకాల్	60.8	54.3	0.58	6.22	62.18

సర్కారులు:- కాకినాడలో చిమన్లుపడెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. గోపాలపురంలో పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి విశాఖపట్టణములో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:- మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. కడపలో పగటివేడిమి 8½ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:- వర్షపాతము సాధారణముగ నున్నది. కడలూరులో 2.65 వర్షించెను. నెల్లూరులో 1.57, మద్రాసులో 0.52 వర్షించెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. కడలూరులో పగటివేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ. నెల్లూరులో 4, మద్రాసులో 2½ డిగ్రీలు తక్కువ.

వర్షపాతము తగ్గవచ్చును.

ఆర్. ఎన్. సాపూరు,

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు

అవరూపమయిన సంస్కృత పుస్తకములు

నాగజి లి పి లో నున్నవి.

	చల
1. సిద్ధాంతశేఖము.	రు. 2-8-0
2. పంచపదిక.	2-0-0
3. పంచపదిక వివరణము.	4-0-0
4. వివరణప్రమేయ సంగ్రహము.	4-0-0
5. సప్తపద్యా.	1-8-0
6. బృహత్సంహిత, 1, 2 భాగములు.	16-0-0
7. స్పందనప్రతిపిక.	1-0-0
8. వాక్యార్థచంద్రిక.	5-0-0
9. తిలకాంశదవరణి.	7-8 0
10. న్యాయమంజరి. 1 వ భాగం.	6-0-0
2 వ భాగం.	4-0-0
11. వేదాంతకల్పతరు పరిపూర్ణ 1, 2, 3 భాగములు	12 0-0
12. వేదాంత కల్పతరువు. 11 భాగం.	10-0-0

పదిరూపాయలకు మించిన ఆర్డరుపట్టు నూటికి పదిరూపాయలు చొప్పున కమిషను యివ్వబడును.

వలయువారలు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును

Agent, Vizianagaram
Bhejupura Bepares,

చిరుద్రవదానము

మహారాజ శ్రీ రాజా కెలికాని వేంకటనరసింహారావు గారు, ఈమధ్య “నిఖిలభారత సాహిత్యసంఘము” వారిచే “ఆంధ్రసాహిత్య సరస్వతి, కావ్యనిధి, విద్యాభూషణ” యను చిరుదములను గాంచిరని యాంధ్రలోకమునకు తెల్పుటకెంతయు సంతోషించుచున్నాడ.

వీరికి ఇప్పుడు యిరువది రెండవవత్సరము. పచ్చనాయక సంశజులు. వీరినిగురించి ముందు సవిస్తరముగ తెలుపదలచితిగాన యంతటితో విగమించితిని. వీరికి సమస్తైక్యరాయుతా రోగ్యములుఇచ్చి భగవంతుడు కాపాడుగాక.

క. నరసింహులు, పితాపురం

ఆతిమూత్ర వ్యాధికి

అమోఘమైన నివారణి.

మన దేశమువంటి ఉష్ణ దేశములలో ఆయుర్యేద ఓషధుల ఔషధముల చికిత్స అన్ని వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణమిచ్చునను గొప్ప అభిప్రాయము నాకు ఎప్పుడునుగలదు. తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసముడు, ప్రస్తుతము మద్రాసు, జార్జి టౌను, ఆస్పీనియన్ వీధిలో నెం 72 రు భవనమునందున్న శ్రీమాన్ పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారువారు తన అశుభత ఔషధములచే వ్యాధులకుచేయు చికిత్సవలన ఆయుర్యేద ఔషధముల ఖ్యాతిని హెచ్చుచేసిరి. వారివద్ద చికిత్స నుండు భాగ్యము నాకు తలపించినది. వారు ఆతిమూత్రవ్యాధిని మిక్కిలి అద్భుతముగా కుదిర్చిరని నాస్వానుభవమువలననే చెప్పగలను. మిక్కిలి కఠిన పత్యము లేకను, శరీరము నీరసము కాకుండును, 10 దినములలో మూత్రమునందుండిన తీసి ని పూర్తిగా కుదిర్చిరి. మరియు మామూలుగానుండు తీపికంఠును తగ్గినది. అతని చికిత్సవిషయములో ముఖ్యముగా గమనించదగిన విషయ మొకటి గలదు. వ్యాధిగ్రస్తుడు ప్రతిదినము ఉదయము సాయం కాలములందు వారివద్దకు ఖుద్దన పోవలెను. వారు ఔషధమును స్వయముగానే దేవతామంటపమువద్ద ను లేక అందుకు సమీపమునను యిచ్చెదరు. అట్టి చికిత్సాపద్ధతిచే రోగియొక్క వ్యాధులను చక్కగా గ్రహించుటకును మరియు అప్పటప్పటికి రోగికి గలుగు గుణాభివృద్ధిని గ్రహించుటకు వారికి అవకాశము గలదు.

వారు చికిత్సకై ఎక్కుడుడబ్బు పుచ్చుకొనెదరను ప్రకృతి వారికిగలదు. అయితే యితర వృత్తుల నవంభించు గొప్పవారనేకులు కూడ యిదేమోస్తరుగానే డబ్బును పుచ్చుకొనుచున్నారు వారు స్వాభావికముగానే మిక్కిలి ఉదారవంతులు, ధర్మాత్ములు. వారు అర్జించెడి ద్రవ్యములో చాలా మొత్తము ధర్మకార్యములకు, మత సంబంధమైన పనులకు వినియోగించుచున్నారు.

మనదేశమునందు దేశీయవైద్య మభివృద్ధి విషయములో నాకు ఎక్కువఆదరణ యుండుటచే వారికిగల పాండిత్యము, అనుభవముయొక్క లాభమును ప్రజలు పొందునట్లు చేయవలెనని నేను వారిని ప్రోత్సహింపచుచున్నాను. దేశీయవైద్యము నభివృద్ధిచేయుటకు గవర్నమెంటువారు దేశీయ వైద్యవిధానమును గలపు కళాశాలలను స్థాపించిన నట్టి గొప్పపండితులు తప్పక కారవారముగా ఉపన్యాసములనిచ్చి సహాయము చేయుమరను నమ్మకము నాకు గలదు. (3)

వి. ఎన్. కృష్ణారావు,

బి. ఏ. బి. ఎల్. చెన్నపురి శాసనసభాసభ్యుడు
జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు నెల్లూరు 27-4-1924

వారి సలహాకట్టు ముర్పు 15-0-0

ఒక స్త్రీపై దొంగతనము
నారోపించుట

చోటానాపేట అను మరయొక పాత నేర్పడు నెం
ట్రాలో న్నేను నువ్వ ఒక మనుజుని జేయనుండి డబ్బునంది అపహ
రించిన నేరముపై విచారించబడి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షయందు
విధింపబడెను.

అలహాబాదు, నవంబరు 1:— నేడు సాయంకాలము మో
యోహానునుండి జరిగిన విమోచన సభకు సం॥ రాష్ట్రములలో అన్ని
జిల్లాలనుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి. సర్ గ్రెగొరుడు మిర్యుగారి
అధ్యక్షత క్రింద వరదల సహాయము యేర్పాటులగుర్చి విచారించి
చట డెను. సర్ కేజిబాదూరు ప్రాంగారిచే పండితమదన మోహన
మాలవ్య మున్నగువారలు ప్రస్తుతమధిస్థినిని గూర్చి ఉపన్యసించి
ప్రజల సహాయమును గోరిరి. గ్రెగొరుగారి అధ్యక్షత క్రింద
ఒక సంగమ మేర్పడినది. దండాలు పనుల చేయుటకు ఉపసంఘము
ములేర్పడినది. సభయుగి ములోపున అధ్యక్షుడు రూ॥ 52000
మొత్తముచండాలు వచ్చినట్లు ప్రకటించుట డెను. నేవాసమిలివారు
20000, మైసూరువారు 10000 మిగిలి సభనము యితరులును
యిచ్చినట్లు ప్రకటించిరి. (జి. కె.)

లాహోరు, నవంబరు ౧:— సంస్కరణ విచారణ సంఘముయొడుగు సర్ జాన్ మేనార్డు గారి రిచ్చిన సాక్ష్య సంధర్భములందు ప్రజల మనములలోని దుర్భిప్రాయములను బాపుటకు లాలా హరికిషన్ లాలుగారు నొక వాక్తా పత్రికా విశ్లేషిత్తో నిట్లు దెప్పిరి. హరికిషన్ లాలుగారు దెప్పిన అంశములలో నొక దానినైనను మైనార్డుగారి సాక్ష్యము అసంగతమని దెప్పలేదు. మేనార్డుగారి దృక్పథమును వారి వాద్యక్వగమునకును వ్యత్యాసము గలదు. విశ్పటికిని మైనార్డుగారు బోధింపబడినట్లు తెల్పితప్పు అభిప్రాయములైనను పెక్కువిషయములు దుభ్యయుల వాగ్యులములును తాదాపుగ నొక్కటియే యని హరికిషన్ లాలుగారి అభిప్రాయము సర్ జాన్ మేనార్డుగారు తెల్పినట్లు ఒక్కపర్యాయము గాక నాలుపర్యాయములు వారు రాజీనామా నిచ్చిరని హరికిషన్ లాలుగారు ఖంటాపథముగ దెప్పుచున్నారు.

మదరాసు లాకాలేజి

పునర్నిర్మాణముచనలు

1925-జనవరి నుంచి అమలులోనికి వచ్చును

తెండు సంవత్సరములనుంచి మదరాసు లాకాలేజీ పునర్నిర్మాణమునకు ప్రభుత్వమువారి యాలోచనమునందున్నది. న్యాయవిద్య నుత్పాదకముగా నేర్పుకొనునట్లు చేయు విధముగా కాలేజిని పునర్నిర్మింపవలసింది. పరిశోధనల కవకాశములు, ప్రత్యేక కృషిసంబంధిత కవకాశములు ఇవ్వవలసినది తలచిరి. ఇందుకై గవర్నమెంటువారు 1923 సెప్టెంబరు 1 నొక కమిటీని నియమించి నూచనలు కావించమనిరి. ఈ కమిటీలో సి. పి. రామస్వామయ్యర్, జస్టిస్ వెంకటసుబ్బారావు, జస్టిస్ సి. మాధవయ్యర్, జి. బి. టి. రంగాచారి, డాక్టర్. ఎన్. స్వామి సాధన, ఆర్. ర్. డి. వి. నాగార్జునం డిరి. ఈ క్రిందివిషయములపై నూచనలు నియమింపబడినవి.

కమిటీవారు నూచనల నియమలసిన విషయములు

విద్యార్థులు హోల్ టైముగా చదువవలసిన నిబంధన యవసరమా?

ఏవో కొన్ని ఉపన్యాసములకు మాత్రము పోజరు కావలసిన పరిమితి నియమించి ఆయా న్యాయవిషయములపై ప్రత్యేకోపన్యాసముల నిప్పించి పరీక్షకు పామునట చాలదా? తమకై సామర్థ్యములచే న్యాయశాస్త్రమునందు కృషిసలిపిన యుపన్యాసముల యుపన్యాసములు చాలవా? ప్రత్యేకము జ్యూనియర్ నేటిలు నియమించుటవసరమా? పై చెప్పిన న్యాయ శాస్త్ర విద్యార్థులకు ప్రత్యేక శాఖలందు కృషి సల్పిన వారు లభ్యమగుదురా? లభ్యమగుచో కట్టివారి కేమియవలయును. లాడిగ్రీని కలిగిన ప్రెసిసిపాలుచాలునా లేక ప్రాక్టీసుచేసేవాడుగా నుండియుండిన వాడుకావలెనా? కాలేజీలో పనిజరుగుగంటలు మార్చవలెనా? యను విషయములు, ఇవిగాక కమిటీకి తోచిన మంచిపరణలు నూచించుదుగాక యని కమిటీవారు కోరబడిరి. కమిటీవారు 5 సార్లు సమావేశమైరి. 9 గురు సాక్ష్యమిచ్చిరి. న్యాయాధిపతులు సర్. మెడిలాల్, మల్లెగార్లు జి. బి. ఎల్. డి. స్వామి కట్టపిళ్ళి ప్రాసిసుమ్యూబర్, టి. ఆర్. వెంకటరత్నంకాస్త్రి, అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యర్, కె. కృష్ణమోహన్, ఎన్. వరదాచారి, సి. గోవిందసాయర్ గార్లు సాక్షులందున్నారు.

కమిటీవారి నూచనలు

కమిటీవారు ఎప్పుడును ఉపాధ్యాయులుగా నుండువారి పనినికెందువిధములుగా విభజించిరి. 1. ఆసిస్టెంటు ప్రొఫెసర్లు ప్రతి దినముపనిచేయుట. 2. ప్రాక్టీసుచేయువారు ప్రత్యేకోపన్యాసముల నిప్పుట, మొదటిభాగములో ప్రస్తుతమున్న తీగ నే యుండవలెను. ఆసిస్టెంటుల సంఖ్య 10 నుంచి 15 చేయవలయును. కాలేజి కాన్సిలు నూచించినవారిని నియమింపవలెను. పాశ్చాత్యదేశములలో మాదిరి ట్యూటోరియలు విధాన మీపైరింగ నున్నచో జరుగును. ఇప్పుడున్న కాలేజీ 10 నుండి 3 గంటలవరకు నుండవలయును. వృత్తియందు ప్రఖ్యాతిగడించినవారిచే ప్రత్యేకోపన్యాసముల నిప్పించవలయును. న్యాయవాదులవిందగ్రీసరులు తమకు చూగుగా పరిచయమున్న శాఖయందు ప్రత్యేకోపన్యాసములు జరుపవలెను. కాలేజీవర్కులో వీటికి సంబంధముండదు. ఈ స్పెషల్ లెక్చరర్లకు కాలేజి కాన్సిలులో ఆలోచించినతర్వాత ద్రవ్యమియ్యవలయును. కాలేజి ట్రైంటేమిలు కాలేజి కాన్సిలు నిర్ణయించును. సిలబస్ ను బట్టి కాలనిర్ణయ ముండును. ప్రత్యేకోపన్యాసములకు నూకాలేజి కాన్సిలు వారు గవర్నమెంటు చే నియమింపబడుదురు. న్యాయశాఖ లాకాలలోనుంచి ప్రాతినిధ్యము వహించును. విద్యార్థులు హోల్ టైము మూడైన్నగానే యుండవలెను గాని ఎవరైనా తన విద్య కాటంకములేక వేరే పనిచేసికొనగల సామర్థ్యమున్నచో వారి కాటంకములేదు. ప్రెసిసిపాలుగూడ హోల్ టైముగానే యుండవలెను. మంచి లైబ్రరీయుండుటవసరము.

గవర్నమెంటు నూచనలు

డాక్టర్ స్వామిసాధనగారు ప్రత్యేకాభిప్రాయముల తెల్పిరి. ఈ కమిటీ రిపోర్టు కాలేజి కాన్సిలుకు చేరినది. మొత్తము మూడు రిపోర్టు నొప్పుకొన్నట్లే. కొలదిపాటు మార్పులతో కమిటీ వారి నూచనల గవర్నమెంటువారు రంగీకరించిరి. పునర్నిర్మాణమునకు అదినపుణుర్పు 12000. ఇదిలాకాలేజీ ఆదాయము నుండియే పెట్టబడును. గవర్నమెంటు 12 ఆసిస్టెంటు లెక్చరర్ల నియమింపను. వాకితరము ఖర్చుకొరకి 1000. స్పెషల్

మహాత్మాజీ కలకత్తాను చేరెను

మహాత్ముని రాట్నము ఊరేగింపు

కలకత్తా, నవంబరు 4:—మహాత్మాగాంధీగారు నేడువ యము పంజాబునుండి వచ్చిన మెయిలులోవచ్చి కలకత్తాకు 80 మైళ్లదూరములోనున్న బాండాలులో పండిత మోతీలాలు సెహ్రాగారు ఆయన కుమారునితోగూడ దిగిరి. వారిని సి. ఆర్. దాసుగారు టి. సి. గోస్వామిగారు ఎదుర్కొని మోటారుపై దాసుగారిగృహమునకు గొంపోయిరి. ఆటనుండి స్త్రీమరుపై సెరాంపురు బోయిరి.

మహాత్మునివద్ద గాంధీగారిని జూతుట కై అనేకమంది ప్రజ ఉదయమునుండి వేచియుండి, యేర్పాటులు మారినందున తాము గాంధీని జూడలేమిచే చాల మతాశురైరి. పంజాబుమెయిలు వచ్చునపుడు ప్రతిష్టేమనవద్దను ప్రజలు గుమిగూడి గాంధీగారిబండిని ముట్టడించి ఉపన్యసినప వేడిరి. కాని ఆయన అంగీకరింపలేదని, ఆరైలులో వచ్చినవారు వెలి పిరి. జాతీయనాయకులలో ముఖ్యులైనచేరిరి. స్వరాజ్యపక్షము కార్యనిర్వాహకవర్గప్రధమసభ నేడు 2 గ జరుగును. గాంధీగారు సభ నలంకరింతురని తెలియచున్నది.

మహాత్మునివద్ద గాంధీగారు ఎక్కివచ్చిన బండినుండి ఆయన రాట్నము దిగెను. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు దానికి పూలచరమువేసి ఊరేగింపుతో స్టేషనునుండి తీసుకొనిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

కార్యోద్యమనవారి స్వాగతపత్రము

కలకత్తా, నవంబరు 5:—కలకత్తా కార్యోద్యమనవారు నేడు ప్రత్యేకసభ కావించి మహాత్మాగాంధీగారు వచ్చునపుడు సన్మానపత్ర మొసగుటకు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

సన్మానపత్రము చిత్తురూపమున యిట్లున్నది:—మేము జయలులో నొక కాల బయట నొక కాల పెట్టుకొని మిమ్ము మా నగరమున కావ్యనిం చుచున్నాము. అనవసరముగా ముఖ్యకార్యనిర్వాహకాద్యోగి ఖైదుచేసి యీ కార్యోద్యమపని నిలుపువేయ యత్నములు జరి గెను. కాని మా విశ్వాసము ఆ పారమయ నది. ఈ ఆక్రమకా స నములుగాని, వైస్రాయిగాని ఆర్డినెన్సులుగాని వీనిద్వారా వచ్చునిరంకుతనిర్బంధములుగాని మాపను ల నాటంకపెట్టజాలవు. మాజాతీయజీవనము నరికట్టజాలవు.

మీరు ఖైదునందుంచబడిన నాడే భారతభూమి స్వా తంత్ర్యపథము దొక్కెను. నేడు మేముమీకు స్వాగతమొసగుట కేగాక, మీయొక్క వాక్యములవిని మాప్రయత్నములందు ఉత్సాహభివృద్ధి చెందుటకును మాపనియందు మీయాశీర్వాదము బడయుటకును యిచ్చల సమావేశమయి యున్నాము. వందేమా తరము. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబురాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘము

నిర్బంధితులగు వంగరాష్ట్రము అభినందింపబడిరి

లాహోరు, నవంబరు 5:—ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధ విధానమును ఖండించు పంజాబురాష్ట్ర కాంగ్రెసుకార్యదర్శి జేకంధు దాసుగారికి తంతినంపెను. నిర్బంధితులకు అభినందింప బడిరి. పంజాబురాష్ట్రము దాసుగారి యిచ్చునుప్రకారము పని చేయ సిద్ధముగనున్నది. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీకృష్ణాయుర్యేదధర్మవైద్యశాల.

ముక్త్యాల

శ్రీధన్వంతరిజయంతి

శ్రీ ముక్త్యాలజమిందారుగారిచే నెలకొల్పబడిన, వైద్య ధర్మశాస్త్రమున ఆశ్రయజ బహుళ త్రయోదశిదాడు ధన్వంతరి జయంతి జయప్రథముగా జరుపబడెను. చెన్నైలో ఆయనర్యేద కలాకాల సహాయార్థము చందాలు పంపించుచుండెను. (జి.కె.వి.భి.)

లెక్చరర్లకు మొత్తం 15000. కాలేజీ విద్యార్థులు ప్రతిసాంస నృద్ధి యగుచున్నారు. క్రిందటి సాయి 401 నుండి 408. ఈసాంస 700 నుండి కలదు. ఈపునర్నిర్మాణ విధానము 1925 జనవరి 1 నుండి అమలులోనికి వచ్చును. గవర్నమెంటు వారి కాలేజీ పనిచేసే కాలము 12 నుండి 4 గంటలవరకు సులభ వలెననిరి.

పూర్వకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

మా జిల్లానుండి బెంగాల్ కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగా పోవ దలచినవారు 24 గురు దరఖాస్తులు పంపియుండిరి. కాని నిర్ణయింపబడిన వాయిదాలోగా దరఖాస్తుతో వెలింపవలసిన ప్రవేశరుసుము రు. 10-0-0 చెల్లింపకపోవుటచేతను, దరఖాస్తులను క్రమప్రకారము సరికములుచేసి పంపకపోవుటచేతను 3 దరఖాస్తులు ప్రెసిడెంటుగారివల్ల త్రోసివేయబడినవి. మిగతా 21 దరఖాస్తులు క్రమముగానే యున్నవి. దరఖాస్తుల సంఖ్య ౧3 కి విడిచియుండుటచేత ది. ౧-౧-౨౪ లేదిన ముది నేవల్లిలో జరుగనున్న కార్యనిర్వాహక సభవారు చేయు యేర్పాట్ల ప్రకారము యాజిల్లాయం దంతటను వెంటనే యెన్ని కల.జ. పబడును.

త్రోసివేయబడిన దరఖాస్తువారులు వారివారి దరఖాస్తులను సరిచేసికొని కార్యనిర్వాహక వర్గమువారికి తెలుపుకొన వచ్చును.

అంగీకరింపబడిన దరఖాస్తులు:—

బందరుతాలూకా

1. శ్రీయుత భాగరాజు పట్టాభిషేకారామయ్యగారు.
2. తిట్టకవి వీరరాఘవయ్యగారు.
3. అన్నావర్మల రామశోగయ్యగారు.
౪. పెనుమర్తి లక్ష్మీపతి కాస్త్రిగారు.
5. టి. పి. ఆర్. గారు.
౬. బోప్పన మాణిక్యంబగారు.

దివితాలూకా

౭. మాలెంపాటి వెంకట కృష్ణయ్యగారు.
౮. కొడాలి నరసింహారావుగారు.
౯. ప్రథల హనుమంతరావుగారు.
౧౦. మొవ్వ వీరభద్రరావుగారు.
౧౧. సుసర్ల కృష్ణమూర్తిగారు.
౧౨. యడవల్లి వెంకటేశ్వరరావుగారు.

గుడివాడతాలూకా

౧౩. దుక్కిపాటి ప్రసాదరావుగారు.
౧౪. బొడ్డుపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు.
౧౫. దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య చౌదరిగారు.
౧౬. కోడే వెంకటకృష్ణయ్యగారు.
౧౭. మల్లెల రామకృష్ణమూర్తిగారు.

కైలూరుతాలూకా

౧౮. ఉప్పలూరి ముత్తారాజుగారు
౧౯. పరిమి వెంకటసుబ్బయ్యగారు:

త్రోసివేయబడిన దరఖాస్తులు

౧. ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావుగారు.
2. శైరవల్లి వెంకట సుబ్బారావుగారు.
3. కొడాలి ఆంజనేయులుగారు.
౫. పరుమరి లింగయ్యగారు.
౬. మనసాక కమలమ్మగారు.
౭. వ్రోంగరాజు లక్ష్మీబామయ్యగారు

దిట్టకవి వీరరాఘవయ్య,

కార్యదర్శిగాను.

పన్నుల నిరాకరణము

వై.బి.సా, నవంబరు 1:—కోయిలు పన్నునీయ నిగా కరణమునికను జేయుచున్నందున వారు బట్టిరులు గావించి పబడుచున్నారు. పన్నునిరాకరణోద్యమముయొడే సానుభూతి జూపుచున్న నొక పన్నువసూలుచేయ నియమింపబడిన ఉద్యోగి డిప్యిము. కాబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసుకమిటీ తీర్మానము

కాంగ్రెసునందు కాసోల్లంపున తీర్మానము ఆమోదింప బడునంతవరకును బమ్మలనీయుట తిరస్కరించుటకు తనెన తరణము రాలేదని నిన్నుజరిగిన కాంగ్రెసుకమిటీ సమావేశములో నొక తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సయాము ప్రభుత్వము

సర్ యెడ్వర్డుకుక్కుగారు అధిక శుభాహారగ నియమింపబడెను.

ధిల్లీ, నవంబరు 5:—సయాము ప్రభుత్వమువారికి ఆగ్ని క సలహా దారుగా సర్ యెడ్వర్డుకుక్కుగారు నియమింపబడి నని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఆగమనము

ధిల్లీ, నవంబరు 5:—సర్. బి. యె. శర్మ, సర్. బా. సి. థాకర్జుగారు నేడు యచ్చటికి విచ్చేరిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ నవంబరు నెల 4-వ తేదీ

మంగళవారము

సంయుక్త రాష్ట్రీయ మహాసభ

సంయుక్త రాష్ట్రీయ మహాసభ, పురుషోత్తమ దాసు తాండనుగారి యధ్యక్షతక్రింద జయప్రదముగ జరిగెను. ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులును అత్యధిక సంఖ్యలతో విచ్చేసిరి. బెంగాలు అరెన్టులవలన, రాష్ట్ర సభా ప్రామాఖ్య మతిశయించెను. తమ యనమృతిని దెలుపుటకు, సభ్య లధికోత్సాహమును జూపిరి. అధికారినిర్బంధములు ప్రజలలో మరింత యత్సాహాతిశయమును పెంపొందించుననుటకు, సంయుక్త రాష్ట్ర సభా కార్యక్రమమే ప్రబలనిదర్శనము. రాజప్రతినిధిగారును, బెంగాలు గవర్నరుగారును యిట్టిపుణ్యము గట్టుకొననందుల కెంతయు సంతసింపవచ్చును. పురుషోత్తమదాసు తాండనుగారి ప్రారంభోపన్యాసము ప్రస్తుతపరిస్థితులను చక్కగ వివరించుటయే గాక, ప్రజలకర్తవ్యమును గూడ బాగుగ తేటపరిచెను. బెంగాలునిర్బంధములు ప్రజలకు నేర్పేడిగుణవత మేమి? ప్రజలు తమపై తామాధారపడవలె ననియే. ఇతరు లెంతటియదారస్వభావు లయినను తమకు మోక్ష మిప్పించెద రని భావించజనదు. ఆత్మవిశ్వాసమునకు మూలకారణము, జాతీయసంయోగము. హృదయసంయోగము లేనిది, కాండుటేబిలుసమావేశములు గాని, మరి యేయితర సమావేశములుగాని ఫలప్రదము గాజాలవు. ఉత్తరహిందూస్థానము ముఖ్యముగ నేర్వదగినపాఠ మిదియే.

ఆసంగతిని పురుషోత్తమదాసు తాండనుగారు నెక్కి వక్కాణించిరి. గాంధీమహాత్ముడు ఆసుపులను బయటకు సయితము సంసిద్ధు డయినకారణమేమి? హిందూమహమ్మదీయకలహముల జూచి వగచియే. భారతీయు లింకను తమలోతాము పోరాడుచో స్వరాజ్యముపై వాగ్విగల యభిలాష నామమాత్రమని బయ్యెడును. కోహటు అలహాబాదు మున్నగు ప్రదేశములందు చెలరేగిన పోరాటములు దైవప్రేతములనియే చెప్పవచ్చును. ప్రధానవిషయములను వదలి ఎండమావుల వెంట బడినవారికి నిజసిరి నెరుకజరచుట కివి యుపయోగించెను. గాంధీమహాత్ముడు తనకు గలిగిన ఘోరావేదనను ఒయల్పరుచుట కవకాశ మేర్పడెను. జాతీయసంయోగమును కాపాడుటకు తమప్రాణములనయినను సర్పించెదమని నాయకులు ప్రమాణము డయవలసినచ్చును. నాయకులు తమప్రమాణములను చెల్లించుకొందురా? నాగపురములో గలిగిన మహాస్ఫర్లను బాపుటకు నైహూ, అజద్ గార్లు ప్రయత్నించు చున్నారు. లక్ష్మణపురమున జరిగిన పవాదములను గాంధీ మహాత్ముని నిర్ణయమునకు వదలిపెట్టుటకు సిక్ష్మయింపబడెను. ఈరీతిగ నాయకుల ద్వారా తమతగవులను పరిష్కారము చేసికొన ప్రజలంగీకరించుట శుభచిహ్నము. హృదయ పరివర్తనము గలుగుచున్న దనుట కిది యొక నిదర్శనము.

కాని ఇంతటితో సంతృప్తి చెందిన చాలదు. పాథ్యమగునంతవరకు పోరాటములతో ననలే బని లేకుండ జేసికొనుట యవసరము. కొంచెము సహనమును, ఓరిమిని జూపిన, వివాదములు తలయెత్తజాలవు. పండిత మోతీలాల్ నైహూగారు గోరక్షణపురమును విడిచి కలకత్తాకు బోవునమయమున రాష్ట్రీయ సమావేశమున కొనగిన యాక్రిందిపిత్రిగోప దేశమును సువర్ణాక్షరములతోలిఖింపవచ్చును.

“హిందూ మహమ్మదీయలారా, మీరుకారాగృహములలో నుండిగ, హారతి, నమాజులేకుంక నరెట్టుకొన గలుగుచో, దేవాలయము మసీదు లేకుండ గడపుకొనగలుగుచో, పెద్ద కారాగృహముగు హిందూదేశమునందు అవిలేకుండ గడపుకొనజాలరా?”

నైహూగారు అద్భుతమగు సత్యమును వివరించిరి. నైహూ మనోనేత్రమునకు సత్యము మెరుపుదీపియవలె స్పష్టముగ గోచరించెను. దీనిని గూర్చిహిందువులును మహమ్మదీయులును మననము జేయవలెను. హిందూదేశము పెద్ద కారాగృహమని, గాంధీమహాత్ముడు పలుమార్లు నుడివియుండెను. చిన్న కారాగృహమునుండి పెద్ద కారాగృహమునకు వచ్చినపుడు మహాత్ము డెంత వగచెనో దెలుప నక్కరలేదు. చిన్న కారాగృహమునందు ఇతరాలోచనలుండవు. బాహ్యప్రపంచమునం దేమి జరుగునో తెలియక బోవుటచే, ఒక్కటే నిరాశ యావరించి యుండును.

పెద్దకారాగృహ మటులగాదు. తెల్లవారినది మొదలు ఏమూల జూచినను స్వాతంత్ర్యపులేమిచే గలిగెడిదర్దశ ఎప్పటికప్పుడు పొడగట్టుచుండును. ఈసంగతిని ప్రజలు గ్రహించునడల స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుట కేమాత్రమయినను వెనుదీసేదరా? కొరమాలిన విషయములతో జోక్యము కలుగజేసికొనెదరా? అనవసరపు పోరాటములకు తావుండునా? మతసంబంధ మగు బాహ్యచిహ్నములు ప్రేమను, భక్తి భావమును, జీవకారుణ్యమును, పెంపొందింపవలయునేగాని, కలహములను పురికొల్పు గూడదు. కలహములను ప్రేరేపించి, ద్వేషమును ప్రజ్వలింప జేసెడి మతచిహ్నములు నిరుపయోగములు. అన్నిమతములును, ఒక్కదిక్కుకే దాఁజూపుచున్న వని గ్రహించినపుడు, మతసహనమున కెట్టియాటంకముండజాలద. హిందువులును మహమ్మదీయులును తదితరమతములును మున్నందు పెద్దజయిలునుండి తప్పించుకొనుటకై కలిసిపని చేయుట ముఖ్యము. హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము లేనిది, దేశమునకు దారితెన్ను గను పింపవని, మహాత్ముడు వాక్రుచ్చియుండెను. కాన్పరెన్సులలో తీర్మానముల గావించిన మాత్రాన ప్రయోజన ముండదు. వానిని ఆచరణలోనికి దెచ్చుట ముఖ్యము. జాత్యైక్యము స్థిరపడునడల స్వరాజ్యస్వాతంత్ర్యము సంగీకరించుటకు పాలకులయినను వెనుదిరుజాలరు.

సంయుక్త రాష్ట్రీయ సమావేశము నూలుచందా సంగీకరించి బెల్గాం కాంగ్రెసుకు మార్గము జూపుచున్నది. నైహూగారి రాష్ట్రీయసం దిట్టితీర్మాన సంగీకరింపబడుటచే బెల్గాం కాంగ్రెసునందు విశేష

మగు నాత్మేపణ యుండునని తోచదు. పురుషోత్తమదాసు తాండనుగారు నూలుచందా యవసర మని నూచించిరి. కాంగ్రెసుసభ్యులయ్యెడివా రికమీద దానియందు భక్తితో బ్రవేశించి దేశమునకై స్వయముగ కష్టపడుటకు సమ్మతించెద రని తాండనుగారి యుద్దేశ్యము. ఇంతియగాక తాండనుగారు దెలిపినటుల 1920 సంవత్సరము నుండియు రాటమే స్వాతంత్ర్యచిహ్నముగ నుండెను. రాటపు పతాకము కాంగ్రెసుభవనముపై నింతకాలమునుండి యు ఎగురుచుండెను. హిందూమహమ్మదీయసంయోగమును రాటమును భారతీయుల ముఖ్యాశయములుగ చీత్రింపబడెను. అట్టి శాంతిశతా ముక్రింద జేరెడి భారతీయులు నేడు రాటమును నిరసించెదరా? అన్ని మతములవారిని ఏకముజేయ గలిగినది రాటమే. శాంతిని పురికొల్పు గలిగినది రాటమే. భుక్తిముక్తి ప్రసాదించగలిగినది రాటమే. 1920, 21 సంవత్సరములలో దేశము నుట్టుతలూగించినది, రాటపు సం దేశ మే. నేడు మరల నట్టి శక్తిని ప్రజలకు ప్రసాదించ గలిగినది రాటమే. ప్రజాసామాన్యోద్ధరణమునకు రాటమును మించిన సాధన మింకొకటి గనపిండదు.

ప్రతి గృహమును రాటమును చేపట్టి కాంగ్రెసునకు నూలుచందా నర్పించుచో, దేశ మెట్టి సత్వ రాభివృద్ధి గాంచునో యూహింపవచ్చును. ఆచార్య ప్రఫుల్ల చంద్రరాయి గారు రాటపు మహిమను గూర్చి “నర్వంటు” పత్రికలో వ్రాయుచు కద్దరు విషయమై తమ కున్యాదము గలిగినటుల దెలుపుచున్నారు. కద్దరు విజయముగూర్చి ప్రఫుల్ల చంద్రున కిసుమంతయు సందియము లేదు. వృద్ధాప్యదశలో గూడ, తమ యత్సాహము పొంగి పొరలుచున్నదని, ప్రఫుల్లచంద్రుడు దెలుపుచున్నాడు. ప్రతి గృహమునం దొక చిన్ని బాలికగాని, లేక యొక ముసలమ్మగాని రెండు గంటలసేపు నూలు వడుకుచో, హిందూదేశము నంతను కద్దరుతో నింపి వేయవచ్చుననియు, అందుచే నిట్టి సులభమార్గమును విడువవల దనియు, ప్రఫుల్ల చంద్రుడు భారతీయులను వేడుకొనుచున్నాడు. నూలు వడుకుటకు ప్రస్తుతనమయమునం దాటంక మేమి గలదు? ధనికులు దానిని నిరసించుటయే. ధనవంతు లేదారి దొక్కిన, బీదలును అట్టిదారి దొక్కువలయు నని ఉబలాట పడుచుందురు. ఆకారణముచే ధనవంతులు నూలు వడుకుటవిషయమై మార్గము జూపుచో, బీదలును సహజోత్సాహము గ ను బల చెదరు. ఆకారణముచేతనే, విద్యాధికులును ధనకులును బీదల యవసరముల గుర్తించి వానిని సరియగు త్రోవలో బెట్టవలసినయావశ్యక మెంతేని గలదు. ప్రజల కీమార్గములవాటుపడినచో, రాటపు కామధేనువునువారికముం దెన్నడును విడువజాలరు.

వస్త్రబహిష్కారమువలన, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించునని నిన్న నేడు దెలిపిన విషయము గాదు. బెంగాలు విభాగసమయమునుండియు స్వదేశవస్త్ర నిర్మాణమునుగూర్చియు, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమునుగూర్చియు ఆందోళన జరుగుచుండెను. కాంగ్రెసుసభవారప్పటినుండియు ఇందుకు సంబంధించిన తీర్మానములను గావించుచునే యుండిరి. కాని, ఆచరణసూత్రము ప్రజలకు దెలియక బోయెను. ప్రజలు నూలువడుకుటకు సమ్మతించినగాని, స్వదేశ

వస్త్రనిర్మాణము పూర్తి గాదని, మహాత్ముడు కని పుట్టెను. మహాత్ముడు, చేసెడి విన్నప మిదియొక్క టియే. దేశ వనరములను గుర్తించి, సత్వర స్వరాజ్యవశ్యకతనుకనిపెట్టియ, మహాత్మునివిన్నప మాలకించి రాబోవు సంవత్సరమంతయు దీక్షతో నీకార్యమును నిర్వహించెద మని ప్రజలు బాస చేయుటముఖ్యము. ప్రభుల చంద్రుడు దెలిసిన స్వానుభవమును ఇంచుక గమనింపవచ్చును. రసాయన శాస్త్రమునకు సంబంధించిన గ్రంథమును రెండు గంటలసేపు ఒక్కరికిగ చదువుటచే, అతనికి తల దిమ్మెక్కినను, వెంటనే రాటుమును చెప్పగ, అర గంటలో మరల స్వాస్థ్యము చేకూరెను. గాంధీ మహాత్ముడు కినినవానదీక్షను ముగించుటకు రాటుమే పరమసాధన మయ్యెను. మహాత్మునిసం దేశమును నిర్వహించుటకు దేశము సంస్థిధమగుచో చిక్కులన్నియు దొలగిపోవును. మహాత్ముడు ఆనాహయోద్యమపు ప్రసన్నరూపమును హిందూ దేశమున కిప్పుడు గనుబడిచుచున్నాడు. అన్ని పక్ష ములవారును నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహింప వలె నని విన్నవించుచున్నాడు. జమ్నాదాసు మహతాగారు బొంబాయి కార్పరేషనునభిలో ప్రతిపాదించునన్న తీర్మానము ప్రకారము సం యోగసమావేశ సందేశమును పాఠశాలలలో విద్యార్థులకు బోధించి వారియందు సహజమును భ్రాతృభావమును బోధింపవలయును. చిన్నతనము నుండియు బాలుర హృదయములలో సద్బీజమును నాటుచో అవి ఫలించి శాంతిని సౌఖ్యమును పెం పొందింపగలవు. దరదృష్టవశమన ప్రస్తుతపాఠ శాలలలో దేశభిమానమును గూర్చిగాని జాతీయ సంయోగమును గూర్చిగాని బోధింపబడుటలేకున్నది. ప్రతిరాష్ట్రమువారును మహాత్ముడు బోధించిన ముఖ్యవిషయముల నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు ప్రతిప పట్టుచో అచిరకాలములో దేశము విముక్తి గాంచ వీలగును.

కలకత్తాకార్పరేషను: గాంధీమహాత్మునకు స్వాగతము గాంధీమహాత్ముడు కలకత్తాకు వెడలెను. కల కత్తా కార్పరేషనువారు మహాత్మునకు స్వాగత మిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. కలకత్తా కార్పరేషను స్వల్పకాలములో ప్రఖ్యాతి పడెను. చిత్రరంజన దాసుగారు కలకత్తా కార్పరేషను కధ్యక్షులుగనుం టయు, సుభాష చంద్రబాసుగారు కార్పరేషను ఆఫీ సరుగనుంటయు, ఇందుకుముఖ్యకారణములయ్యెను. ప్రజాశయప్రతికూలుర కిందువలన కంటకము గలు గుట వింతగాదు. సుభాష చంద్రబాసుగారు నిర్బం ధింపబడిరి. దాసుగా కింకను మిగిలి యున్నాడు. స్వార్థాగ్రులచే నడిపింపబడి కార్పరేషను సభ, త్యాగధనులగు గాంధీమహాత్మునికి స్వాగత మిచ్చు టయు దబ్బర మేమి గలదు? మహాత్మునికి సమ ర్పించెడి విజ్ఞాపనము భక్తిభావముతో గూడుకొని యున్నది. భక్త్యావేశభరిత మగు పంపదేశము, నేడు నిజభక్తిని వెల్లడిజేయుచున్నది. అగ్నితప్త నుగు కాంచనము మరింత కాంతితో నెలుల వెలు గునో, నిర్బంధముల పాలయన పంగదేశమును తేజస్సుర్ని సభకము గనుబడిచు చున్నది. కారాగృహద్వారము నొడ్డునుండియు, కలకత్తా

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

గాంధీ మహాత్ముని పూజా నిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

<p>చందాలు</p> <p>ఇదివరకు 49775-8-8</p> <p>నేటివసూలు (పార్వతీపురం హుండ్ల బాజతు) 6-0-0</p> <p>మొత్తం 49781-8-8</p>	<p>కోశాధిపతి రాజీనాథుని నాగేశ్వరరావు</p> <p>సంతులుగారికి చేరిన వసూలు</p> <p>ఇదివరకు 24345-1-8</p> <p>గోదావరిజిల్లా కొత్తపేట కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి విన్నకోట వేంకటరత్నం గారిద్వారా లోగడవాగ్దానములలో వసూలు 20 0-0</p> <p>విశాఖపట్నంజిల్లా, పార్వతీపురము కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి ద్వారా (ఆగస్టు 1 వ తేదీని తిలకు నిర్యాణ దినమున హుండ్లవసూలు బాజతు 6-0-0</p> <p>మొత్తం 24371-1-8</p>
--	---

పూజానిధికి బొమ్మనిబంపు చిరన మా:—రా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, లెంబుకెట్టిపాడి మద్రాసు

ర్పరేషనువారు మహాత్మునకు స్వాగత మర్పించు చున్నారు. అట్టి స్వాగతమునకు విలువ యధికముగద! నిర్బంధములవలన తా మేమాత్రము జంకలేదని, కార్పరేషనువారు విజ్ఞాపనలో విన్నవించిరి. ఎంతటి తీవ్రనిర్బంధము లయినను తమ నిశ్చయమును మరల్చజాలవని, కల కత్తా కార్పరేషనువారు దృఢపరుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు వెడలినపుడే, దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు బీజములు నాటబడెను. నిరపరాధుల నిర్బంధములు ప్రజాశయసిద్ధికే దారి జూపును. మహాత్మునియాశీర్వాదము, పంగదేశపు త్యాగతక్తిని పురికొల్పినది, సమృద్ధిచున్నది. మహాత్ముని గౌరవించుట కర్తవ్యముగణి. పవలయు ననిన, అతని యపచేశములను కొనసాగించుటయే ప్రధాన మార్గము. అన్ని రాష్ట్రములవారును మహాత్మునికి స్వాగతమొసగుటకు అర్హులను గాంచెదరుగాక!

యధవిరామదినము

నవంబరు 11 వ తేదీ యధవిరామ దినము. ఆదినమున రెండునిమిషములు మానము దాల్చి, ప్రజలుమననము జేయవలయునని అయిదు సంవత్సరములక్రింద తన యభీష్టమును సార్వభౌముడు మూచించియండెను. ప్రతిసంవత్సరమునను వారినల హనుసామ్రాజ్యమాచరించుచున్నది. ఈమారును, సార్వభౌము డటులనే సందేశ మొసగెను. సార్వభౌముని సందేశము చాలముఖ్యమయినదనుటకు సదియములేదు. యధమును విరమించిన పిమ్మట నేమి ఫలితముగలిగెనో, బ్రిటీషుసామ్రాజ్యవాసు లించుక పరికించి యున్నచో, సంతనము గలుగుటకు మారుగ దుఃఖము గలుగక మానదు. యూరపు సంగ్రామ మెందుకు బయలుదేరెనో, అట్టిప్రయోజనము నఫలము గాదయ్యెను. ధనప్రాణనష్టములకు దగిన లాభము గలుగకపోయెను. స్వల్పజాతుల స్వాతంత్ర్యము సురక్షితమయ్యెనా? స్వయం నిర్ణయసూత్ర ముచరణలోనికి వచ్చెనా? పశుబల

మునకు ప్రాముఖ్యము దగిపోయెనా? ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్య సమత్వ భ్రాతృభావములు ప్రవర్ధిల్లుచున్నవా? లేనియెడల, ఇండుల కేమికారణ మని ఎవరికివారు 11 వ తేదినప్రశ్నించుకొనవలయును. అట్టి కారణములను నివారించుట కెల్లరును సమకట్టవలయును. అందుకు బూననియెడల, ప్రపంచ పునర్నిర్మాణ మనునది కల్లయగును. నానారాష్ట్ర సంఘములు నిరుపయోగము లగును. కలహబీజములు పెచ్చుపెరుగుచునే యుండును. శాంతియు సౌఖ్యమును దూరమగుచుండును.

సంస్కరణములు: హైందవ ప్రముఖులు

బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యులుగ నున్న సర్. చిమన్ లాల్ సెతల్ వాడుగారు ద్వంద్వప్రభుత్వము నిరుపయోగ మని సంస్కరణవిచారణసంఘమువారి యెదుటనిరూపించిరి. ఆవిధానమును తిన్నగ కొనసాగించెదమని ప్రభుత్వమువారు మరల వాగ్దానముజేసి నను లాభముండదనియు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుట ముఖ్యావసరమనియు సెతల్ వాడుగారు ఇంకొక డెయిలీ మెయిలు పత్రికా ప్రతినిధితో నుడిపిరి. సంస్కరణ విధానమును మార్చవీలులేదని పంతము ఒట్టియున్న బాల్లవిను ప్రభృతులును హైందవాధికార వర్గమువారును సెతల్ వాడుగారి హితోపదేశము నాకర్చించి వివేకిముగాంచుట లాభకరము. పంజాబుమంత్రులుగ నున్న లాలా హరికిషన్ లాల్ గారు పత్రికాప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు ఆధికనభ్యులగు వెయినార్డు గారువిచారణలోదెలిసిన అసంగతవాక్యములనుఖండించిరి. తాము మంత్రిపదవికినాల్గుసార్లు రాజీనామా నిచ్చుటకు బ్రయత్నించితి మని లాలా హరికిషన్ లాల్ గారుదెలిసినపుడుద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమెంత దుస్సహముగ నుండెనో గ్రహింపవచ్చును. అనుభవశాలులగు హైందవోద్యోగు లిటుల దెలుపుచుండ, ఏపక్షమువారును సంస్కరణవిధానమక్కరలేదని మొరబెట్టుచుండ, ఒక అడుగయినను ముగదుకు గడలమని పాలకులు దెలుపుటవలన తమకు గాని దేశమునకు గాని శ్రేయము గలుగనేరదు.

విదేశ వార్తలు

బ్రిటిషుపార్లమెంటు ఎన్నికల తదనంతరము

జనీవీపు గారి లేఖావిచారణ

జపానుభయములు

లండన్, నవంబరు 1:—ఇంకను ఒక్క ఎన్నిక ఫలితము తెలియలేదు. కాని ప్రస్తుతము కన్సర్వేటివులకు అందరి కంటే 210 స్థానములు స్పష్టముగ ఎక్కువ వచ్చినవి. వివరములు:—

కన్సర్వేటివులు	408
కార్మికులు	152
లిబరల్స్	40
కాన్సిల్టేషన్ లిబరల్స్	7
ఇతరులు	4

క్యాంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాలయపు ఎన్నికలందు కన్సర్వేటివులకు మార్పుగలుగలేదు. రాలెస్టన్ ఫోర్ట్రే బట్లరు గార్లను కొనబడిరి.

అనుగ్రహ ప్రకారము మన్మోనాల్డు గారు తక్షణము మంగళవారము మంత్రిసభ అయినపిదప సార్వభౌమమునకు కాజీ హమానిచ్చినవో బార్లిన్ గారు పరిపాలనము చేర్చుటకు యెడతమ పార్లమెంటు 18 తేదీని సమావేశపరచుటకును నిలగును. మొదట కొద్దిరోజులు క్రొత్తసభ్యులు ప్రభుత్వ ప్రమాణమును గ్రహింపటో గడచును. వక్రము ఎన్నుకొనుటతోడను సరిపావును. సార్వభౌమని యుపన్యాసమును వినుటకు కాను స్వసభ గూడదు. వచ్చేవారమువరకు మామూలుపనిగూడ చేయరు. దీనివలన పార్లమెంటు క్రొత్తసభ్యులకు అన్ని కాఖిలతోడను పరిచయముగలుగుటకు అవకాశ మేర్పడును.

మన్మోనాల్డు గారి రోజుపుగ చేకరుటలో విశ్రాంతి గొనుచున్నారు.

బార్లిన్ గారు కూడ లండనునువదిరి. 48 గంటలవరకు రాచకీయము లన్నిటిని మరచిపోయెదననిరి. దేశమంతయు ఇట్లు చేయవలెననిరి.

జనీవీపు లేఖావిచారణసంఘము

లండన్, నవంబరు 2:—రాంకే మన్మోనాల్డు, ఫార్మర్ ప్రభువు, హార్లెన్ ప్రభువు, ఆర్థర్ హెండర్సన్ గార్లు జనీవీపు గారి లేఖనుగూర్చి విచారించుటకు నియమింపబడిరిని తెలియుచున్నది. జనీవీపు గారి లేఖ తపాలా కార్యాలయము ద్వారా ప్రభుత్వమువారికి చేరలేదని ఇప్పటికి నమ్మకముగలదు.

కొంతమంది మాత్రమే ఎన్నికలందు ఆవశ్యముగాంచి రట, మన్మోనాల్డు గారు రాజీనామా నివృత్తపుడు మెక్లిటకు వాటాలలో తన ప్రసక్తిసంతను వదలుకొనువట.

జపానుభయములు

టోక్యో, నవంబరు 1:—బ్రిటిషు ఎన్నికలచే సింగ పూరు నౌకాశయమునుగూర్చి తలచెట్టెద రసానించున్నాడు. ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్స్ గూడ ప్రవేశపెట్టెదరనియు దీనివలన జపానుకు భారతదేశ వర్తకవిషయములో ఇతరచోట్లకు చాల నష్టము గలుగని భయపడుచున్నాడు. రషియాపట్ల ప్రభుత్వము వారి వైఖరి లెట్టుండునోయని పలువిధములుగ ఆలోచించుచున్నాడు.

మత్తుపదార్థముల వర్తకమును తగ్గించుట

మాస్కో, నవంబరు 2:—నవంబరులో జనీవాలలో మత్తు పదార్థముల వ్యాపారమును తగ్గించువనమై ఆలోచించుటకు జరుగు యధిక జాతీయపరివారు ఆహ్వానింప సోవియటు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించి పాల్టానోవాల మనిరి. ఎవరిమట్టుకు వారు వాత్సల్యాభిము నిమిత్తము ప్రతినిధులుచే రాము పాల్టానోవాల మనిరి. అంతియగాని మొత్తమువార జుత్తుపదార్థములపై వాడి కేడలుటకు వీరు ప్రయత్నించుట లేదనిరి.

లండనులో దౌర్జన్యము

నకలత్వాలా-బోల్లి విస్తులు

లండన్, అక్టోబరు 30:—నకలత్వాలాగారు జయ ముగాంచిన ప్రదేశములందు పోలీసువారు జనసమూహమును విడదీసిరి. ఎన్నిక ఫలితములు ప్రకటితమైన సకలత్వాలాగారి విప్లవకారుల చిహ్నమును పతాకము వెళురవేయును అనచు లతో సకలత్వాలాగారు ఊరేగిరి.

కర్ణాటప్రభువు ఈ ప్రదేశమునకే ప్రత్యర్థిగ నిలచెను. అతనిని స్వాతంత్ర్యపరచి అల్లరిపెట్టిరి. మాట్లాడకుండచేసిరి. తరువాతానికి పోలీసువారు రంగరక్షకుల నియమింపవలసివచ్చెను.

పాడైన మోటారుబండియొకటి ఎట్టిదీపములతో మన్మోనాల్డుగారి ఛాయాపటముతో ప్రజలుత్సాహముతో డొనింగు వీధికి ఊరేగిండును గొంపోయిరి. పోలీసువారి బండిని స్కాట్లండుదొడ్డికి గొంపోయిరి. ఈబండిని మన్మోనాల్డుగారి నివాస స్థలముదగ్గర వదలిపెట్టిపోయిరి. ఒకచేతిలో బిస్కత్తునుంచిరి.

చీనామంత్రి లండనును రాజీనామా నిచ్చుట

క్రొత్త మంత్రివర్గము

పీకింగ్, నవంబరు 1:—ఒక్క హంగ్ పూమంత్రి రాజీనామాతప్ప తక్కిన మంత్రుల రాజీనామా నంగీకరించిరి. హంగ్ పూగారు తాత్కాలిక ప్రధానామాత్యుడుగ నియమించబడెను. డాక్టరు హ్యంగుగారు విదేశాంగమంత్రిగ నియమింపబడిరి. వీరిద్దరును పెంగుయానియంగుగారి ఇష్టలే. ఇతర మంత్రివర్గము వారు ఏ పక్షమునకు లేదని వారు. ఒక్క వాంగ్మయికింగ్, వ్యాంగుయంగ్మింగుగార్లు మాత్రము పాంగ్మో లికాగాకి ఇష్టులు.

ఓడగట్టెక్కుట

లివర్పులునుండి కలకత్తాకు బయలుదేరిన క్లాక్ లెనరు అను ఓడయొకటి న్యూజెర్సీ లులో గట్టెక్కినది.

ఇంగ్లండు వైమానిక రక్షణము

లీడ్స్, నవంబరు 1:—వైమానిక సర్వసేనాధిపతిగ జనవరి 1 తేదీనుండి మార్చి 1 వరకు జాకానాల్డుగారు నియమింపబడుదురు. నిరంకు ప్రభుత్వమువారు రొప్పొన్న వైమానిక సంరక్షక ఏర్పాటుల ననుసరించి చేయబడిన నియామకము. ఈవిధానము ననుసరించి దేశీయరక్షక సైన్యముగ 52 పటాలను లేర్పాటు చేయబడును. దీనికివలయు అన్వేషక బోయ్స్, కత్ ఫ్లై జళ్ళములు మున్నగు సాధనములన్నియు ఏర్పాటు చేయబడును.

జావాకు వైమానిక పయనము

కన్స్టాంటినోపిలు, నవంబరు 2:—డచ్చి వైమానికులు ఫిలిప్పీన్లనునుండి ఇచ్చటకు వచ్చిరి. అంతని శేష మేమియులేదు అంగోరాకు చేరుబయలుదేరెదరు. అచ్చటనుండ ఆల్బెర్ట్, బగ్దాదు కేగెదరు.

జర్మనువర పత్రిని గొప్పాడుట

కు విదేశములందు, ఆర్థికమంత్రి సమితి లే: దే పబ్లిక్ సంఘముల తరపున ఋణమును కేయరాదని బెర్లిన్ ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.

మునిసిపలు ఎన్నికలు

ఇంకోక యూనియన్స్ లిబరలు కలయిక

లీడ్స్, నవంబరు 1:—లండనుగాక నేను ఇంగ్లండు వేల్సులో 300 బతోలందు ప్రదేశములు, ఎన్నికలుజరుగుచున్నవి. ప్రతినగరమునందు, పట్టణమునందను కార్మికులు ముఖిత ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యమును బడయు ప్రయత్నించుచున్నారు. చాలచోట్ల లిబరల్స్ కన్సర్వేటివులు ఏకమైరి. ఈసంవత్సరము క్రొత్త అర్థికా ఎన్నికలకు ప్రయత్నించుట లేదు.

వేంట్లీ పద్ధత్యము

తుదిరంగము

వేల్సుయువరాజు యభిప్రాయము

లండన్, నవంబరు 1:—ఆఖరురోజున వర్షము కురిసెను. అయినప్పటికిని పెండలకడ చాలమంది వచ్చిరి. వర్తకము అన్ని మంటపములందును బోరుగ జరిగెనన వచ్చును. వేల్సు యువరాజుగారి యుపన్యాసమును వినుటకు చాలమంది జేరిరి.

50000 మంది వచ్చిరి. ప్రవర్తనరంగమంతయు బాడి బండతో జలమయమై యుండెను. ముందు ఒక అరగంట సైనికసంగీతము జరిపిరి. పనివాండ్లు నీటిని ఆవలివ బోవుటకు కాల్యలను త్రవ్వించుడిరి. వేంట్లీ ప్రవర్తనము సామ్రాజ్యమునకు మహోపకారము చేసెననియు ఇంగ్లండులోనున్నవారి కిని అధినివేశ ప్రజలకును పరస్పర పరిచయమును స్నేహమును గలుగజేసెననియు సానుభూతిని గలుగజేసెననియు వేల్సు యువరాజు నెను.

18000 000 మంది వచ్చిరి. ఇందులో 5000000 పిల్లలున్నారు. మరల ఈ ప్రదర్శనము సాగించుటకు ప్రయత్నించు చున్నారని వింటి ననుచు యువన్యాసమును ముగించిరి.

కోకో వర్తకము

కోకోను తయారుచేయు సంఘమువారు లండనులో శేం ద్రసంఘముగ ఏర్పడిరి.

బెంగాలు పరిస్థితులు

టైముస్ పత్రిక విషఫూలతమును వ్యాఖ్యలు
లండన్, అక్టోబరు 29:—బెంగాలు పరిస్థితులనుగూర్చి వ్యాఖ్యయొనగ్గుచు టైముస్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. మాస్కోతో దగ్గరసంబంధముతో మెలగుచున్న బెంగాలు విప్లవకారులు బోల్షివికులతో స్నేహముతోనుండుటకు అసాధారణపు ప్రయత్నములను జేయుచున్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి భయపడ నక్కర లేదనుచున్నాడు.

నిర్బంధ విధానము

సుగూర్చి భారతీయు లనుకొన్న సంగతినిగూర్చి ప్రస్తావించుచు ఈవైఖరిని చాలకాలముక్రిందటనే గుర్తించితి మనుచున్నది.

బాక్స్టూఅర్డు మిల్లుగారు తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఇతర చోట్లకంటె ఇండియా ప్రభుత్వాధికారులకు ఎక్కువ కఠిన కాసన ప్రయోగాధికారము నీయవలె ననుచున్నారు. భారతీయులు హత్యలకంటె ఉరిదీయుటవలన ఎక్కువ ఉండేకేసులగు దురదృష్టవే ప్రభుత్వాధికారులకు ఎక్కువ అధికారము నీయవలెనని మిల్లుగారు నిరి.

ధిల్లీ సామ్రాజ్యసభలో అధికసంఖ్యాకులను నిర్దాక్షిణ్యముగ దూరము ఒక్క కఠినకాసన ప్రయోగమే మందుగాదనుచున్నది. పోయిన ఎన్నికలందు స్వరాజ్యవాదులకు గలిగిన విజయమునకు అవకాశము లేకుండ రాచకీయ ఎత్తుకు ఎత్తియుండకులసెను.

హిందువులలో వైనికతగలివారిని, బలాధ్యులగు మహమ్మదీయులను పంచములను వేర్వేరు కాసనసభలందున్న ప్రజా ప్రతినిధుల మనిషిండుకొని వారికి పోటీగ నియమింపవలె ననుచున్నది.

మాంఛెస్టరు గార్డియను

బెంగాలులో విప్లవయుద్ధమును అడంచుటకు ఇంగ్లండు అధికారమును తీసికొనును. తీసికొను కత్తిగలుదు. అవసరమునో ముందుగూడ మరింత కఠినచర్యను దీసికొనుచున్నది.

చీనా పరిస్థితులు

సంభారాయభారములు ప్రారంభ మగుట

లీడ్స్, నవంబరు 1:—పెంగు యూనింగు వువేల్సులో, సుధిరాయభారములను ప్రారంభించిరి. ఈ బోర్డు తాత్కాలిక యుద్ధవిరామును ప్రకటించబడెను.

కన్యార్పేతి ప్రభుత్వము

భారతదేశ పాలనా విధానము

సర్ జోయిన్ హిక్కుగారి యుపన్యాసము

వచ్చేరాజప్రతినిధి దేవక్షమైరు ప్రభువు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, నవం 4:—కన్యార్పేతి ప్రభుత్వము గూర్చి ప్రస్తావించుచు సర్ జోయిన్ హిక్కుగారి టెల్లు తెలియజేసిరి:—పరిపాలనము జేయునట్లేదని ప్రభుత్వము ప్రకటించెను. భారతదేశమునకు ప్రభుత్వమువారు గొప్పస్వాతంత్ర్యము నొసగిరి. కాని భారతదేశప్రభుత్వమున కంతకు చినరకు బాధ్యత ఇంకాయా కార్యాలయముతో గూడుకొన్నది. భారతదేశమును గూర్చి ఇదివరలో ప్రవేశపెట్టిన పూర్వపువిధానమును మార్చునట్లేదని ప్రకటించెను. మార్పుటకు ఇష్టము లేదు. కాని బ్రిటిషుప్రభుత్వమును కూల్చి ఏవిధమగు దౌర్జన్యముగాని రాజద్రోహము గాని ఇండియాలో ఉండరాదు.

భారతదేశరాజప్రతినిధి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, నవం 4:—రాజోవు భారతదేశరాజప్రతినిధి దేవక్షమైరు ప్రభువుగ నుండవచ్చునని డెయిలీ క్రానికలు ప్రతీక తెలుపుచున్నది.

నల్లమందు త్రాగుటను మాన్పుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, నవం 4:—మార ప్రాచ్యదేశమున నల్లమందు తినుటను మాన్పుటకై జాతీయతీహార ఏర్పాటుజేసిన అంతర్జాతీయసభ సేషన్ గూడనని జనీవావార్తలు తెలుపుచున్నవి. నల్లమందు తినుట కలవాటుబడిన దేశములన్నిటినుండి ప్రతినిధులువచ్చిరి.

చీనావార్తలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, నవం 4:—టీన్సిన్ వార్తలు తెలుపుచున్నవి:—పెంగుయూసింగుగారిపై పూపూపిగారిదారిపూర్తిగ భయపడెను. పూపీగారు దక్షిణముఖముగ ఓడక్కిపోవుటకు గాబోలు తాకుట బయలుదేరిరి.

పెంచి రాజకీయములు

సోషలిస్టు పక్షమువారి తీర్మానము

ప్యారిస్ నవంబరు 8:—హాన్ వార్త లిట్లు తెలుపుచున్నవి:—సోషలిస్టు పక్షమువారి జాతీయసభవారు, తమ వ్యక్తిత్వమును నిలుపుకొనుచు ప్రభుత్వవిధానమును ఆమోదించుచు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. ఆర్థికపత్రమును అంగీకరించుటకు గూడ చాలమంది తీర్మానించిరి.

పౌరశీక ప్రభుత్వములు

భక్తియారీల తగవులు పరిష్కారమగుట

టెహరాన్ నవంబరు 8:—భక్తియారీల తగవులు పరిష్కారమైనవి. సలూ దఫులాగారు బద్దాదుకు బోయిరి.

సర్ నరసింహశర్మగారి సంచారము

వారణాసి, నవంబరు 1:—సర్ బయ్య నరసింహశర్మగారు ఆర్యేయాలజకు పరిశోధనకుగాను జేయుచున్న సంచారము సేటితో ముగిసినది. శేషు డిల్లీ బోయెదరు. వీరిచ్చట కాశీమహారాజావారి ఆతిథిగానున్నారు. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

బాల్విక్కు కుట్ర కేసు అపీలు

విచారణ ప్రారంభమయ్యెను

అలహాబాదు, నవం 8:—బాల్విక్కు కుట్ర కేసునందు కాన్పురు సెషన్సుజడ్జిచే నాలుగువత్సరము కఠినశిక్ష విధించబడిన నలినభూషణదాసుకు ప్రభుత్వము మరీముప్పురును హైకోర్టులో అపీలు జేసియుండిరి. ఈ అపీలు విచారణ అలహాబాదు హైకోర్టు ఇన్స్పెక్టరు జ్యుస్టుగారు న్యాయస్థానమునకు సర్ జి. సి. పి. గాల్గుగారియెదుట సేడు ప్రారంభమైనది. కాను అప్పీలుగారు ప్రభుత్వతరపు వకీలు.

కఠినజీవ మాలవ్యాగారు ముద్దాయిల తప్పుక వాదించెను. 121 ఏ సెక్షను చదివి వినిపించి కర్మలు కేయిగారు రజావు జేయదలచిన సేతుము నాలుగును యారీతిగా ప్రకటించెను:—

(1) ఐనోపాక్షేపము “కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషను” అను సంస్థగలదు (2) ఈ సంస్థము వారు ప్రాచ్యదేశములలో గూడ యిట్టి సంస్థలను స్థాపింపవలసి. (3) ఎం. ఎన్. కాయగారిని దురభ్యులుగా నున్నారు. (4) ఈ నలుగురు ముద్దాయిలు బ్రిటిషు ఇండియాలో నట్టికాఖా సంఘము నొకదానిని స్థాపించుటకు కుట్రపన్నిరి. ఈ నాలుగు సేరుములు వారిపై రజావు కాలేదనియు, వారు నిర్దోషులనియు, మాలవ్యాగారు వాదించిరి. విదప ప్రాసిక్యూషనువారు దాఖలు చేసిన దాఖ్యమెంటులు, అనగా డెల్టా నల్లో ప్రచురింపబడు మాడవకమ్యూనిస్టు పత్రికయు, మరికొన్ని తేఖులును నిజమైనవిగా సాక్ష్యము నందు రజావు జేయబడలేదని చెప్పిరి. వాదన జరుగుచున్నది. కర్మలు కేగారి సలహాల గైకొనుచు కాను అప్పీలుగారు ప్రభుత్వము తరపు వాదించుచున్నారు.

(ఆంధ్రప్రదేశ్)

బర్మాలో నిర్బంధవిధానము

బొర్మన్ న్యూసిని రాజద్రోహముకింద శిక్షించుట

రంగూను నవంబరు 8:—ఆడేసియా వాంతూగారు, బొర్మన్ న్యూసి (బాత్మీయాది) రివె. ఉత్తమగారు విచారించబడుచుండిన కోర్టుయెదుట ఉపన్యసించెననియు, ఆ ఉపన్యాసము ప్రభుత్వమువారిపై ద్వేషము పుట్టించునట్లుండుటచే 124 ఎ రాజద్రోహపు సెక్షనుకింద శిక్షారువాలని తేబడిన కేసునందు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుజెప్పిరి. వారికి ఒక సంవత్సరము నిడిళ్ళకు విధించిరి.

అక్రమసంఘములు

రంగూను నవంబరు 1:—తేయటిమో జిల్లాయందు 44 సంఘములును, ధర్వాటిజిల్లాయందు వేరొకటియు అక్రమ సంఘములుగా క్రిమినలు లాసవరణ చట్టముకింద ప్రకటించబడెను. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

బర్మీయుల సంఘము

రంగూను, నవంబరు 8:—బర్మీయులసంఘము జనరలుసభవారు రంగూను హైకోర్టునందు ఇరువురు బర్మీయులను ఒడ్డిలుగా నియమింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు తీర్మానించిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

నాగరికతకివి లక్షణాలు

తెల్లవాళ్ళ తక్కువకారం యిది యిరవయ్యో శతాబ్దము తరం నవనాగరిక ప్రపంచకాని కిది కృతయుగం అంటారు పెద్దలు:

గొప్పగావ్వు పట్నాల్లో మనిషిపల్లెక్కూతారు నాగరికులు. ఈబళ్ళను గ్రాంథికంగా రిక్షాలంటారు లెండి.

“గొప్పగొప్పగొంతా గుర్రబల్లెక్కినట్లు మనిషిపల్లెక్కూతుంటే కొంచెంపాటోళ్ళం మనం మనుషులను తింటేయే” అని తలచి బ్రిటిషు న్యూగినిస్టి పున్నపావులును సరాహారం నాగరికతకు లక్షణంగా పెట్టుకున్నారు. చూశారా నాగరికత ఎట్లా పుడో?

ఇంకోవిచిత్రం. పాపియన్ల సోషల్ లాప్రకారం ఎంత శ్రేస్తా ఒక్కమనిషి నెత్తునా పీల్చినివాడికి పెట్టి చేసికొనే ఆర్హత లేదంటే.

నగరాల్లో పెద్దలంతా నాగరికతో, కరవాహనమో అంటుంటే, అడవుల్లో చిన్నలంతా సరాహారమో అంటున్నారు.

గవ్వరుదర్బారు

కలకత్తా, నవంబరు 1:—వంగరాష్ట్ర గవర్నరు 2 వ తేదీన ప్రభుత్వయందీరమునందు ధర్బారు జేయుదురు.

పంజాబు శాసనసభ

లారెన్సువిగ్రహముపై చర్చ

లహోరు నవంబరు 1:—రానున్న పంజాబుశాసనసభ యందు 82 ఉద్యోగతర తీర్మానములు చర్చింపబడును. నిశ్చయింపబడెను.

మాజిరోడ్డుపైనున్న లారెన్సు శిలావిగ్రహమును అచ్చోటినుండి తీసివేయవలెనని ప్రభుత్వమువారికి శిఫారుజేయు తీర్మానమును కేప్టను ధనరాజభాసినుగారు ప్రతిపాదించుచున్నారు. లాహోరు మునిసిపలు కమిటీయందు మహమ్మదీయులకు స్థానముల ప్రత్యేకించుటగూర్చి జరుగుచున్న వాదప్రతివాదనల నిలుపుబేయవలెనని హిందూసభ్యులు ప్రతిపాదించెదరు. శాసనసభసభ్యులి లేవిది యిక్కుముందు లాండుసెటిల్మెంటు మార్పుజేయ కాదని శిక్కుసభ్యులు ప్రతిపాదించెదరు. రానున్న విరుసంవత్సరములలో రాష్ట్రయంతంతటను నిర్బంధతైమిరివిద్యను స్థాపించవలెనని అచ్చుతరసభ్యుడు ప్రతిపాదించును.

ఉద్యోగ కార్యక్రమమునకుగాను 6 కోజులు ప్రత్యేకించబడెను. అప్పుడు పన్నులచట్టము, అధ్యక్షుని జీతనిర్ణయ చట్టము, సస్టిమెంటరీగ్రాంటులు, స్టాడింగ్ అర్డరుల సవరణ చ చర్చించబడును.

పంజాబుప్రభుత్వ ఎక్సైజు పరిపాలనగూర్చి ప్రభుత్వము వారు నివేదిక ప్రకటించిరి. టెక్స్టు రాబడి తక్కువ యైనను పన్ను విధింప నర్హమగు వస్తువుల సంఖ్య హెచ్చినది. దేశీయసారాంశముగా తయారుజేయు కేసులధికమయినవి. వీనివలన కాంతిభంగమువచ్చును. కొకేసువాడుక హెచ్చినది. కొందరువైద్యులు రోగులకు కొకేసుమందుగా నిర్ణయించున్నారునను వదలి రుజువుకాలేదు. కాని అట్లు జరుగుచుండవచ్చునని మూర్ఖులు కమిషనరు నూచించునట్లు ప్రభుత్వమువారు నివేదికయందు ప్రకటించిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

అగ్రజాతి హిందువుల త

వైకంఠుండి తిరువేంద్రము కాలినడకను

బోవుచున్నది

శ్రీయుత మన్నాల్ పద్మనాభపిళ్లై జతనాయకుడు

కొచ్చి, నవంబరు 8:—నాయకు సంఘప్రముఖుడును సంఘసంస్కర్తయు నగు శ్రీమూత మన్నాల్ పద్మనాభపిళ్లైగారి యాజమాన్యమున నిన్నను వైకంఠుండి బయలుదేరి కాలినడకను సుమారు 100 మంది సంఖ్యగల హిందువుజత తిరువేంద్రము బోవుచున్నది. జత అధికారులలో ఎ. కె. పిళ్లై, యస్. పద్మనాభమిసన్, డాక్టర్ యస్. కె. నారాయణన్, యస్. బాలకృష్ణపిళ్లైగార్లు ముఖ్యులు.

పడమటిరోడ్డునందు ప్రార్థనలు గావించి కట్టుత్తుముట్టికి జతప్రయాణమయ్యెను. అక్కడినుండి ఎట్టుమనురుబోయెను. స్థానికహిందూఅగ్రజాతులు మంచి ఆహ్వానము జతవారికిచ్చిరి. ఎట్టుమనురునుండి నేటిఉరయమునకు కొట్టాయము జత చేరెను. అక్కడనుంచి ప్రదర్శనముగావించబడెను. వారిపాడుగునను జతను జూచుటకు వేనజేలు ప్రజలువచ్చిరి. జతరలపెట్టిన కార్డుము నెరజేరుగాకయని ఆశీర్వదించుచుండిరి. నేటి సంద్యా రాగసమయమునకు చంగన్ చెట్టి జత చేరును. రాత్రి యిచ్చటనే విశ్రమించును. జతప్రయాణమై బోవుచుండ పెక్కుమజిలీలలో క్రొత్తసభ్యులువచ్చి జతతో జేరుచుండిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

ధర్మపురం కూసీ కేసు

నాగపట్నం, అక్టో 81:—ధర్మపురంలో జరిగిన హత్య కేసు జిల్లాజడ్జిగారియెదుట విచారణ జరుగుచున్నది. ప్రాసిక్యూషను తరపు ఇరువురుసాక్షులు విచారింపబడిరి. సముదన స్పెక్టరు వకేయ్యరు 29 వ తేదీన హత్యజరిగిన దని విని, వెంటనే అచ్చోటికి సబుమేజిస్ట్రేటుతోబోయి, కేసుమదహనముగా కండ నిలిపి వలయుసమాచారము తెలిసికొని నాయకు, మరునాడు సర్కిలుఇన్ స్పెక్టరు వచ్చి పరిశోధించెననియు చెప్పిరి. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

సుఖాలాలు గుప్తగారి శిక్ష

టారము రాజస్థాను రాజద్రోహపు కేసునందు అశ్విరు సిటి మేజిస్ట్రేటుగారు రామనారాయణ దొడరిగారిని విడుదలజేసిరి. సుఖాలాలు గుప్తగారికి ఒక యేడు కఠినశిక్ష విధించెను.

శరీర సం.	సభ్యత్వముల పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	నూలుపాడపు నెంబరు	నూలు నెంబరు
589	పరిమి నారాయణరావుగారు	గుంటూరు	1034	600	7
590	ముదుంటాక వెంకటమ్మ	పంగోదావరి	1035	2000	22
591	పాన్నాడ గౌరమ్మ	గోదావరి	1036	2000	49
592	పాచిరాజు వెంకటప్పలనరసింహస్వం	గంజాం	1037	200	13
593	కాండు రత్నమ్మ	గోదావరి	1038	1733	20
594	కొత్త సరయ్య	"	1039	100	14
595	తాళ్లూరి బుల్లిసత్యం	"	1040	500	12
596	మల్లిమడుగుల జగన్నాథరావు	విశాఖపట్నం	1041	1500	23
597	పాలడుగు సుబ్బరామచందరి	పంగోదావరి	1042	2078	25
598	పాలవరపు నాగేశ్వరరావు	తూ.కృష్ణ	1043	2000	9
599	యర్రమిల్లి కామోజిరావు	గంజాం	1044	570	23
600	మహేంద్రవాడ కోదండరామచారి	"	1045	400	38
601	మాధవ పెద్ది లక్ష్మీనర్సయ్య	గుంటూరు	1046	1000	29
602	పాలకోడేటి సాంబశివరావు	గోదావరి	1047	133	20
603	సముద్రాల అరవాలు	"	1048	266	18
604	పంటూనం ముఖలింగంనాయుడు	గంజాం	1049	2000	18
605	కో. లక్ష్మీనర్సయ్య	విశాఖపట్నం	1050	2500	33
606	కూరిశెల్ల బుచ్చిరాజు	గోదావరి	1051	710	13
607	మల్లిమడుగుల ఉపనివృద్ధి	విశాఖపట్నం	1052	2000	22
608	యస్. గోపాలకృష్ణమూర్తి	పంగోదావరి	1053	1000	24
609	పుల్లగూరల రామలింగం	గోదావరి	1054	1450	8
610	కొల్లి శివరామయ్య	గుంటూరు	1055	720	9
611	ద్రోణరాజు బిక్రీపతి	పంగోదావరి	1056	223	16
612	మల్లిమడుగుల సీతారామస్వామి (18 సం లు)	విశాఖపట్నం	1057	2000	19
613	చెరుగుప్ప లక్ష్మీనారాయణప్ప	అనంతపురం	1058	1140	12
614	పాణ్యం సుబ్బరామయ్య	కర్నూలు	1059	1820	27
615	కొన్నలగడ్డ పున్నయ్య	గుంటూరు	1060	2000	28
616	కలబరిగె లక్ష్మీనరసింహస్వం	గోదావరి	1061	500	15
617	పాలకోడేటి రాజారావు	"	1062	193	19
618	కొలచలమల శీతారామయ్య	గుంటూరు	1063	429	8
619	వక్కలంక పేరిరాజు, ఆకుల పీరస్వామి	గోదావరి	1064	4000	22
620	మల్లిమడుగుల వెంకట్రామయ్య	విశాఖపట్నం	1065	1000	24
621	పట్నం వెంకటసుబ్బారెడ్డి	గుంటూరు	1066	1200	14
622	గ్రంథి రామారావు	విశాఖపట్నం	1067	150	27
623	డి. వెంకటసుబ్బారావు	గుంటూరు	1068	363	14
624	జి. పున్నయ్య	తెలియదు	1069	800	60

సంయుక్త రాష్ట్ర మహాసభ

సంఘాతసౌత్తర్యతీర్థాన మామోదింపబడెను

కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు నూలుచందా ఆమోదింపబడెను

నిర్బంధవిధానఖండనము

విషయనిర్ధారణసంఘము

1. రాష్ట్రములు

గోరకపురము, నవంబరు 2:—సంయుక్త రాష్ట్ర మహాసభ విషయనిర్ధారణసంఘము నేడు సమావేశమయ్యెను. హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనవిషయమునను స్వరాజ్యకల్పము నిర్వహించుచు కాంగ్రెసుమతమునందు సవరణయొక్కటియు, ఆగ్రహితుల చట్టవిషయమునను తీర్మానములను గావించెను. దేంగాలులోని నిర్బంధప్రయోగవిషయము సమీక్షింపబడి గానీ దిగువ తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు. జవహర్లాల్ నెహ్రూ, డాక్టరు సయ్యద్ మహమ్మద్, డాక్టరు వి. యస్. ముఖర్జీ, ముకంబర్లాల్ గార్లు బలపరచెదరు.

నిర్బంధవిధానముపై తీర్మానము

అరాచక నేరములను విధించు ఉద్యమమును ఆణుముక్కని ప్రభుత్వమువారిచే ప్రయోగింపబడుచున్న నిర్బంధవిధానములను బాధనీయ వంగరాష్ట్ర ప్రజలయొడ యీ సభవారు సానుభూతినిజాతులనున్నారు. దౌర్జన్యరాహిత్యములను సహించుచు స్వార్థంత్రయము సంపాదించగలదని యీ సభవారుదృఢముగ విశ్వాసించుచున్నారు. కాన సదుద్దేశ్యముతో నేరములను దౌర్జన్యముగావించు ప్రయత్నములైనను నడిచేయవలెనని వృద్ధి ప్రజల ఆలంకరణని యీసభవారు నమ్ముచున్నారు. ఏనేరములను ఆగివెట్టెమటైక్రిమినలు లా అమెండుమెంట్లు అర్హి నెనెనున్న సానుచేయబడినదో యేవిధమతాద్యములను నణచుటకు 1818 సం॥ లోని మూడవసర్వత్రమను అమలులోనికి తీసికొనిరావడినదో ఆటికాననులు సక్రమమైన రాజ్యాంగ ఉద్యమములకు భంగముకల్పబడుగాక నిర్దోషులకు జేకీయులను ప్రాణములకు స్వార్థంత్రయమునకును భంగము గలగజేయునని సభవారు నమ్ముచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి అనుమానముల రహస్యమైనవి ప్రతిపక్షులచే చెల్లబడినవార్తలమీద శాఢారపడియున్నవి. అందుములమున ప్రముఖులమీద హెచ్చినేరములను యీసభవారు నమ్మకాలరు, వంగరాష్ట్ర యొల స్వార్థంత్రయ నిర్దోధనము చేయుటకు సమయమున యీ రాష్ట్రముందన్ని రాజకీయపక్షములవారు చేతులు కలిపి వంగరాష్ట్ర సోదరులకు సహాయ మియ్యవలయునని యీ రాష్ట్ర ప్రజలను సభవారు గోరుచున్నారు.

బహిరంగసభ సమావేశము మూడు గంటలకు ప్రారంభమగును.

సంయుక్త రాష్ట్ర మహాసభ

నూలుచందా తీర్మాన మామోదింపబడెను.

గోరకపురము, నవంబరు 2:—పదునెనిమిదవ సంయుక్త రాష్ట్ర సమావేశమునందు స్వామి హెజ్జాపద్ గారు స్వయముగ వడికి నెలనెలకు కాంగ్రెసు కర్పింపవలసిన 2000 గజముల నూలు చందాగా నుండవలయును గాని సంవత్సరమునకు నాల్గు అజాల చందా బహిరంగదని నొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ప్రతిజనమును నూలువడికుటచే కాంగ్రెసు ఎల్లదినములందును మానసముననుండి బనిచేయ ప్రోత్సాహము కలిగించునని స్వామిగారు చెల్పిరి.

సవరణలు

ఈ తీర్మానముపై సుమారు ఆరేడు సవరణలు చేబడెను. నూలు చందాను 500 గజములకు దగ్గింపవలసినదని ఆబూ మానుడే గారు మొదటి సవరణను చెల్పిరి. ఎవరి కుటుంబములో వారు వడికిన 2000 ల గజముల నూలుగాని నాల్గు అజాల చందాగాని నుంచవలయునని రామస్వరూప్ గారు రెండవ సవరణను చెల్పిరి. వడుకుటకు తీరికలేదని రైతులు వారిలో జెప్పిర' రామస్వరూప్ గారు చెల్పిరి. తమ కార్యక్రమమునం తను మాన్యుకొనుచున్నందున యీవిషయమున జూడ ఎల్లభార తీయులను కాంగ్రెసులో పోల్చుటకు అవకాశ మియ్యవలయునని చెల్పిరి. రెండుద్వారములను దెరచియుంచవలయుననిరి.

సంవత్సరమునకు నాల్గు అజాలకాని లేక యెవరంతట వారు వడికిన 2000 ల గజముల నూలు సంవత్సరమునకు చందా గా గాని ఉంచవలయునని మురారీలాల్ గారు ప్రతిపాదించిరి. గోరకంకర్ గారికి బలపర్పిరి. నూతనవస్తు మూలక మగు చందా సంవత్సరమునకు రూ 4.80 లు అగుననియు ప్రస్తుతపు చందా విలువ నాల్గు అజాలే యనియు శంకర్ గారు రనిరి. ఇది రైతులకు గష్టమని వారి ఆభిప్రాయము. అందుచే సభ్యులసంఖ్య తరుగను. ఎచ్చటనుండి వచ్చిన నూలునైనను భారతీయునిచే వడకబడిన 2000 గజముల నూలును చందాగా దీసికొనవలయునని షిప్ ప్రసాద్ గుప్తాగారు నాల్గవసవరణను తీర్మానముపై చెల్పిరి. నూలు సభ్యునిచే వడక నవసరములేదు. 1921 సం॥ లో ఒక కోటిసభ్యులు కాంగ్రెసులో నుండిరి. ఇప్పుడు సభ్యుల సంఖ్య 51 లక్ష. నూలు చందా నియములను గొన్ని వేల మంది మాత్రమే కాంగ్రెసు సభ్యులుగనుండురు. నిజముగా రమంతలు తాము నూలువడకుచున్నవారు మాత్రమే స్వామిగారు పాదించిన తీర్మానమునకు ఆదావ మియ్యవలసినదని డిలిగేట్లను గుప్తాగారుగోరి. ఎవరునుగు రధికసంఖ్యాకులతో ఆమోదింపబడిన ఆహూదాబాదు తీర్మానము ప్రకారము యీ రాష్ట్రముందలి 5000 ల కాంగ్రెసు కార్యనిర్వహణాధికారులలోను 250 మంది మాత్రమే నూలు చందాలను బంధువున్నట్లు గుప్తాగారు చెల్పిరి. రాజ్యాంగసంస్థాని నూలుచేయ యంత్రము కాంగ్రెసు గాదని గుప్తాగారు నడిచిరి.

నెలకు బదులుగా సంవత్సరమునకు 2000 గజముల ప్లాలు కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు జండాగా నుండవలయునని కుమార సుకుమారసింగుగారు చెల్పిరి.

ముఖ్యమంత్రిమగు నూలుచేయుటను అంగీకరించి యెంత నూలు చందాగా పంపవలయునో నది లేక మరి యేదవదానీయు పలయునో నది నిర్ధారణకొరకు చెల్లము కాంగ్రెసునకు విడుముట మంచిదని రిఫువత్ సాహెబుగారు ఆరవ తీర్మానమును చెల్పిరి.

ఈవిషయమై దర్బ శాపుచేయవలయునని మంబుశాత్ గారు పాదించిరి.

ఐదుగంట తీర్మానముమీద చర్చ జరిగెను. తుదకు కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు స్వంతముగ వడికిననూలు చందాగా నుండవలయునని ఆధికసంఖ్యాకులచే నామోదింపబడెను. ఎంతనూలు బంపవలయునో నది తెల్లముకాంగ్రెసు తీర్మానము నకు వదులవలసినదేను. (అ. ప్రె.)

* * * *

మూడవదిన కార్యక్రమము

నూతననిర్బంధచట్టమును నిరసించుట

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి తీర్మానము
గోరకపురము, నవంబరు 3:— పదునెనిమిదవ సంయుక్త రాష్ట్ర మహాసభయొక్క మూడవదిన కార్యక్రమము మూడుగంటలకు ప్రారంభమై కాత్రి 8.45 గంటలకు ముగిసెను. ఆరుగంటలకాలములోను రెండుతీర్మానములు పూర్తిగచర్పించబడెను. తక్కిన తీర్మానములు అధికాదాంశములకు సంబంధించినవగుటచే అగ్రాసనాధికతచే ప్రతిపాదించబడెను.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి తీర్మానము
నిర్బంధవిధానమును నూతనముగ వంగరాష్ట్రములో నమలులోబెట్టుటకు గావించిన క్రొత్తఆర్డినెంసును స్వీకరించి పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు తీవ్రముగ నిరసించిరి. ఆర్డినెంసు విధానమును అందుచే తీసికొనబోవు చర్యయను తత్ఫలములను నెహ్రూగారు వివరముగ చెల్లించు నొకగంటసేపు ప్రసంగించిరి. అరాచకులను గాని విప్లవకారులనుగాని ఆరెక్టుగా విమర్శింపకు శిక్షించుటకును 1818 వ సంవత్సరము నాటిప్రాత రిన్యలేవ నుకయోగించుటకుగాని నూతనముగ నొక నిర్బంధ విధానమును గావించుటకుగాని తగిన అవసరమేమియు లేదని

నెహ్రూగారు చెల్పిరి. సామాన్యశిక్షాస్ఫూర్తి ప్రకారము యీ నేరములను ఆణుముక్క చేయవలెననియున్నదని యనిరి. అసామాన్యమైన నిర్బంధవిధానములవలన నెచ్చటనైన విప్లవ కారులుజేయు నేరములగుచుపడినవో తార్కాణములను చెల్లవలసినదని నెహ్రూగారు ప్రభుత్వమువారిని పంచునకు బలచిరి. మామూలు కాననుల ప్రకారము సక్రమపద్ధతుల నవలంబించు వారినిఆణుముక్కచేసేవందున ప్రభుత్వమువారుఅసామాన్యమైన నిర్బంధవిధానమును కరణు జొచ్చుచున్నారనియు, ఆర్డినెంసును, 1818 వ రిన్యలేవనుకు సక్రమపద్ధతుల నవలంబించి పని సల్పుచున్నారని ఆరెక్టుచేసి శిక్షించుట కుపయోగించుననియు నెహ్రూగారు చెల్పిరి. 1921 సంవత్సరము మొదలు 1923 సం॥ వరకును అరాచకనేరములు లేవనిరి. మహాత్మాగాంధీగారి ఉద్యమము పద్ధతులు సఫలమునోతో అరాచకులు చూడబడిరి. అరాచకులు ఒకజాడ్యముచే పీడింపబడుచున్నారు. పరాధీనతనుండి భారతదేశము నుద్ధరించుట కాలితోయను. క్రమరాజకీయపద్ధతుల నవలంబించి కృషిచేయుటనుంటి వాగుతామయొక్కయు మరియికర దేశ నే పాప రా య ను లయొక్కయు మాటలకు ప్రభుత్వమువారు విననియివ్వదు అరాచకులు తిరిగి తలెత్తిరి. ప్రభుత్వమువారికి అరాచకుల విషయమైనంత స్వల్పముగ చెలియునో నెహ్రూగారి కంత స్వల్పముగనే చెలియును. కానివారు ఉన్నారు. అదియే నెహ్రూగారు చెల్లిన విషయము. ఈ విషయమును నమ్మి వెంటనే తీవ్రనిర్బంధవిధానము క్రభుత్వమువారు గావించుచున్నారు. నెహ్రూగారు చెల్లిన జబ్బు అంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరిగానివారు నియమించిన నుండు రోగనివారణ కుపయోగించుటకు ప్రభుత్వము వారియ్యోనుటలేదు. శిశులవాతావరణమునం దొకనాటిరాత్రి 8 డింగుప్రభువుగా రీతినినిర్బంధము నుపయోగించుటకు అధికారమీ నూతన ఆర్డినెంసు మీద ద సక్రమము చెల్పిరి. వెంటనే 2000 మైళ్ల దూరముందున్న అమాయకులగు వంగరాష్ట్రీయు యువకులమీద పోలీసునాటుపడి నిర్బంధించిరి. నిర్బంధింపబడినవాడు వంగరాష్ట్రములోని ఇత్రాకానిరకముగాదు. ప్రజాహితకార్యములందందరు పోల్చునకు జేకారాధకులు నిర్బంధింపబడిరి. వారిలో నొకరు కలకత్తాకొరేవ ను ప్రధానకార్యనిర్వాహకుడు. మరియొక దేశభక్తుడు స్వరాజ్యపక్ష కార్యదగ్ధు. మూడవమార్కవేమకు కాంగ్రెసు కార్యదగ్ధు. నిర్బంధింపబడిన నూర్గురులోను నెవ్వరును విప్లవకారుడుగాని, క్షీ అరాచకుడుగాని కాదు రాజ్యాంగ ప్రతిపక్షులను లెట్టు ప్రభువు నిర్బంధించెను. స్వరాజ్యవాదులమీదకు; వాడిచెడుట లేదని యింగ్లాండులోని యిండియా ఆఫీసువాకినచ్చుజెప్పబడెను. ఈదాడి స్వరాజ్యవాదులొక్కరి మీదకే కాక నిన్ని రాజ్యాంగ కక్షలమీదకును చెడలనున్నదని నెహ్రూగారు చెల్పిరి. నూతనముగ గాంధీగారిని సుతింపువారందరును గూడ త్వరితములో నిర్బంధవిధానము చరిమాచెదరని నెహ్రూగారు చెల్పిరి. అఖిలభారత రాజకీయ జీవితమునకే అపాయము నాటిల్లినది. కాన యీనిర్బంధవిధానమును మేము తీవ్రముగ నిరసించుచున్నాము. రీడింగు ప్రభువు, లెట్టు ప్రభువు ను స్వరాజ్యవాదు లెదుర్కొన వలసి న కత్తులు. స్వరాజ్యవాదులు మధ్యపరగకాయందు, వంగరాష్ట్రములోను ప్రభుత్వమువారికిని, ముక్కుత్రాళ్లతో బింగించి నడపుచున్నారు. వంగరాష్ట్రములోని స్వరాజ్యవాదులకు దలరైతుకుండ నడచినవో అసతికాలములో మధ్యపరగకాలపని జట్టవచ్చును. కాబట్టి మన సానుభూతిని ప్రభుత్వములో నీ నిర్బంధవిధానమునకు గురియైన వంగరాష్ట్రీయులకు జూపవలయును.

లీలారు రాష్ట్రీలగు డాక్టరు సయ్యదుమహమ్మదుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. కాంగ్రెసుయొక్క నొకహస్తమును ద్రెంచినయొడ రెండవపక్షమువారు గను, సనీరువాదములగుడ వెంటనే యీవిధానమునకు బలీయగడరనియు ఈ నిర్బంధ విధానము స్వరాజ్యవాదుల నణచుటకు నిర్బంధింపబడినదనియు చెల్పిరి. ఒకపక్షమువారిని జైలులో బెట్టి రెండవపక్షమువారిని నాడల గొట్టువలయునని ప్రభుత్వమువారు జూచుచున్నారు. వంగరాష్ట్రము నణచుటకు లెట్టు ప్రభువుయొక్క వెనుకటి పాలకులకుకృత్యముగాకపోవును. లెట్టు ప్రభువునువారిలో గలవలసినదే. ప్రాతమంత్రులగు ఫజల్ హక్కు, గజ్జు పీసుగార్లుసంస్కరణసంఘమువారినిచుట్టునిచ్చిన సాత్వ్యములవలన లెట్టు ప్రభువుపొందూ మహమ్మదీయులను చిట్టుటకు బన్నగడలను సల్పుచున్నట్లు చూచాయగ చెలిసికొనవచ్చును.

విశ్వనాథ ముఖర్జీగారు

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిచే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముపై డాక్టరు విశ్వనాథ ముఖర్జీ గారిట్లు ప్రసంగించిరి:

ప్రభుత్వమువారి దాడి నిష్ఫలకాలమైనది. మంగరాస్ట్రముపై దాడివెడలుచున్నది. ఒకప్పుడు రీడింగు ప్రభుత్వమునకు నమలుచు నేమిచేయుటకు తోచుచున్న కొన్ని దినములు గలవు. కాని హైదరాబాద్ దేశమువారు నేమిచేయుటయినో నాయన కిప్పుటికి బోధపడినది. నిర్వాహకత్వమును దొలగించుటకు రీడింగు ప్రభుత్వ చట్టములను నిర్బంధపరిచియుండెడిది.

పండిత జనపాల్ లాల్ నెహ్రూగారు

రెండు సంవత్సరములక్రితము జాపీన స్వాతంత్ర్యమునకు శక్తితోను వారిప్పుడీ తీర్మానమును బలపర్చుటలేదనిరి. అప్పుడు అందఱును ఏకముగ నున్నారు. భేదములు దేశములందు లేవు. ఇప్పుడు భేదములు సంభవించెను. ఐకమత్యము సన్నగిల్లెను. నీరసత్వము హెచ్చెను. అధికారవర్గము విద్యుక్తములను నెరవేర్చుననుచున్నది కాని వారి దేశములువారి దేశ ఆభ్యుదయమునకు జూపవలసిన కృత్యములను చేయుటలేదు. ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ జీవితమును జంపబయలుదేరిరి. వారిని వారింపబాలకబోయిననుమరము మన ఆసంగీకారమును ఎటుగెల్లి దెబ్బపలయును. విప్లవకారులను బట్టుకొనెదమని ప్రభుత్వమువారు రనుచున్నారు. కాని నిజముగా మన ప్రముఖులను వారు బంధీకృతుల గావించుచున్నారు. అపాయమిక్కడనే యున్నది.

ముకుందా లాల్ గారు

అఖండ త్యాగమూర్తి యగు పండిత జనపాల్ లాల్ నెహ్రూగారు నిరతాస్పాత వెల్లడిచేసినవిషయము వాతేమియును దేశముతో యీవిధమున ఉద్ధిష్టుండు మాట్లాడనిలేదనియుమకుంద లాల్ గారు చెప్పిరి. దేశములకు కర్తవ్యమును నెరవేర్చుటలేదని వారు మిక్కిలిచింతించిరి. సంయుక్త రాష్ట్రస్వరాజ్యవాదుల పక్షమున యీనిర్బంధవిధానమును ఖండించిరి. ఇదిదేశమునకు లాభముకొరకే వచ్చినదనియు చల్లాయున్న అసలమును రథులకు కీవిధాన ములులోనికి వచ్చెననియు, ముకుందలాల్ గారు నడిచిరి. నిర్బంధింపబడిన మంగరాష్ట్రస్థానదుల స్థానములందు సంయుక్త పరగణాలయమునకు పని సల్పుదురనిచెప్పెను. విప్లవవాదులను అణచుటకని 1908 సంవత్సరములో కార్యరంగమునుండి మనయోధులగు ఆగ్రహీనుభూతరత్న క్రిష్ణమూరవిశ్రలాల్ లజపతిరాయగార్లను నిర్బంధించిరి. వారెట్టిపవిత్రజీవనయాత్ర నడుపుచుండెడివారో ప్రజలెరిగిన విషయమే. అట్లే సుభాష్ చంద్రబోసువంటి వారలనిష్ఠాదు నిర్బంధించెదరు. సుభాష్ చంద్రబోసుగారిని బాగుగ నెరిగినవారు మిక్కిలినిరోధములను కల్గిప్రాయము. నిజముగా ప్రభుత్వమువారు ఆరావకులను విప్లవకారులను నిర్బంధించి దలచినచో ప్రజలు ప్రభుత్వమువారికి సహకారు లయ్యెదరు. వీలనన కాంతియు సౌకర్యములును ప్రభుత్వము వారి కంటే ప్రజలకే ముఖ్య అవసరము. కాంగ్రెసు దౌర్జన్య రాహిత్యనాత్రము చేపట్టెను. ప్రభుత్వమువారు విప్లవకారులను దండించినచో ప్రజలు విచారించరు. కాని రాజకీయరంగమున బనిసల్ప దేశారాధకులను నిర్బంధించుటకు ప్రభుత్వమువారు దలచెట్టిరి. వీరు ప్రభుత్వమువారి ప్రతిపక్షులు. లార్డుమోర్లే, సర్ శివస్వామి అయ్యరుగాక, దీపిన చంద్రపాలు మొదలగు వారలందఱును నిర్బంధవిధానమును ఖండించిరి. విప్లవమునకు ప్రభుత్వమువారేకారకులగుదురు.

తీర్మానము వోటుకు దెబ్బపడెను. ఏకగ్రీవముగ తీర్మానమంగీకరింపబడెను.

“స్వరాజ్య” శబ్దనిర్వచనము

ఖానుపురము నివాసులగు గణేశ శంకర విద్యార్థిగారి దిగున తీర్మానము నుపపాదించిరి:— కాంగ్రెసు మతములో నుపయోగింపబడిన స్వరాజ్యశబ్దముయొక్క అర్థమును నిర్వచనము గావించి సమయ మాసన్నమైనదనియు, స్వరాజ్యసంపాదనాంతర్మునేరకపు ప్రభుత్వము హిందూ దేశములో స్థాపింపవలయునో స్వప్రము గావించవలయుననియు యీ సభవారు గోరుచున్నారని నొక తీర్మానము గణేశశంకర విద్యార్థిగారి చే ప్రతిపాదించబడెను. స్వరాజ్యమన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రభుత్వమనియు భారత దేశభావిప్రభుత్వము ప్రజాస్వామ్యముగ నుండవలయుననియు యీ తీర్మానమునగలదు.

వైతిర్మానము డాక్టరు అబ్దుల్ కరీంగారి చేతను పరమ హంస రహ్మానూరుగారిచేతను, పండిత జనపాల్ లాల్ నెహ్రూగారిచేతను మాలవి అబామిసాద్ గారిచేతను శివప్రసాద గుప్తాగారిచేతను తీర్మానము బలపర్చబడెను “స్వరాజ్య” శబ్దము ఆ పాఠమును బుట్టించవచ్చునని జనపాల్ లాల్ నెహ్రూగారు చెప్పిరి. స్వరాజ్యప్రభుత్వమునందు బహునీయ నవసరము లే

దని కొంతమంది కర్షకులు దలచుచున్నారని నాకు భయముగ నున్నది. స్వరాజ్యము వచ్చినతరువాత యెవరు యిష్టమువచ్చినట్లువారు. సంపరించవచ్చునని కొంతమంది అభిప్రాయముగ నున్నారు. కనుక స్వరాజ్యమనగ(సామ్రాజ్యమైన స్వాతంత్ర్యమని గాని లేక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమని స్పష్టముగ మనము దెల్పవలసియున్న సమయము ఆసన్నమైనది. భారతీయులకు స్వేచ్ఛముపైనను పోలికపరమమైనను కొకముపైనను సంపూర్ణాధికారము మాస్తగతమయ్యెనేని సామ్రాజ్యములో భారతదేశమున్నను, ఇది అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యముగ నుండును. సామ్రాజ్యమైన స్వాతంత్ర్యము జనపాల్ లాల్ గారికి యిష్టములేదు. సామ్రాజ్యములో భారతదేశముండుట పాపమని జనపాల్ లాల్ గారి నిశ్చితాభిప్రాయము. ఇష్టమువచ్చినచో కల్లబోవుటకు స్వాతంత్ర్యమున్నచో నదిస్వేచ్ఛాను వర్తనమగును. భారతదేశమును విడిచివిదేశమునకుబోవుటకు ప్రభుత్వమువారి కలపుకావలసియున్నది. విదేశములకుబోవలయునను వారికి నెలవీయబడుటలేదు. ఎట్టిఅభిప్రాయములుగలిగిన వారైనను కాంగ్రెసులో చేరుటకుగాను కాంగ్రెసువలయును మార్పుదలమకొనలేదు.

శివప్రసాదగుప్తగారు

స్వరాజ్య ముదయొకరియిష్టమువచ్చినట్లు వారు సంపరించుటకు స్వేచ్ఛనిచ్చు రాజ్యవిధానము గాదని శివప్రసాదగుప్తగారు చెప్పిరి. స్వరాజ్య ప్రభుత్వమునందు క్రమముతో, కాంతియు, స్వేచ్ఛయునుండుననిచెప్పిరి. స్వేచ్ఛకంటేను ప్రజలు వారి విద్యుక్తములను అప్పుడు గుర్తించవలయును. తీర్మానమును ప్రతిఘటిం చుటకు నొక దెలిగేటు లేచెను. తీర్మానము వోటుకు దెబ్బపట్టరు మాత్రమే న్యతిరేకాభిప్రాయ మిచ్చిరి.

సాత్వికనిరోధులయొక సానుభూతి

మత స్వాతంత్ర్యస్థాపనకు ప్రభుత్వమువారి కోపాసలమున భిన్నీభూతులగుచున్న సాత్వికనిరోధులగు ఆకాలిల అభిసందించు వారు పదుబాములక సానుభూతిని వెల్లడిచేయుచు నొకతీర్మానము కావించబడెను.

హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము

అధ్యక్షుడగు పురుషోత్తమదాసు టాండనుగారు హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళన తీర్మానము నుపపాదించిరి. అక్కడక్కడ రాష్ట్రములలో సంభవించిన అల్లరులకు యగచిరి. కాథికులొక సానుభూతి జూపిరి. న్యకులపై దాడివెడలుట వీరికిరసమనియు, ఇరుసంఘములవారికిని కోపాద్రేకములను బుట్టించువ్రాతలను ఉపన్యాసములను నిరసించిరి. ఢిల్లీలో ఆహూరింపబడిన తీర్మానము ప్రకారముగ రాష్ట్రములోనిరాజ్యరును నడువలయుననియు, తీర్మానింపబడెను. తీర్మానము యొగ్రీవముగ నామోదింపబడెను.

ఐక్యతవిషయమై సభవారిమధ్యోద్బంధమననదని అగ్రాసనాధిపతి మాలానా అజద్ సాభా నీ గారిని ఆ ఆహ్వానించెను. ఐక్యతవలన మతములను మతముల భిన్నభావములను నశించునని భయపడుచున్నారని మాలానాగారు చెప్పిరి. అదిభ్రమ. సత్యమెంతమాత్ర మిదిగాదు. ఒకమతముకంటే అధికమతములుగల పెక్కుస్థానములుగలవు. మహమ్మదీయరాజులు జాతీయైక్యతను గల్గించి పరిపాలనమొనర్చిరి. హిందువులు మహమ్మదీయులకొరకును, ముస్లిములు, ముసలిమానులపై హిందువులతోగలసి పోరాడినప్పుడును గ్రామములందెల్ల రెండుసంఘముల వారికిని మైత్రి గలదు. ఈసమస్యయొక హిందువులు మాపుక్రద్ధకు మాలానాగారు సంతోషమును వెల్లబెచ్చిరి. రాత్రి 8.45 గంటలకు సమావేశము నాటికి నిలుపుచేయబడెను. (అ. ప్రె.)

నూతనాంశములు

గోరకుపూరు, నవంబరు 3:— పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు కలకత్తాలో స్వరాజ్యపక్షసభకు హాజరుగుటకు గారు రాత్రి 7 గంటల గోరకుపూరు సభాశాలను వీడిపోయిరి. వెడలుచున్నపుడు ఆయన సభవారి కిట్లు నుడివెను:—హిందూమహమ్మదీయులారా! జయల్లలో మీరు ఆరతి నమాజు, దేవళము మసీదులేకుండ, నుండగలిగినచో అంతకన్న పెద్దజయలయిన ఇండియానుండి అవి లేకుండ గడుపబాలరా? ఈసభయొక్క విశేషమోతే మేమున ఉపన్యాసములన్నియు హిందువాని భావలో జరిగినవి. చాలమంది కృషివలలు దూరకలములనుండివచ్చిసభయందు పాల్గొనిరి. వారిలో ననేకులు అధ్యక్షుని వేదికపైకివచ్చి కానక లగ్నించుకొనిరి. సభలో తెంపిలు కుల్పిలు వేయలేదు. అంతయు తివానీలపై మార్పొనిరి. చాలంటిరులు రంగు ఖద్దరుదుస్తుల ధరించి బహుమరుకుగా పనిచేసిరి. సభాశాల డోరికి చాలదూరమున నుండెను.

మంగరాష్ట్ర నిర్బంధములు

సం॥ రా॥ స్వరాజ్యపక్ష నిరసనము

గోరకుపూరు, నవంబరు 3:— సంయుక్తరాష్ట్ర కాసభసభాగారి స్వరాజ్యపక్షమువారు యీవిధమిదిని తీర్మానించిరి:—

“మంగరాష్ట్రమునందు ఆరాచకనేరము నిగ్రహింప గాను ప్రారంభించబడిన నిర్బంధవిధానము, స్వరాజ్యము సాధింపనిమిత్రము సక్రమపద్ధతుల ననుసరించి జరుగుచున్న యాందోళన నణచుటకే యుద్దేశింపబడినదని యీ సభవారు దలంచుచున్నారు. ఆహింసాదీక్షబూనిన స్వరాజ్యపక్ష నాయకులను ఆరెక్కు జేయుటశల్ల నే యిట్లు దలంపవలసివచ్చెను. ఈనిర్బంధములు ప్రజల సామాన్య హక్కులకుగూడ ప్రతిబంధకములుగా నుండును. మంగరాష్ట్రస్వరాజ్య పక్షమువారికి యీసభవారు తమ సంపూర్ణ సానుభూతిని సహకారమును ఒసంగుచున్నారు.” (అ. ప్రె.)

రైల్వే యిబ్బందులు

కొచ్చిను రైల్వే

3 వ తేదీన పోదనూరునుండి జిల్లా ట్రాఫిక్ నూపర్మెంటుగా రిట్లు తంలినవీరి:—

“ఈనానినదివరదలు వచ్చుటచే కొచ్చినురైల్వే స్టేషనునంద, టిక్కెట్టునిచ్చుట సామానులు పెరుగుట అన్నిపనులు నిలుపుచేచబడినవి”

నీలగిరి రైలు

కూనూరు, నవంబరు 3:— దిట్లుగా రైలులు ఎడతెగవేకుండ బడుచుండుటచే నీలగిరి రైల్వేలైనుపై రాకపోకలు నిలిచిపోయినవి. తిరిగిలైను పడువరకు రైల్లు సకాలమున నడువవు. ఒకవారమువరకు నెట్టిరాకపోకలు జరుగవని అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ నూపర్మెంటుగారు తంలించిచ్చిరి. రైలుకట్టలపై బండరాళ్లు జారిపడుటచే సరాసరి రైల్లుపోలేదు సామానులు ట్రాన్సిపు చేయుటనున్నది. (అ. ప్రె.)

మలబారు

హైదరాబాదు నీలబూరియ రైల్వేలైనువేయుటకు ముందుగా జరుగవలసిన పనులు జరుగుచున్నవి. కలపములములు రవాణాలు జేయుటకు ఫీడ్ రు మార్గమును వెర్ల మార్గమున కు ప్రక్కగా ఏర్పాటు జేయుటకు విచారణ జరుగుచున్నది. ఫారస్టు కన్సర్వేటరు, ఇంజనీరుగార్లు ఆసలము చూడబోయిరి.

కుంభకోణం

టవును పోలీసుస్టేషనులో సమ్మేళిస్తిన నేరస్తులు డివిజనులు మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పుపై కుంభకోణం జిల్లాజడ్జికోర్టులో ఆపీలుజేసిరి. ఎక్. మాక్ మెకేలు వరదల కమిషనరుగారు ఉత్తమ శేరినద్ద అనికట్టుగండ్లు పరిక్షించి తంజావూరు చేరిరి. 31 వ తేదీ పియూరీకి బోయిరి.

పురపాలక సంఘము

కుంభకోణము పురపాలకసంఘమువారు తమ అధ్యక్షుని యొక్క సభ్యులమాత్రమే చేయుటకన్న రేలుపేయర్లందరు సమావేశమయి యెన్నుకొనునట్లు వీలొసంగుటకై మునిసిపలు చట్టమును మార్పుశరెనని తీర్మానించిరి.

మంగరాష్ట్ర నిర్బంధములు

రా. బ.ఎక్. క్రిష్ణస్వామి అయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన బహిరంగసభలో మంగరాష్ట్రము నిర్బంధముల నిరసించుచు, స్వరాజ్యపక్షమువారి పద్ధతులయందు తమ సానుభూతి దెలుపుచు కుంభకోణంపొదులు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

మధుర

పురపాలకసంఘ ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక

మధుర, నవంబరు 3:—మధుర పురపాలకసంఘమునందు నేడుదయము ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగినది. 20 మంది సభ్యులు హాజరయిరి. పి. ఎం. వజ్రాసుంకెట్టిగారికి ఎ. వేదరామయ్యరు, వకీలు కాంగ్రెసు అధ్యక్షికి పోటీవచ్చెను. చెట్టిగారికి 2 ఓట్లు అధికము వచ్చుటచే ఉపాధ్యక్షునిగా ప్రకటించబడిరి.

కె. రామునినినను శివకాసి సబుకలెక్టరుగారు మదకాను ప్రభుత్వము దేశీయకాఖి అండరు నెకటరీగా నియమింపబడిరి. 31 వ తేదీన మధుర పిడి మదరాసు బోయిరి.

మధుర విద్యాసంఘమువారు 30 వ తేదీన సభాసే ఆయిలంపాటి తాలూకా బోర్డుక్రింద నూతనముగా 12 పాఠశాలలు స్థాపించవలెనని తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

యూనియన్ పక్ష విధానము

బాల్ గ్రామీణుల యుద్ధము

కన్నకొండ పక్ష వాదమును బాల్ గ్రామీణుల ఎన్నికలకు ముందు గావించిన యుద్ధమునందు భారతదేశమును గూర్చి చెప్పిన భాగము నిన్న ప్రచురించెను. ఆయన కార్యకర్తల పక్షపు రాజీనామా, నిరదోగమునకు, తమవక్ష విధానముల గూర్చి చెప్పిన భాగములను సేతు ప్రచురించుచున్నాము:—

ఎన్నికల తొందర

హర్షధ్వనులు చెలరేగ బాల్ గ్రామీణుల కీర్తనలు లేచి యిట్లు పన్నెందిరి:—

సేతు సర్ ప్రభుత్వములు అధ్యక్షులను మనము ఎన్నికల ప్రచారమును ప్రారంభించుట యెంతయు శుభమునకు. ఈ యెన్నికలు మనము కోరిన వచ్చినవి గానని ఆయన చెప్పెను. ఇవి తొందరగ వచ్చినవి. అతొందరజేసినది మనము గాదు. అట్టే బరుసాసాంతమున పార్లమెంటు మరల సమావేశమైనపుడు సేతు చర్చ జరిగింది. ప్రధానమంత్రి “యిప్పుడే తీసికొనుడు” అనెను. సేతు నిచారణజేయుటయే మంచిదని తలచి అభిశంసన తీర్మానమునండి వైదొలిగిరి. సేతును వాపక్షమును సరణికి సహజము నిచ్చితిమి. కాని యీ ప్రధానమంత్రి మహాబుడు. పార్లమెంటు పరిశ్రమ స్తంభములను ఊడలాగి పడవేయ నిశ్చయించుకొనెను. వెనుకటి మహాబుడు సామ్యము అట్లు పడవేసి క్రేతువులను విశాళముజేయ ప్రధానమంత్రి సాంసను తనమిత్రుల మీదనే పడవేయ జూచుచున్నాడు. (నవ్వు)

కార్యకర్తలపై అతివాదపక్షాధి కారము

కార్యకర్త పక్ష విధానము క్షిప్రమునకు వచ్చినపుడు ప్రభుత్వముచే గాని అధికారము గల్గియుండు అతివాదములనుచే నిశ్చయించబడుచుండుట జూడ చాల భయముచేసెను కాని యెప్పటికైనను ప్రధానమంత్రికిని అతివాదపక్షమునకును పోరాటమువచ్చి తీరవలయును. అప్పుడు ప్రధానమంత్రి సహాయముతో ఆపక్షమును గెలువలెను, లేదా ఆపక్షమాయనను చంపివేయును.

కార్యకర్త పక్షమునందు అతివాదములను మున్నంతకాలము వారు చేతకాని ప్రకటనపద్ధతిని పనిజేయుపక్షముగ పనిజేయజాలరు. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును అభిశంసనవిధాన రాహిత్యతీర్మానముగ నంగీరించుట తమిషనిజేసిన నాయభిప్రాయమును దెల్పెదను. ప్రధానమంత్రిమీద ఒక్కడుధరింపబడిన భారముపడెను. ఆయనపక్షములో లోపలనే మైత్రిలేకపోయెను. విపక్షులేకుండనుండుటకు ఆయన తననుజుచరులయందు విశ్వాసము నుంచజాలకపోయెను. భయపడి రుష్యా సంధిపై సర్పనాపివేసెను. నిరదోగమునకు తమకేముప్పని చర్చను రాకుండ తొలగించెను. (హర్షము, ఆయన మెజారిటీనే మరేమియు భయముండదుగా యని వస్తుందనే దైర్ఘ్యముతో పార్లమెంటును రద్దుజేసెను. (నవ్వు)

నాకింకొకటిగూడ తోచుచున్నది. ఆయనమాటలలో కనిపించే నమ్మకములోపల తనట్లు గాన్పించును. అదేయున్నట్లైతే ఆయన ప్రత్యేకముల మారముగిరికొట్టిన విషయమై మాట్లాడనేరారు.

ఆవేశముతో గూడిన విధానము

గతవత్సరము కార్యకర్త పక్ష మెన్నెన్నియో వాగ్ధ్రములు జేసెను. ఈసంవత్సరము మనకేమి తెలిసినది? వారంతయును ఆవేశముమీద జేసినవారయ్యెను. వానిని ఆచరణలోబెట్టవచ్చునట్టికి అసాధ్యమయ్యెననియు తెలిసినది. అమాటలను కార్యరూపమున జూపుటకు వారు దోగ్గము లోనున్న పుడు విషయములను తీసికొని తగు జాగ్రత్తతో పరిశీలించలేదనియు ఆచరణమార్గ మలోచించలేదనియు తెలియగలదు. వారి యుద్ధోగకాలమున వారజేసిన తప్పిదముని భావించెదను. అది విశేషముగ నిరదోగమునకు గాన్పించుచు. కాని వారి ప్రస్తుత కార్యవిధానమును జూచినయెడల వారిమధ్య ప్రచురించిన న్యూని షిప్ అంతటి అధ్యాత్మిక ప్రత్యేకమింకొకటి గానరాదు. అందు కొన్ని చోట్ల అర్థమునకై వెతుకుకొనవలసియుండును.

కాని ఒకటిమాత్రము నిశ్చయము. ప్రధానమంత్రికి మెజారిటీ వచ్చునంత మనము ప్రతివిషయమును ప్రతివారును పునర్నిర్మాణము గావలసిన కాలము వచ్చినదని తలంపవలెను. ఆయన, గనుల, త్రవ్వకము, రైలు, వీధుల సంబంధించిన చట్టము, విద్యుచ్ఛక్తి పరిశ్రమ, రైలునియంత్రము

యెన్నెన్నిటికో గూర్చి ఆయన అందఱుండ పోకట పొందకుండ జేసెను. (హర్షము) సోషలిస్టు కార్యకర్త మేతీరుననుండునో చూడుడు. అతని నెక్కడ జూచినను ఫలానివాడని తెలియును. తలలోకి యేవిషయ ముప్పటికి వచ్చినదానిని గూర్చి వదురుచుండును. ఒక్కొక్కసారి యేదోపెద్ద విషయము కనిపెట్టి నటులను పరిశ్రమలన్నియు తలక్రిందు జేయునట్లు నుండును. ఒక వారమునప్పటికి దానిని మరచిపోవును. అప్పుడు మంజుసరకు యిప్పుడున్న ధరలో పడవనంతకు తగ్గ నటుల యేదో వార్తను జూపును. అంతట యేదో విదేశము లానుదేశములు యేదో కనిపెట్టెదని దానికి మారింకొకటి జేయును. అప్పుడా హత్యారితముగ నుండును గాని చేసెదమియు లేదు. ఇవాళ యెంతెంతో కొలులు గట్టుచున్నాము జేసి రేపటికంతానున్న యగును. వానిమిత్రులు త్వరలోనే మేల్కొని వీడు సోషలిస్టుగాని తెలిసికొని భయని తీసివేసెదను. ఈవర్ష ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునకు చక్కగ వర్తించునని సేతు తలంచెదను. వారి మానిఫెస్టో జూచినయెడల వారే రయిల్వేపద్ధతి నిర్మించినట్లును బొగ్గుగనులను పనిజేయు వారలకే దెలిసినట్లును గ్రహింపగల్గుచుండు.

ఈసారి సంవత్సరముక్రింద వాగ్ధానము జేసిన నిరదోగ సమస్యగాక దేశాధికారము దేశయాజమాన్యము సర్వోగవివారజ్ఞుడగు మనకు యుద్ధసమయమున యీ అనుభవముగల్గినది. దేశాధికారము యాజమాన్య మనునది మనప్రత్యేకముల తలంపు నటుల అంతచాకయైనది గాదు. దేశయాజమాన్య మున్నపుడు పోటీలేకపోవును. ఒకరే వర్తకమంతయు నెత్తిన గట్టుకొన్నపుడు పోటీలేకపోయినపుడు చాకాయనే మాటగూడ లేకుండపోవునని అనుభవముమీద మనకు తెలియును. ఈపోటీయే తమన్నయెడల పరిశ్రమకెక్కడు సామ్యముతో పనిజేయుట కవకాశము జోయి ప్రభుత్వమే యాజమాన్యముపొందునెడల విదేశపు పోటీవచ్చినపుడు ఆయాపరిశ్రమలు చావకుండ నుండుటకై యంతరాయములన్ని ఖర్చుపెట్టి నష్టపడవలసి వచ్చును. నాకు వర్తకపరిశ్రమలం దనుభవములేనివానికి యీపరిశ్రమలపై యధికారముగూర్చి రాజకీయపక్షములు చొరబడెనుట విచారకరముగనున్నది. ఇట్టివర్తకమును ప్రయోగించునా తెంతమా ధులో జనసామాన్యము నంతియే. ఈవిషయములగూర్చి సేతు జేతువలసినపని జేసితిని. ఇందుల కొక కమిటీని నియోగించితిని. ఈదేశములో విద్యుచ్ఛక్తి విద్యుత్తు యెట్లు సాధ్యమగునో వారాలొచించెదను. ఆప్రకార మిది విషయము గాంచవచ్చునని తలంచెదను.

విదేశములలో జేయువానిని యీదేశములో జూపి ప్రజలను మోసపుచ్చుట మాత్రము తగదని సేతు హెచ్చరించుచున్నాను. స్విట్జర్లందు, నార్వే, ఇటలీలలోవలె మనకిచట జలశక్తి లేదు. ఈదేశములో నిరదోగ సమస్య ప్రబలినపుడు యిచ్చటలేని ప్రకృతిశక్తులను దెచ్చెదమని యాశపెట్టుట ప్రారంభము మోసమనవలయును. (హర్షము) సేతు జేప్పడని నమ్మును. ప్రభుత్వము నిజముగ జేయవలసినది. తాముగాక యితరులపై పరిశ్రమలకు గడంబులుట ప్రోత్సహించుటయే. కొనువారిని రక్షింపవలెను. సాధ్యమైనచోట్ల సహకారపద్ధతిని బెట్టవలెను. విశ్వవిద్యాలయమునందును, పరిశోధక సంఘములచేతను, వేరువర్తల చేతను, కాస్త్రపరిశోధనల జేయుచుండుట వివిధ సహాయము జేయవలెను.

నిరదోగ సమస్య

కార్యకర్త ప్రభుత్వ విధానమును గూర్చి ఒకటిరెండు మాటలు జేప్పెదను. వారు సంవత్సరము క్రింద నిరదోగ సమస్య విషయమై యెన్నెన్నియో మాటలు జేప్పియుండిరి. జేసినదేమియును లేదు. బ్రిటిషుయొన్నిక దారులు వారి సేమిజేసితిరిని పట్టుబట్టకమానరు. వారు నిరదోగమును యేమియు మాన్పలేక అట్లేయుండనిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి రోషియిచ్చుచు, యేమియు పనులు గల్గింపకున్నయెడల పనివారలను యేదో వస్తున్నదిగా ఉపద్రవ మేమియాలేదని జీవితమును గడుపుచుండురు. ఈ ప్రభుత్వమువారు నిరదోగము నంతరింపజేయుట కేమియు జేయకపోగా మరల పనిదొరకుటగూడ కష్టముజేసిపెట్టిరి ఇందు మేకన్నా నుంకములు లోడైనవి. (హర్షము) ఇంగ్లీషులు ప్రభుత్వము విషయమున నాప్రభుత్వము దొమినియములతో జేసిన యేర్పాటులన్నిటిని నిర్మూలముజేసియు అంతయు వమ్ముజేసిరి.

ఒక్క విషయము జేప్పెదను. ఈదేశంలో కామన్వెల్త్ యందు విద్యుచ్ఛక్తి స్థానములగూర్చి ప్రైవేటు డిల్లరు రాగా కార్యకర్త సమస్య ప్రతిబింబించి పాడుజేసిన సంగతి మిగతా దేశములకు, పనిజేనివారియెడ యంతకన్న దుర్భాగమే

మైన జేయుటయుండునా? ఇకను వారు జేప్పునా? ప్రైవేటు వారు యీవిషయ నిర్వహింపకుండ జేసి న దేశము జేసి దేశమంతయు యాజమాన్యము వహించునటుల జేయవచ్చుననియేగదా! ఇంతకన్న ప్రాప్త్యుద్ధి వేరుండదా. ఇంతకన్న ప్రారంభమును నిష్ఫలకార్యము నుండదు. ఇందువలన పనివారలకు పనిలేకపోగా కార్యకర్త అతివాదపక్ష మిట్టి భావమును దెబ్బచున్నంతకాలమును యితరులు పెట్టుబడి పెట్టి స్వేచ్ఛగ పరిశ్రమల నడుపుటకు భయపడుచుండురు. అందుచేత పరిశ్రమలందు పెట్టుబడి పెట్టుచుండురు. వేరేభయములేని పనులందు, గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలో విదేశములందుజో డబ్బును పెట్టుచుండురు. అందువలన యీదేశములోనివారు స్వయముగ చేతులార పనిజేసికొనువార్తమును దీసివేయుటగును.

విద్యావిధానము

యూనియన్ పక్ష నిర్మాకార్య విధానమునందు మాడునాలుగు ముఖ్యవిషయములగూర్చి చెప్పెదను. మందు విద్యావిధానము నెడనూపజోదేశ్యముల జేప్పెదను. ఈవిషయములను వామ్యాని షెస్టోలో దెల్పితిని. కాని యింకను రెండుమాడు సంగతుల జేర్చెదను. విద్యావిషయమున ఒక ప్రభుత్వ మొకరి తిగను మరొక రీతిగను ప్రవర్తించవలసినదిగాదు. ముఖ్యమైనది పిల్లవాడు ఆవిధానము ఒకలేతీరున జరుగుట ముఖ్యము. అందు కనియే యూనియన్ పక్షము యీదేశమునందు విద్యావిధానము నవరతము అభివృద్ధి జేయనిశ్చయించుకొనిరి సేతు గట్టిగ జేప్పుచున్నాను. విద్యకు ముందు కావలసినంత డబ్బును వేరు జీయవలయును. డబ్బులేదని చెప్పుకాలము రాగూడదు. విద్యనొసగుటవలన గొప్పవారిని తయారు జేయవచ్చుచుగాని వారుతయారైనపుడు వారికి పనిజూచుటగూడ ముఖ్యమైయున్నది. (హర్షము) చక్కనివిద్యనొసంగి ఆతని కేమియు పనిలేకుండ జేసినయెడల విద్యావిషయమున చక్కనిమార్గ మేర్పరచుట యగును. కావున యీవిషయములను ముఖ్యముగ గమనించవలసి యుండును.

గృహనిర్మాణము

గృహనిర్మాణమును గూర్చి ఒక్కమాట జేప్పెదను: ఇరదుయెక్కురైల పడుసామగ్రిని కొనుటకు నొకవిధమైన యింటిని చొక్కగగట్టు ప్రయత్నములు జరుగుచుండెను గాని యంతవరకు అందభివృద్ధిగలమో చెప్పజాలను. మీరును ఆప్రయత్నముల జూచుచునే యున్నారు. సేతుకొట్టి మాత్రము హానినియగలును. మేమే అధికారమునకు వచ్చునెడల యీ ప్రయత్నములన్నిటిని పరిక్షించి జూచి కావలసిన ధనమొసంగి ప్రోత్సహించెదమని మాత్రము గట్టిగ జేప్పుగలను. (హర్షము) కార్యకర్త పక్షము న్యూని షెస్టోలో కొన్ని సంవత్సరములబట్టియుండున్న వితంతువుల పెన్షనులగూర్చి ఒక్కమాట జేప్పెదను. సంవత్సరము క్రింద కార్యకర్త పక్షమును తాము జేయబోవు పనులన్నిటికిని డబ్బేదనియడుగగా ‘కాపిటలులేనుండియని చెప్పిరి. ఇప్పుడది ఈ సంవత్సరము వెనుక బట్టినది. మరల సేనీ ప్రశ్న నడుగుచున్నాను. “వారు వాగ్ధానము జేయు లాభములకు యిప్పుటికైన డబ్బు యొక్కడినుండివచ్చును?”

ఈ దేశములో వృద్ధులకు పెన్షను లిచ్చు విషయమున గాని నిరదోగ విషయమునగాని ప్రభుత్వమువారు జేయగలంత చేసినయే సేతు జేప్పెదను. పరిశ్రమలపై యిచ్చుదున్న రీతి గాకుండ మారిన సేతుగనో మాత్రము సేతు జేప్పజాలను. కావున ప్రస్తుతపిట్టి సహాయము మా పక్షము జేయగల్గునని సేతు జేప్పజాలను. ఇప్పుడేమైన యెక్కువ పన్నులు వేయునెడల దేశము భరింపజాలదనియు పారిశ్రామిక విప్లవము గల్గుననియు సేతు జేప్పగలను.

అందుకనియే నా సహాధ్యాయులు కొందరు ఇన్నురెన్ను పద్ధతి నొక దానిని వితంతువుల పెన్షనులకై ఆలోచించుచుండిరి. అది అంగీకరింప నగునెడల దాని నాచరణలో బెట్టుటకు తగిన ప్రయత్నముల జేసెదను. వితంతువుల పిల్లలయొక్క యుజ్జ్వల జేమముయొక్కయూ, నీల్లాడి న పుడు తల్లుల జేమము యొక్క యూ వంట ముఖ్యముని మేముంగీరించుచున్నాము.

ఆహారపదార్థముల ధరలు

సేతు ఆహారపదార్థముల ధరలగూర్చి కొంత జేప్పెదను. ఈవిషయమై రాజకీయముగ మాటాడునపు డనేక అసత్యములు వచ్చుచున్నవి. కొందరు రాజకీయవేత్తలు తామధికారమునకు వచ్చిన అన్నము చొక్కజేసెదమని చెప్పటకన్న నిందావాక్య మింకొకటుండదా. మనదేశములోగాక యితరదేశములలో పండువానినిగూర్చి యిప్పుడు అధికపరిశ్రమలలో చొక్క జేసెదమని చెప్పనది మీరును సేతున్నా?

సంవత్సరముక్రింద ప్రభుత్వముచే నిర్వహణమునను
జేసి ఆధికారములోకి వచ్చినను, యంతరాలము అధికారమునను
న్నను, నేడు ఆహారపదార్థముల ధరలు సంవత్సరము క్రిందను
న్నట్లేయున్నవని చెప్పెదను. (ఎక్కువైనవి గూడను-ఆనికేక)
మాయూనియగిట్టుపక్షము అధికారములోనికి రాగానే ఆహా
రపదార్థముల ధరలు పెరుగుటయేలనో విచారించునని మాత్ర
ము నేను జెప్పెదను. వాని కారణము లేవో నాకు తెలియనని
నటించుటలను. ఆకారణములను కనుగొని వీలైనయెడల వానిని
తొలగించెదమని మాత్రము నేను చెప్పగలను. (హర్షము)

గంజాం ఉత్సవాలు

ఒరిస్సాలో చేర్చరాదని యాందోళన

ఇచ్చాపురం, నవంబరు 3:—గంజాం జిల్లాలోని ఓడ్రు
లకొందరు తమకు ఒరిస్సా రాష్ట్రములో చేర్చవలదని యాందో
ళన జేయుచున్నారు. ఇచ్చాపురంలో బృందావన పండేగారు
గత 30 వ తేదీని ఉత్సవం ప్రార్థనలు నడుపుచు
దని తెలుపుచు ఒక కరప్రతిమును ప్రకటించిరి. అందు యీ
దిగువన వ్రాసినట్లు.

ఒరిస్సాలో చేర్చినందువలన నష్టములు.

ఒరిస్సాలో కలుపుటయనగా ఓడ్రులకు చాల నష్టము
వచ్చును. ప్రస్తుతము యెల్లరద్రుషి నాకర్షించుచున్న ఆందోళన
ఓడ్రులకు లాభకరముగాదు. ఇప్పుడు యీ నూతనసంగీతం
వారు మునుపందు తమ తప్పిదము నెరిగి పశ్చాత్తాపపడుచు
ఇప్పుడు ఒరిస్సాలో చేర్చవలెనని యాందోళన ప్రారంభించి పని
జేయుచున్న కొలదినుండి ఓడ్రులు నూతన రాష్ట్రమునందు ఉ
ద్యోగములు ఉన్నతస్థానములు వాంఛించి జేయుచున్నారు.
ఈ సంయోగమువలన రయితులకు, పేదకార్యకులకు యెట్టి లాభ
ములేదు. వారి పేదరికము కష్టము తొలగదు. వారి కిది నష్ట
కాదుకాదు. వీహారాష్ట్రము పోలీసువారు యిచ్చటివారి కు
న్నంత పరిపాలనాచాకర్యము లేకయుండుటచే నిట్టివారి ప్ర
భుత్వముక్రిందనున్న చో యొక నయెక్కువనిరంతరంగముల
లోనుగానిలేవచ్చునని ప్రజలు భయపడుచున్నారు. జమీం
దారులకు కట్టుబడి హక్కు లొసంగబడునని రయితులు భయ
పడుచున్నారు. కట్టుబడి హక్కులను ఎక్కువ జబ్బు ప్రియు
ను అరాచకపాలనము అని యర్థము. ఓడ్రులు ప్రస్తుత మద
రానుప్రభుత్వ పాలనయందే కడుపులో చల్లకదలకుండ కాంత
ము సంత్వప్తికరముగ జీవించుచున్నారు. వారు యెట్టి మార్పును
గోరలేదు. మదరాసుపాలనయే రమ్యతరముగ నున్నది.

జమీందారుల కిష్టములేదు

ప్రస్తుత యాందోళనకు ప్రజాభావశక్యము ప్రోద్బల
మొదగలేదు. కొద్దినుండి లాయరుమాత్రము మాడబడి జేయు
చున్నారు. జయపురం, పర్లామిడి, మంజసాకల్లికోట, ఓడ్ర
జమీందారులగుడ ఒరిస్సాలో కలుపుటకు ప్రతిహేళముగా
నున్నారను వగంతిగలదు. ఇది కోవనీయమే. (విలేఖరితంతి)

కృష్ణా నందనబు

దీనినివాడుటచే యేలాటిభాగ ముండుతేకనే దేహమునం
దేభాగమునందైనను యుండునెట్లుకలను తక్షణమే తీసివేయును.
8 బిళ్లలుగల పెట్టు 1 కి ధర రూ. 1-4-0.
3 పెట్టెలను ఒకేదాఖా కొనువారికి ఒక పౌండ్ల పేనా
యినానుగా పంపబడును.

సుందరం అండ్ కో.,
5 భద్రప్రసాదరౌనువిధి, పార్కురౌను, మద్రాసు.

మోహనితైలము

కృతు: నూనెల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు మోగమైనది.

ఇదిమనోహరితైలము జేయు విద్యార్థులు, పీడిత, బిడ్డో
గములు మొదలగువారికి నుఖనిద్ర, విక్రాంతినిచ్చును సుందరం
మోహనాచార్యముగల ప్రా పగు కురులును మనోహరముగ
యెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందేకల రమణీయముగు నువాసన
చెప్ప నలవికాదు. తలకు వాచి మువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు
వారలకును పంపకము వ్యాపించును తలలోనుండును పుట్ట
నివ్వదు. దీనియందు మనోహరముగు నువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి
తిరుచూరుయొంచి తేలొలిన సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడినీ
యిచ్చును. తేయలదిన నాపరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు.

అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆదిమాంధ్రులు

రాయకుదురు

నుమారు రెండు వారములనుండి శ్రీకుసుమధర్మన్న నీలం
వెంకయ్యగారు మాప్రాంతమున ప్రచారము చేయుచు నీతి
శోధములముగాను హరి కథల ద్వారానున్న ఆదిమాంధ్రు
లలో గొప్ప ఆందోళనము కలుగ జేయుచు మామన్ననలకు
పాత్రులగుచున్నారు. వీరు నేయు నేవ దీనులగు మాసంఘము
సకేకాక సర్వజన సమిష్టికి తోడ్పడుటచేత బ్రాహ్మణులు
కాపు కమ్మవారు శైలిబలిజులు అనేకులు యెప్పుడును మా సమి
వమునకు రానివారు మాపల్లెలకు వచ్చి మాతోపాటుగ కూర్చొని
హరికథల బోధలను విని ఆనందించుచు వచ్చుచున్నారు.

కొన్ని ఎండలసంవత్సరములనుండి మాజాతినీటి పీడించు
చున్న దురాచార పితాచములగు గోమాంసము కల్లు మొదలగు
జాతినీ మానుకొనవలెనని నేడుకలవరము ఇటీవలములోక లిగినది.
వీరువచ్చి అట్టి కదలేకను గట్టి పరచుటవలన ఆ మరుచటి తినును
మామనాటి ధర్మాకుసారముగ ప్రతి గ్రామమునకు మహా
జర్ల పంపి టమును వేయించి ఒక్క కట్టు దిట్టముగా యీకల్లు
గోమాంసమును మానునటుల దృఢ నిశ్చయము చేసికొని నాటి
నుండి యీదురాచారముల వాసన సమీపమునకు రానివ్వక
బంధించి వేసికొంటిమి. ఈనెల 26 వ తేదీ నాడు రాత్రి అన
గా దీపావళి పండుగ సందర్భమున ఆదిమాంధ్రులమైన మేమంద
రమున్న శ్రీ ధర్మన్న వెంకయ్యగారు మా గ్రామములోని
బ్రాహ్మణులు భూస్వాములు దీనజనాభిమానులు అగు మహా
శ్రీ చెంగల్లల చిట్టిపంతులు చెంగల్లల రామమూర్తి చెంగల్లల
గుర్రాజుపంతులు డాక్టరు చెంగల్లల సత్యనారాయణగారు
మొదలగు యెనమండ్రు బ్రాహ్మణులు నృసింహకొండరు రైతులు
శూద్రులను మాకోరికవైని మాపల్లెను దయచేసిరి. అంతట ఆది
మాంధ్రులు జయప్రదముగా రామ భజనచేసిరి. పిమ్మట శ్రీ
ధర్మన్నగారు లేచి పైచెప్పిన అగ్రజాతీయులు నునపల్లెకు వచ్చి
సంతోషముతో పాటు సాం దీనం దులకు వారికి
కృతజ్ఞతాభి వందనములు చెల్లించుచు మాసోదరులగు శ్రీపిట్టా
సర్వేశ్వరగారివలన వారిని పుష్పమాలాంకృతులు జేసిరి. అంతట
నీలం వెంకయ్యగారు సారంగధరుని గూర్చి హరికథ సాగిం
చిరి. కథ సగము అయ్యేసరికి నిరంతరము మాజాతీపై దయగలిగి
అన్నత్యేతా నివారణమునకు ప్రయత్నించుచుండిన శ్రీయంత
చెంగల్లల చిట్టిపంతులుగారు లేచి సభవారి కందరకు విశదపడు
నట్లు యీక్రింది సంగతులు బోధించిరి.

“ఇటీవల దేశములో గొప్ప ఆందోళనము కలిగి ప్రజా
పిత పరిపాలనకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు, అట్టిస్థానం
త్ర్యము కలుగుటకు ముందుగా దేశములోని అన్ని తెగలవారు,
అన్ని మతములవారును ఐకమత్యము కలిగి యుండవలెననియు,
అందు ముఖ్యముగా అస్పృశ్యులని పిలువబడు ఆదిమాంధ్రులను
సోదరభావముతో ఆదరించి అంటుదోషమును తొలగించవలె
ననియు దేశనాయకులగు మహాత్మాగాంధీగారు కంతమెత్తి దేశ
ములో చాటుచున్నాడనియు అందుచేత మేమును పూర్వపుభేద
భావమును చంపుకొని మీరును అందరితోపాటు మనుష్యులే
యనియు, మానవుడు పాంచవనిన అన్ని హక్కులు మీరును
పొందవలసియున్నారని చెప్పవలసి వచ్చినది. గనుక మాకును, మీ
కును పాండిక, అంకిత లేకపోవుచున్నది. అందుచేత మీరు నేటి
నుండి మీనాయకులగు ధర్మన్న వెంకయ్యగారు పదేరించే ప్రతి
ముంశమును మీరు అనుభవమునకు తెచ్చుకొని ఆవిధముగా ప్రవ
ర్తించినయెడల మీరు బుద్ధిమంతు లగుదురు. మంచి అలవాట్లు
మీరు చిక్కును. విద్యనేర్చుకొని తదితర వర్గములకువలె మీరు
ను గౌరవింపబడుదురు. మీ స్థితిని గూర్చి
విన్నవించి మాకు వ్యధయుచుంటే చాలా బాధకలుగుచున్నది.
మీలో కొందరు క్రైస్తవులున్నారు. వారు మతములో జేరి
నప్పటికిని వారికిని మీకును యెట్టిభేదమును లేదు. పేరుమార్పు
తప్ప యితర అన్నివ్యవహారములలోను మీరును, వారును సమా
నముగానే యున్నారు. కనుక మీలో యెట్టి భేదభావమును
పెట్టుకొనక సమిష్టితోనుండి మీరందరు వృద్ధిరావలెనని మే
ము కోరుచున్నాము. దేశములో పాము, తిగ్గులు క్రమముగా
సన్నగిల్లిపోవుచున్నవి. ఇకమందు దేశమునందు గొప్పగొప్ప
మార్పులు కలుగనున్నవి. మీరును జాగ్రత్తపడి మీసంఘము
లను బాగుపరచుకొని వైకిరండి మేలుకొనండి. అని అనేక
విషయములు గంభీరముగా ఉపదేశించిరి.

అటుతరువాత వెంకయ్యగారు కొంతసేపటికి హరికథను
పూర్తిచేసిరి. క్రైస్తవదోరలు మాపల్లెలకువచ్చి మామధ్య నిలచి

శ్రీ నరనారాయణ మిశ్రమ జాతీయపాఠశాల

ఈపాఠశాలను రుక్మిణీదేవి నామసంవత్సర శ్రావణమాస
శ ౧౧ నీ గురువారమునాడు (౬-౧౦-౧౯౨౩) విశాఖపట్టణ
జిల్లా గొల్లపాలెముఫిర్కా జాతీయోపసంఘమువారు స్థాపిం
చినారు. శ్రీయంత కలిసిండి అప్పలనరసింహమురాజుగారు
ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నుండి పనిచేయుచున్నారు. ఈపా
శాలను ఫిర్కాసంఘమువారును విశాఖపట్టణముజిల్లాజాతీయో
పసంఘమువారును పోషించుచుండ ఆశ్రమపద్ధతులమీద చ
క్కగా నడచుచున్నది. పంచములు తరహలు కలిసి ౨౫ గురు
విద్యార్థులు విద్యనభ్యసించుచున్నారు. ప్రస్తుతము పిల్లలు నాలు
గుతరగతులవలె కేతగియున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయవిద్యావి
ధానము ననుసరించి 2 తరగతులవలె విద్యగలపనగును. హిం
దీకూడ చెప్పవలసివచ్చును. విశాఖపట్టణముజిల్లాజాతీయవిద్యాల
యపరిశ్రమలగు బ్రహ్మశ్రీ మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు
ను, ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయవిద్యాలయ ప్రేక్షకులగు బ్రహ్మశ్రీ
బ్రహ్మశ్రీకృష్ణ శీతారామయ్యగారును వచ్చి ఈపాఠశాలను
పరిశీలించి మంచిఅభిప్రాయముల నిచ్చినారు. జాతీయవిద్య చ
క్కగా కొనసాగుటకును పట్టణములకంటె పల్లెల విషయగు
టచే పాఠశాలలో ప్రస్తుతము విద్యార్థులు తక్కువగానున్నప్పటికి
ని విద్యాభివృద్ధియు ఉత్సాహమును దినది నాభివృద్ధినిందుచుండ
మాప్రయత్నముకొంతవలెను నీడేరుచున్నదని సంతసించుచు
న్నారము. ఈజిల్లాపరిశ్రమల ప్రస్తుతము చక్కగా లేనందున
పాఠశాలకు ధనములేక పనిసరిగాజరుగుటకు మిక్కిలి కష్టము
గానున్నది. కావున జాతీయవిద్యాభిమానులగు ఆంధ్రు లందఱు
ను తగుసహాయముచేసి అభివృద్ధిలోనికి దీసికొనిరావలయునని
వేడుకో నుచున్నారము.

౧౯౨౩ వ సం॥ సెప్టెంబరు ౬ వ తేదీ నుండి ౧౯౨౪
వ సం॥ సెప్టెంబరు 31 వ తేదీ వఱకు జమాఖర్చుల నివేదికము
జరులు

	రు. అ. పై.
విశాఖముల వసూలు	౮౧-౮-౦
గణపతి నవరాత్రములకు	౧౦-౦-౦
వి. జి. జా. సంఘమునుండి సహాయము	౨౩౩-౪-౯
అప్పు తెచ్చినది	౩౪-౬-౦
ఖర్చులు	౩౫౯-౨-౯
ఉపాధ్యాయులకు ధనసహాయము	౨౨౬-౨-౯
నేవకునకు	౧౯-౦-౦
కళాశాలఅద్దెలు	౧౫-౦-౦
వారాపత్రికలు	౨-౦-౦
చాతపరికరములు	౫-౧౧-౬
తపాలాఖర్చులు	౦-౧-౬
ప్రయాణఖర్చులు	౦-౧౫-౦
ఇతరఖర్చులు	౧-౦-౦
గణపతి నవరాత్రములకు	౧౦-౦-౦
వస్తువులకొనుబడి	౨౬-౨-౦
జి. జా. సం. నకు జరుకజ్జినది.	౫౩-౨-౦
	౩౫౯-౨-౯

జయంతి సుబ్బారావు,

కార్యదర్శి.

మతబోధచేసినప్పుడు మాకు యంతసంతోషము గలుగునో, అగ్ర
జాతీయులు నేడు అదేవిధముగ వచ్చుటచేత మాకంతయో ఆ
నందము కలుగుచున్నది. తరచు అగ్రజాతులవారు మాపల్లెలకు
వచ్చి మా బాగోగులరసి మాకు మంచిచెడ్డలు బోధించుచు వెళ్లు
చుండినచో హిందూమతభగ్యము మాకు బోధపడుటకును, దేశ
ములో జరిగే పరిస్థితులు తెలిసికొనుటకు మాకు అస్పదముండు
ను. ఇట్టివారువచ్చి మాకు బోధించకపోవుటచేతను, దయ తప్పి
ఉండుటచేతను మేము చాలాచుండి క్రైస్తవమతమున జీలిపో
వలసి వచ్చుచున్నది. కనుక దేశయులారా! మేమును విగ్రహ
ఒక్కదేశీయులము, సోదరులము, యేకమతస్థులము అని గ్రహిం
చి మా ముఖ్యవిధికి తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాము.

పిట్ట సర్వేశ్వరం.

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 4 న తేది మంగళవారము

(1) ఖాన్యములు

పనియాల బా 1-కి రు 80.0.0 మొదలు	42.0.0	పనికి
లియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలిబ్బ ,, ప 48 గలవి రు	14.0.0	14.8.0
నెల్లారిబ్బ ,, డిటా ,,	15.8.0	16.0.0
డిల్లీబ్బ ,, డిటా 45 గలవి ,,	16.8.0	17.0.0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8.12.0	9.0.0
నవ్వులు ,, ,,	20.0.0	24.0.0

(2) వస్త్రధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11.0.0	రు 12.0.0
సెనగలు ,, డిటా ,,	11.8.0	12.4.0
పెసలు ,, డిటా ,,	11.8.0	12.4.0
మినుములు ,, డిటా ,,	18.0.0	16.0.0
ఉలము రు 164 ,, ,,	9.4.0	11.4.0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 170.0.0	175.0.0
నెయ్యి ను 1-కి	,, 14.0.0	26.0.0
కొండాపురం కేరునెనగవస్త్రబా 1-కి	,, 65.0.0	68.0.0
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	60.0	62.0.0
కేరునెనగనూనె గానగ బా 1-కి రు 155 మొదల ను నె 150		
ఆముదమునూనె బా 1-కి	రు 170.0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపగుపు బా 1-కి	రు 190.0.0	195.0.0
కురపగుపు ,,	రు 125.0.0	130.0.0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి రు	120.0.0	138.0.0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	50, 55	
కాళోప స్తిపాయకట్టు ,,	రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి	రు 85.0.0	60.0.0
చింతపండు బా 1-కి	రు 80.0.0	49.0.0

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి	రు 82.0.0	88.0.0
చదరం ,,	82.0.0	88.0.0
రవుండు ,,	82.0.0	86.0.0

(6) లోహములు

చండి 100 తులలిత	రు 76.0.0	79.0.0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 22.8.0	23.0.0
వవరసు 1-కి		14.10.6
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 260.0.0	265.0.0
రాగి డిటా	రు 295.0.0	300.0.0
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రు 88.4.0	88.12.0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు	75.0.0	
తొట్టికృష్ణుడు డిటా	,,	
సింహం డిటా	,,	
గుర్రం డిటా	,,	

(8) దూది

బోంబా వెస్తు బారవ 1-కి	రు 820.0.0	
------------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	రు 9.10.0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 8.6.0	
పుల్లూరు మేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	రు 8.12.0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 9.8.0	
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.2.0	
నూళయేనుగ నెం 20	రు 11.18.0	
జపాన్ నెం 20	రు 11.12.0	
,, ,, 40 స్థలెలియ అయినను	రు 14.6.0	
గోకాకు నెం 12½	రు 9.10.0	
వద్యాక నెం 24½	రు 12.0.0	
14½ క్విల ౯ పకి	రు 9.12.0	

కపహరి

నీనా 1-కి రూ. 1.0.0 వి. పి. కపా రూ 1.6.0

దగ్గు క్యానకోశములందు బుహినతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములై తత్వములన ఏర్పడిన దగ్గు. కిరకాలమున కలలించు దగ్గు. క్యానకోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడును. ఉబ్బనము, తుయదగ్గు దగ్గుకు నేనిచలవడిన దగ్గు విధమున బట్టి యుండును. అమ్మతాంబూనం డిఫో మదరాసు - బొంబాయి.

లక్ష్మీ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

10, నిన్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

1886

(1924 సం॥రం మార్చి 28 వ తేదీన 1918 సం॥రం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)
అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 వాటా 1-కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000
ఈదిగవ తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలెను. వాటాలుగా విభజింపబడినది

ధరఖాస్తుతో రూ 5 లును, మంజూరై నతరువాత రూ 5 లును, మిగతకోసంపప్పుడు ప్రాప్తి గా లోని నిబంధనల ప్రకారము చెల్లించవలెను. జాపితా త్వరలో మూయబడుటచే ధరఖాస్తుదారులు తక్షణమే ధరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 8,50,000 లకు పై గా నే గలదు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులు

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ జడభగత్ రామ్ గారు, 4. రాయబహదూరు లాలా ధన్ పత్ రాయగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహాల్ చందు సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానంగారు.

ఆసాధారణమైన, అపూర్వమైన విజయముగలుగుచున్నది. మొదటి 4 మాసములలోనే 450 ప్రస్తావములతో (ప్రమాణము) రూ 1000000 లకు వచ్చివడి. మితవ్యయమునకు, యోగ్యతకు పూచీ ఇవ్వబడును. మాకంపెనీలో పోగొట్టుకొనకుండుటకు, నిర్వివాదమునకు ప్రత్యేక పదుపాయములు గలవు. ప్రస్తుతము నవీనపద్ధతుల నన్నిటినుసరించియే భీమాకంపెనీవ్యవహారము జరుపబడుచున్నది. ప్రాప్తి కుతు, ఫారములును, ఇతరసంగతులను ప్రధాన కార్యాలయమునకు ధరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

మంచి ఫలముబడి, పూచిగలవారుమాత్రము ధరఖాస్తులు ఈ దిగువలిఖనమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్వైజరు కార్యాలయము, 16 సుంకురామ శెట్టిబిడి, మద్రాసు

గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన

1593

భగవద్గీత

చక్కని కులభవనము. సుందరిమైన బైండు. సాగనైన గోజుకాగితములపై ముద్రితము. తెలు పదితరాయి.

ఈ కులభగవద్గీత వచనగ్రంథము దైవజ్ఞానమును సహ్యార్థములకు దెల్పుచు, ఎల్లరకు సత్యంతోపయుక్తమై యుండును.

ప్రతిహిందూగృహమునందును నలంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము.

వైపు స్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.

సెంట్రల్ బుక్స్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

కామినియానూనె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండా

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యవధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డివెల 1 రూపాయి.

3 బుడ్డభరీదు రూ 2-10-0.

126

వీపిచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 }
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 } మన్ని దిశలను వ్యాపిండును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. తేకున్న సోలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠీ, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యాపార దిశానిర్దేశికము

శిరోవేదన మాత్రము

20 మాత్రముల ద్వారా 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రములను సమయోచితమున కైత్రపు తలకొప్పి, పంజీరల కొప్పి పెంతునే పోవును.

ను ఖ భో గి మాత్రము

20 మాత్రముల ద్వారా 1-కి వెల రు. 1-0-0

బలమునకు భాతుపుట్టి యూనాని నైద్యు డీనిన విశేషముగా వాడుదురు. మొదటిరకము పంపగలము.

రోమహరి దత్త 1-కి రు. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములను చునుపములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు వెక్కిరియి, మంటుముండదు. రోమములు రాలిపోవును ఆమ్మి తొలగినను నీటిలో పోయినచో బాంబాయి.

Now Ready for Sale:

1924-25 Edition.

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traffi.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprize in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprize of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

ndian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occassional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

సిరి మోతూరుపాతశాల మదరాసు

తెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోతూరు బండిని నడుపుచున్నాము, మెకానిజమ్, మెంటలగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోతూరుబండ్లు నురవతులు, కంకులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులను చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచిని పుణ్యలైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా తయారుదును. వివరములు తెలియగో వా రీకిందినిలాసమునకు వ్రాసులమును.

మేనేజరు,

సిటి టూక్స్ కంపెనీ, 1736

2/3 లంబర్నావీ, జి.టి. మదరాసు.

మదన కౌమేశ్వర లేహ్యము.

దుర్బలల పొలిటి సంతి మేహము, నిక్కా కుక్ల నవ్వు, నిస్సత్తుక, అతిమూలము, వీటిని వాతించి మంచి బలమును, యౌవనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాపప్రాప్తిని కలిగించు వ్యవహారము. 2 డబ్బీలను వాడుము. 1

20 తులముల ద్వారా 1.4. వి.పి. చార్జి 0.8-0, 3351 పి. జి. పి. అందు కంపెనీ,

ఆయుర్వేద సమాజం పెరిదేటి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

వాయువు నొప్పులకు మందు

నీనా 1-కి రు. 1-0-0 వి.పి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుద్రావ్యములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరమువచ్చును, 2. కీళ్లసంబంధముల నొప్పులు, 3. కీళ్ల బిగదీయటం, 4. సంబంధములు అబ్బుట, 5. శ్వాసము కడలుగుట వలన శ్వాసముల సర్వసములు బిగదీయటం మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్ని ప్రాంతముల త్రాగినచోడనే సందింపదు పోట్లు నొప్పులు పోయి కఠినము యధాస్థితికి వచ్చును. వాఢగల స్థలముల కేడనీటితో గాని, ఇటుకపొడముతో గాని గాని అమ్మితారాజము రాయకలెను.

అమ్మితారాజము పిహో, ము. కామె - బొంబాయి.

వైద్యుని విలువ, వైద్యుని బాధ్యతలు గురించి వైద్యుల నేర్పరించి యున్నాము.

ఆతంకనిగహమాత్రము

అన్ని జాతులవారను ఏకమున్ననందైనను

పురుషులు కాలవ్యర్థానములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించినట్లున్నాడు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుము.

82 మాత్రముల ద్వారా 1-కి రు. 1-0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన వ్యాటలూగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగహ ఫార్మసి

219

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.